

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

145090

İNTERNET ORTAMINDAKİ YAZIŞMALARDA
TÜRKÇENİN KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Hülya DENİZ

145090

Tez Danışmanı
Yard. Doç. Dr. Gıyasettin AYTAŞ

Ankara - 2004

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Hülya DENİZ'e ait *İnternet Ortamındaki Yazışmalarda Türkçenin Kullanımı* adlı çalışma, jürimiz tarafından Türkçe Eğitimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan *Prof. Dr. Alimdar YALÇIN*

Üye *Prof. Dr. İsmet CEMİLOĞLU*

Üye *Yrd. Doç. Dr. Gıyasettin AYTAŞ*

ÖZET

Gelişen iletişim teknolojisi, 20. yy.da birçok yeniliği de beraberinde getirmiştir. Bu yüzyılda haberleşme araçlarındaki en önemli yenilik genel ağ (internet)'dir.

Dilin kullanıldığı hemen her alanda dil ile ilgili araştırmalar yapılmaktadır. Genel ağın dünyada ve ülkemizde kullanılışı çok yeni olduğu için, bu alanda dil kullanımı ile ilgili bir araştırma yapılmamıştır. Bu nedenle yapılan çalışma bu araştırma, alandaki eksikliği dolduracaktır.

Araştırmada kullanılan malzeme, genel ağda haberleşme amaçlı kurulan tartışma gruplarından alınmıştır. Tartışma gruplarından dil, eğitim ve kültür içerikli olanları seçilmiştir. Genel ağda bir kişiye herhangi bir bilgiyi ulaştırmak için tercih yollardan birisi de elmek kullanmaktır. Buna; e-posta, e-mail ya da elektronik posta denilmektedir.

Araştırmanın giriş ve birinci bölümünde, konunun kavramsal boyutu incelenmiştir. Girişte, haberleşme araçlarında dil kullanımı ve eğitim - öğretimde mektup ve elmek konuları incelenmiştir.

İkinci bölümde, araştırmanın yöntemi ele alınarak; modeli, evreni, örnekleme, veri toplama tekniği ve verilerin değerlendirilmesinin nasıl yapıldığı açıklanmıştır.

Üçüncü bölümde, araştırmada incelenen elmeklerden çıkan bulgular ve yorumlar bulunmaktadır. Elmekler, araştırmada üç başlık altında incelenmiştir. Bunlar: 1. Yazılı anlatım kuralları bakımından; 2. Mektup türü özelliklerini taşıması bakımından; 3. Elmeklerin kendisine ait özellikleri bakımından.

Araştırmada çıkan sonuçlara göre, tartışma gruplarına gönderilen elmeklerde, yazılı anlatım kurallarına dikkat edilmemektedir. Bu dikkatin sağlanmasında ve gerekli becerinin kazandırılmasında, eğitim - öğretim faaliyetlerine çok önemli

görevler düşmektedir. Çocuk, aile ve okul ortamında öğrendiği dili hayatı boyunca kullanmaktadır. Bu nedenle çocuğa, zorunlu eğitim döneminde iyi bir dil becerisi kazandırılmalıdır.

Tartışma gruplarının yönetiminde olan kişilere de dil kullanımıyla ilgili önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerden en önemlisi, gruba üye olan herkesin dili doğru ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır.

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en önemli araçtır. Bu nedenle her ortamda en iyi şekliyle kullanılmalıdır. Genel ağı, haberleşme veya bilgi aktarma aracı olarak kullanan herkesin, dilin doğru ve güzel kullanımına önem vermesi gerekmektedir; çünkü bu, insanlar arasındaki sağlıklı iletişimin temel şartıdır.

ABSTRACT

Developing communication technology has brought plenty of novelties with itself. In this century, the most important novelty in the communication devices internet.

The researches about language have been made in almost every field in which language is used. As the usage of internet in our country is new, any research about usage of language in this field hasn't been done. So, this paper will fill the gap in this field.

The documents used in this research, are taken from discussion groups which were established for communication in internet. The groups that have the language, education and culture contexts among the discussion groups are chosen. In the internet, the one of the way used for sending any knowledge to someone is using "elmek". That is called also e-mail or electronic post.

In the introducing and first part of the paper, the conceptual dimension of the content has been examined. In the introducing part, language usage in communication devices and letter and electronic post subjects in education have been examined.

In the second part of the paper, it has been explained that how its model, its narrative, its sample, collecting data technique and data's evaluation were done by stating the research's method.

In the third part, there are findings held from the electronic posts that were examined in the research. The electronic posts have been examined under three headings in the research. These are: 1. On account of written narrative rules, 2. On account of that it carries the characteristics of letter genre, 3. And on account of the original characteristics of e-mails.

According to the findings from the research, in the e-mails that were sent to discussion groups, written narrative rules haven't been taken into consideration carefully. There are very important responsibilities at educational activities in order to provide this care and the necessary ability. Child uses the language that he/she learnt in family and school surroundings all his/her life long. Thus, in the educational period, a good language ability should be acquired to child.

There are also great responsibilities to the people who are in the administration of discussion groups about the usage of language. The most important one of these responsibilities is ensuring everybody; who are the members of this group, using language correctly and effectively.

Language is the most important device that provides the communication among people. So, it should be used well in every situation. Everybody who uses internet as communicational and knowledge transferring device should be careful about using language correctly and well; because, this is the essential condition of healthy communication among people.

ÖN SÖZ

Bilgisayarın insan hayatında yaygın olarak yer alması ve iletişimde bir araç olarak kullanılması, dile yeni bir kullanım ortamı çıkarmıştır. Bu da genel ağıdır.

Genel ağ, birbirine ağlarla bağlanmış bilgisayarlar vasıtasıyla bilgi almaya ve vermeye yarayan bir sistemdir. Bu sistem içerisinde insanların haberleşmesine imkân sağlayan birçok yol vardır. Bunlardan bir tanesi de, elmektir.

Elmek, elektronik ortamda kullanılan mektuplar için kullanılmaktadır. Bu kelime, “e-mail, e-posta, ve elektronik mektup”un karşılığıdır. Araştırmada bilgisayar ve genel ağ ile ilgili terimlerin kullanımında daha çok TDK (2000)’nın önerdiği karşılıklar tercih edilmiştir. Bunun sebebi de imlâ birliğini oluşturma gayretidir. Kaynaklardan yapılan alıntılarda ve bazı durumlarda, internet, e-posta, e-mail gibi orijinal adlandırmalar kullanılmıştır.

Genel ağ ortamında dilin kullanımından doğan sıkıntılar henüz tartışılmamış ve ortaya konulmamıştır. Bu konuda yapılan çalışmalar daha çok terim ve Q klavye üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu çalışma, Türkçenin genel ağ ortamındaki kullanımında görülen yanlış uygulamaları ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Genel ağ ortamında Türkçenin kullanımıyla ilgili bu tür bir çalışma olmadığı için, araştırma önem kazanmaktadır.

Araştırma, genel ağ üzerindeki iletişim şekillerinden tartışma grubundaki yazışmaların incelenmesi ile sınırlandırılmıştır. Tartışma grupları tespit edilirken; dil, eğitim ve kültür içerikli olmasına dikkat edilmiştir. Tartışma gruplarına gönderilen elmekler, inceleme metni olarak ele alınmıştır. Gönderene ait olmayan alıntı yazılar incelemeye dahil edilmemiştir. Aynı elmeğin farklı gruplarda yer alması durumunda, bu elmek sadece bir defa incelemeye alınmıştır.

Elmekler özellikleri bakımından bir yazılı anlatım türüdür. Bu nedenle değerlendirmede, yazılı anlatım değerlendirme ölçütlerinden de yararlanılmıştır.

Elmek, birçok yönüyle mektuba benzemektedir. Bu yüzden, elmeklerde mektubun hangi özelliklerinin ne şekilde bulunduğu araştırılmıştır. Elmeklerin elektronik ortamda kullanılmaları nedeniyle kendilerine ait bir takım özellikleri bulunmaktadır. Bunlar da araştırmanın incelenen hususlarından biri olmuştur.

Yapılan değerlendirmelerin sonucunda, elmeklerde Türkçenin kullanımıyla ilgili hatalara sıkça rastlanmıştır. Bunun da eğitim-öğretim dönemindeki eksikliklerden ve yazılı anlatımda dile gereken önemi vermemekten kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Çalışmada, çıkan sonuçlara dayanarak, “ders programına, ders kitabına, okula, öğretmene, grup yöneticilerine ve grup üyelerine” önerilerde bulunulmuştur.

Çalışma içinde incelenen metinlere yer verirken, şunlara dikkat edilmiştir: Elmekler yazılırken orijinal şekliyle alınmıştır. Yazı karakteri, büyüklüğü gibi özellikler değiştirilmemiştir. Sadece yazının alıntı olduğunu belli etmek için “italik” yapılmıştır. Çalışmanın bir bölümünde, elmeği aynen almak zorunluluğu olduğu için, bu kısımlar italik yapılmamıştır. Elmek; yazım, noktalama vb. açılardan incelenirken hatalı ve eksik kullanımların olduğu yerlerin altı çizilmiştir.

Elde edilen sonuçların; Türkçenin doğru kullanılmasına, sağlıklı bir iletişime, eğitim-öğretim sistemine ve genel ağı kullanan herkese katkısı bulunması temennisiyle, bu çalışmanın hazırlanmasında desteğini ve teşviklerini gördüğüm değerli hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Gıyasettin AYTAŞ’a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK	i
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR CETVELİ	xiii
TABLO VE GRAFİKLER CETVELİ	xiv
GİRİŞ	1
1. TÜRKÇENİN HABERLEŞME ARAÇLARINDA KULLANIMI	4
2. EĞİTİM ÖĞRETİMDE MEKTUP VE ELMEK	8
2.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Programlarında Mektup ve Elmek	8
2.2. Ders Kitaplarında Mektup ve Elmek	11
I. BÖLÜM	14
MEKTUP, GENEL AĞ, ELMEK	14
1. MEKTUP TÜRÜ VE ÖZELLİKLERİ	14
1.1. Mektup Türünün Tarihçesi	15
1.2. Mektup Çeşitleri	17
1.2.1. Özel Mektuplar	17
1.2.2. Resmî Mektuplar	17
1.2.3. İş Mektupları	19
1.2.4. Edebî Mektuplar	20
2. GENEL AĞ (İNTERNET) VE ELMEK (E-POSTA)	20
2.1. Genel Ağ (İnternet)	21
2.2. Türkiye’de Genel Ağ	23
2.3. Genel Ağa Bağlanma	24
2.4. Genel Ağın Kullanım Alanları	25
2.5. Genel Ağda Haberleşmeyi Sağlayan Servisler	26

2.5.1. World Wide Web (www)	26
2.5.2. Elmek (E-posta).....	27
2.5.3. Elektronik Ticaret	29
2.5.4. Dosya Transfer Protokolü (FTP)	29
2.5.5. Sohbet (Chat).....	30
2.5.6. Sesli ve Video Konferans.....	30
2.5.7. Tartışma Grupları.....	30
3. MEKTUP-ELMEK KARŞILAŞTIRMASI.....	32
3.1. Mektup ve Elmeklerin Benzerlikleri	33
3.2. Mektup ve Elmeklerin Farklılıkları	33
4. BİR YAZILI ANLATIM METNİ OLARAK ELMEKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	34
4.1. Yazılı Anlatımda Değerlendirme	34
4.2. Elmeklerin Değerlendirilmesi	36
4.2.1. Yazılı Anlatım Kuralları Bakımından.....	38
4.2.1.1. İmlâ Kurallarına Uygunluk.....	38
4.2.1.2. Noktalama İşaretlerine Uygunluk.....	40
4.2.1.3. Anlatım Bozuklukları.....	41
4.2.2. Mektup Türü Özelliklerini Taşıması Bakımından.....	44
4.2.3. Elmeklerin Kendisine Ait Özellikleri Bakımından.....	46
4.2.3.1. Elmeklerde Bulunan “Konu” Başlığı ve Bunların Çeşitliliği... ..	46
4.2.3.2. Elmeklerin Yazılış Amaçlarındaki Çeşitlilik.....	46
4.2.3.3. Genel Ağda Kullanılan Simgelerin Elmeklerde Kullanımı.....	46
4.2.3.4. Elektronik Ortamdaki Yazışmalarda, Yazıda Bir Noktaya Dikkat Çekmek Amacıyla Yapılanlar	50
II. BÖLÜM.....	51
YÖNTEM.....	51
1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	51
2. EVREN.....	51
3. ÖRNEKLEM	51
4. VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ.....	58
5. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	59

III. BÖLÜM.....	62
BULGULAR VE YORUM.....	62
1. ELMEKLERİN YAZILI ANLATIM KURALLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	62
1.1. Elmeklerin İmlâ Kurallarına Göre Değerlendirilmesi.....	62
1.1.1. Büyük Harf Kullanımı.....	63
1.1.2. Küçük Harf Kullanımı.....	64
1.1.3. Düzeltme İşaretinin (^) Kullanımı.....	64
1.1.4. Birleşik Kelimelerin Yazımı.....	65
1.1.5. “de” ve “ki” Bağlaç ve Eklerinin Kullanımı.....	66
1.1.6. “mi” Soru Ekinin Yazımı.....	67
1.1.7. İmlâ Kılavuzundaki Yazıma Uymayan Kullanımlar.....	68
1.2. Elmeklerin Noktalama İşaretlerine Göre Değerlendirilmesi.....	69
1.2.1. Nokta (.).....	70
1.2.2. Virgül (,).....	71
1.2.3. Noktalı Virgül (;).....	72
1.2.4. Üç Nokta (...).....	72
1.2.5. Tırnak İşareti (“ ”).....	73
1.2.6. Tek Tırnak (‘ ’).....	73
1.2.7. Soru İşareti (?).....	74
1.2.8. Kesme İşareti (‘).....	74
1.2.9. Ünlem İşareti (!).....	75
1.2.10. İki Nokta (:).....	76
1.3. Elmeklerin Anlatım Bozuklukları Yönünden Değerlendirilmesi.....	77
2. ELMEKLERİN MEKTUP TÜRÜ ÖZELLİKLERİNİ TAŞIMASI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	81
3. ELMEKLERİN KENDİLERİNE AİT ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	85
3.1. Konu “Subject”.....	85
3.2. Yazılış Amaçları.....	90
3.3. Kullanılan Simgeler (Smiley).....	98
3.4. Yazıda Dikkat Çekmek Amacıyla Yapılanlar.....	99

SONUÇ VE ÖNERİLER	104
1. GENEL SONUÇLAR	104
2. ÖNERİLER.....	112
EKLER.....	122
Ek.1 Tartışma Gruplarından Seçilen Elmek Örnekleri	122

KISALTMALAR CETVELİ

c.	Cilt
Çev.	Çeviren
Der.	Derleyen
Ed.	Editör
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
s.	Sayfa
S.	Sayı
TDK	Türk Dil Kurumu
vb.	ve benzeri
ve başk.	ve başkaları

TABLO VE GRAFİKLER CETVELİ

Tablo.1 Genel Ağ Ortamındaki Servis Tipleri	27
Tablo.2 Genel Ağda Kullanılan Bazı Simgeler (Smiley).....	47
Tablo.3 Örneklem Olarak Alınan Tartışma Grupları.....	52
Tablo.4 Araştırmada Kullanılan Tartışma Grupları, Bu Gruplarda Ekim 2002’de Yapılan Yazışma Sayısı, Çıkartılan ve Değerlendirmeye Alınan Elmek Sayıları	59
Grafik.1 Elmeklerdeki İmlâ Kurallarıyla İlgili Hata Sayıları.....	63
Grafik.2 Elmeklerdeki Noktalama İşaretleriyle İlgili Hata Sayıları	70
Tablo.5 Gruplardaki Cümle Sayıları ve Anlatım Bozukluğu Olan Cümle Sayıları .	77
Tablo.6 Konu Başlığı Açısından Elmekler.....	85
Tablo.7 Yazılış Amaçları Açısından Elmekler.....	90

GİRİŞ

İletişim insan için vazgeçilmez temel bir ihtiyaçtır. İlk çağlardan bu yana, çeşitli şekillerde haberleşen insanoğlu, her geçen gün iletişim tekniklerini geliştirmiş, günümüzde karşılıklı iletişimde ulaşılan seviye olağanüstü ve hayallerin ötesine ulaşmaya başlamıştır.

İnsanoğlu, etrafında olup bitenleri hep öğrenmek istemiştir. Bu isteğin büyük bir kısmını da haberleşme araçlarıyla gidermiştir.

Posta güvercinleri ya da duman aracılığıyla gerçekleştirilen ilkel haberleşme biçimlerinden, uydulu haberleşme olanaklarına kavuşulması bir rastlantı değildir. Yazılı kültürün gelişimine paralel olarak kişisel ya da kitlesel yazılı ürünlerin bir yerden başka bir yere yollanması önem kazanmıştır. Hızlı ulaşım araçları, haber taşımacılığında yaygın biçimde kullanılmaya başlamıştır. Önceleri canlı varlıkların yardımı ile yapılan haber alışverişi, telekomünikasyon alanındaki gelişmelerle, elektronik ortamı öncelikli bir kanal hâline getirmiştir. Görsel ve işitsel yayın alanındaki teknolojik gelişmeler, dünyayı evimize taşırken, kitle iletişim olanaklarının interaktif (etkileşimli) ortamlarla kişisel kullanıma da açılması haberleşmeyi geliştirmiştir (teletext, internet vb.) (Bıçakçı,1998: 20). Yalçın (2002:18), haberleşme teknolojilerinin her altı ayda kendi kendini yenilediğini belirtip, haberleşmenin bu teknoloji ile hem daha ucuz hem de daha çok alana yayıldığını belirtmektedir.

Dil karşılıklı iletişimin yani haberleşmenin en önemli aracıdır. Bu alanda dilin kullanımı ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Bilgisayar teknolojisinin iletişimde devreye girmesiyle bu ortamda dilin kullanımından doğan sıkıntılar henüz tartışılmamış veya yeterince önemsenmemiştir. Bu çalışmada, Türkçenin genel ağ (internet) ortamındaki kullanımında görülen yanlış uygulamaları ortaya koymak ve çözüm önerileri sunmak amaçlanmaktadır.

İnsanlar arasında anlaşma vasıtalarından biri olan dil, hayatımızı biçimlendirmede ve çeşitlendirmede katkı sağlar.

Yazının bulunmasıyla birlikte, nâmeler, mektuplar yoluyla haberleşen insanoğlu, elektronik teknolojinin devreye girmesiyle aracısız haberleşme ortamını yakaladı. Bu değişimin olduğu alanlardan ilki 1969 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşen internet ortamındaki haberleşmedir. Daha sonraki yıllarda, bu haberleşmenin gelişerek çok hızlandığı, zaman ve mekân sınırlamasına tâbi olmadan geniş bir yelpazeye ulaştığı görülmektedir. İnternet aracılığıyla iletişim, bilgisayarların birbirine elektronik bir şekilde ağlarla bağlanmasıyla oluşmaktadır. İnternet üzerinde iletişim dört şekilde yapılmaktadır:

1. *Elmek*, denilen, kişiden kişiye olan iletişim.
2. *Elmek grubu*, şeklinde birçok kişi arasında gerçekleşen ve anlık olmayan iletişim.
3. *Chat* gibi kişiden diğer kişiye ya da çok kişi arasında anlık iletişim.
4. Web sayfalarıyla gerçekleştirilen iletişim.

Görüldüğü gibi genel ağ hem kişiler açısından hem de kitle iletişimi açısından yeni bir iletişim ortamıdır. Bu iletişim ortamında dil kullanımı da dil becerileri kazandırma ve dil incelemeleri alanlarında yeni boyutlar ortaya çıkarmıştır.

İlköğretim Okulu Türkçe Programı (MEB, 2000: 7)'nda *öğrencilere dilini sevdirmek, kurallarını sezdirmek; onları Türkçeyi gelişim süreci içinde bilinçle, özenle ve güvenle, kullanmaya yöneltmek*, olarak belirtilen genel amaca ulaşılp ulaşılmadığını; yine Programda (MEB, 2000: 16-20), zorunlu eğitim sonunda, yazılı anlatımda öğrencilere kazandırılacak davranışlardan bazıları şöyledir:

Dilekçe, telgraf vb. iş mektupları, özel mektuplar yazabilmek,

Yazım yanlış yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz olarak kullanabilmek,

Yerine göre türlü yapıdaki cümleleri doğru kurabilmek,

6-8 cümlelik paragraflar kurabilmek,

Yazılarını uygun bir plâna göre yazabilmek,

Gördüğü, yaşadığı olaylar üzerine duygu ve düşüncelerini anlatabilmek,

Okunan bir kitap, dinlene bir müzik parçası, geziler, bir sergi, izlenen bir film, bir oyun, bir maç vb. üzerine açıklamalarını, eleştirilerini, yargılarını saptayabilmek,

Yurt ve dünya sorunlarıyla ilgili düşüncelerini belirtebilmek,

vb. davranışların kazanılıp kazanılmadığını tespit açısından bu çalışma önemlidir. Çünkü, ele aldığı konu çerçevesinde Türkçe eğitiminin genel ve özel amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığını, belirtilen davranışların kazanılıp kazanılmadığını ve bu davranışların uzun vadede uygulanıp uygulanmadığını ortaya çıkarmaktadır.

İlköğretim döneminde, öğrencilerin dili kurallarına uygun kullanma bilincine varmaları sağlanır. Öğrenci, bu bilinci kazandıktan sonra dile saygı duyar. Dili kullanmada özen gösterir (MEB, 2000: 8). Bu özenin okul sonrası yaşamda da devam edip etmediğinin en iyi tespiti, kullanımda ortaya çıkar. Bu çalışmada da dilimizin zorunlu eğitim sonrasındaki yaşamda kullanılışı ele alınmaktadır. Dilin kurallarına uygun kullanımı ile ilgili gösterilen özen tespit edildikten sonra, herhangi bir yetersizlik varsa, bunun nasıl iyileştirilebileceği hususunda önerilerde bulunulmuştur.

Bu araştırmadan elde edilecek bulgularla, Türkçenin genel ağ ortamındaki kullanım hataları ortaya koyularak; dil kullanım bilincinin hangi ortam ve şekilde olursa olsun geliştirilmesi ve dikkat edilmesi gereği vurgulanmıştır.

Bu çalışma genel ağ üzerindeki iletişim şekillerinden tartışma grubundaki yazışmaların incelenmesi ile sınırlandırılmıştır. Tartışma gruplarına gönderilen elmekler, inceleme metni olarak ele alınmıştır.

İnsanlar günümüzde çoğunlukla, mektubun yazılış amacı olan iletişimi, internet ortamında elektronik mektupla sağlamaktadır. Elmek, e-posta ve e-mail kelimelerinin hepsi elektronik mektup kavramını karşılamaktadır. Kişiler arasındaki haberleşmede olduğu gibi, grup içi haberleşmede de bu elmekler kullanılmaktadır. Bu grupların ismi kitaplarda genel olarak tartışma grupları olarak geçmektedir. Bu gruplar ilgi, meslek veya herhangi bir konuya göre oluşturulmakta ve herkes üye olarak katılabilmektedir. Tartışma grubuna gönderilen bir elmek, gruba üye olan herkesin adresine gönderilmektedir.

Genel ağ ortamındaki haberleşme için değişik adlar kullanılmaktadır. Bu çalışmada, elektronik mektup, e-mail, e-posta ve elmek adlandırmalarından *elmek* tercih edilmiş; tanım, alıntı vb. yerlerde diğer adlar da kullanılmıştır. Bu ismin tercih edilmesinde, imlâ birliğinin oluşması açısından Türk Dil Kurumunun önerisi esas alınmıştır.

Dil, kültürün taşınmasında önemli bir araçtır. Bu nedenle, teknolojiye yenilikleri yakalayan devletler, kendi dillerinin dünya dili olması yolunda büyük bir yarışa girmiştir. Dil öğretimi, 21. yüzyılda toplumun ayakta kalması ve kültürünü yaşatması için vazgeçilmez temel unsurlardan biri olmasını sağladı (Yalçın, 2002: 18).

1. TÜRKÇENİN HABERLEŞME ARAÇLARINDA KULLANIMI

İlk insan topluluklarıyla birlikte ortaya çıkan haberleşme ihtiyaçları, zaman içerisinde toplumların büyümesi ve toplumsal ilişkilerin gelişmesiyle artmış, çağımızda gelişen haberleşme imkânlarının da etkisiyle yüksek bir düzeye ulaşmıştır. Yeterli bir haberleşmenin taşıdığı önem, ilk insan topluluklarından itibaren çeşitli haberleşme araç ve yöntemlerinin bulunup geliştirilmesine çağımızda bilim ve teknikteki gelişmelerin haberleşme alanına uygulanmasıyla haberleşme araçları günümüzdeki çeşitliliğe ve yaygınlığa erişmiştir (Çorapçıoğlu, 1999: 15).

Dile dayalı metinlerin hazırlanmasındaki aksaklıklar, sıkıntılara yol açar ve bunlar iletişim engeli oluşturur. Anlatımda verilmek istenen mesajların alıcıya

ulaşmamasındaki en önemli hata, dilin kurallarını bilmemekten ve uygulamamaktan kaynaklanır. Haberleşme araçlarında yapılan yanlışlıkları şu şekilde tasnif edilebilir:

- “a. Kelime veya kavramların Türkçesi varken, batı dillerinden kelime ve kavramlar kullanmak,
- b.Dilde mevcut kelime ve kavramla kullanmak yerine, ihtiyaç dışında yeni kavram ve kelimeler kullanmak,
- c. Dilin yüzyıllar önce ödünç alarak lügatine kattığı kelimelere düşmanlık göstererek bunların batı dillerden ithal edilen karşılıklarını rahatsız olmadan kullanmak,
- ç. Kelimeleri yerli yerinde kullanamamak veya kendi mânâsının dışında kullanmak,
- d. Cümle ve ifade yanlışlıkları,
- e. Tercüme ifade, ibare ve deyimler kullanmak.” (Özarslan, 1996: 53)

Haberleşme araçlarından biri de gazetedir. Gazetede kullanılan araç da dil olduğundan, gazetelerde Türkçenin doğru, etkili ve güzel kullanımına yönelik çeşitli araştırmalar yapılmıştır (Tabak, 1997; Kurudayıoğlu, 2000; Yıldız, 2000; Gülizar, 1998). Yapılan çalışmalarda, hızla gelişen ve günümüzün en önemli haberleşme aracı olan genel ağ ortamında dil kullanımı ile ilgili araştırmalara pek yer verilmemiştir.

Bilgisayarın hayatımızda yaygın olarak yer alması ve iletişimde araç olarak kullanımının yaygınlık kazanması, yeni bir dil kullanım alanını da ortaya çıkarmıştır.

İnsanların teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin, özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akıcı biçimde işlenmesi bilimi olan bilişim (TDK, Türkçe Sözlük 1998: 198), çağımızın en hızlı, yaygın ve kullanışlı teknolojisidir. Bilgisayarlar, genel ağ (internet), cep telefonları, telefonla sesli yanıt sistemleri, akıllı kartlar, günlük

hayatta kullandığımız bilişim alanındaki ürünlerdendir. Bilişim sürekli gelişmekte ve değişmektedir. Bu teknolojik değişimlerin yanında dilimizin kullanımı da her geçen gün değişim göstermektedir (Akalın, 2000: 472).

Teknolojinin gelişmesi, Türkçenin aktif olarak kullanıldığı alanları yaygınlaştırmaktadır. Bunlar içersinde en önemli yeri genel ağ almaktadır. Genel ağ, birbirine bağlanmış bilgisayarlar vasıtasıyla bilgi almaya, bilgi aktarmaya yarayan bir sistemdir. Bilgi alma ve bilgi aktarımında kullanılan araç da dildir. Dilin kullanımına gereken özeni her ortamda olduğu gibi genel ağ ortamında da gösterilmelidir. Ancak bu sayede sağlıklı bir iletişim gerçekleştirilebilir.

Dilin kitle iletişim amacıyla kullanıldığı her alanda (gazete, televizyon vb.) kullanımı ilgili çeşitli araştırmalar yapılmasına rağmen, genel ağda kullanımı üzerinde pek durulmamıştır. Yapılan çalışmalar da genellikle yazımda dikkat edilmeyen Türkçe karakterli harfler üzerine olmuştur. Bununla ilgili en önemli çalışmayı Türk Bilişim Derneği gerçekleştirmiştir. Türk Bilişim Derneği (TDB) tarafından, harf devriminin 70. yılına girerken, genel ağda Türkçe karakter kullanımını sağlamak amacıyla "İnternet'te Türkçe devrimi" kampanyası başlatılmıştır. *Prof. Dr. Ümit Karakaş yaptığı konuşmasında, Elektronik posta iletişimde "ç, ş, ğ, i" gibi Türkçe karakterler yerine garip şekillerin çıkmasının sorunlara yol açtığını, belirterek; İnternet üzerinde Türkçe kullanım için aslında teknik olarak bir engelin bulunmadığını, belirtmektedir. Karakaş, 1985-1989 yıllarında oluşturulup uluslar arası tescilli yapılan ISO 88 59 Tablo 9 ve bütün Avrupa ile birlikte Türkiye'yi de içine alan RFC 1428 (1993) ile kendi dilimizde elektronik mektup yazma yolunun açık olduğunu, tüm kullanıcılar ve servis sağlayıcıların iş birliğiyle sorunun çözüleceğini vurgulamıştır (Türk Dili, 1997: 470).*

Bilişim teknolojisinin kullanımı günlük hayatımızda her geçen gün artmaktadır. Bu yeni teknoloji, günlük hayata birtakım kolaylıklar sağlamasına rağmen dile bazı olumsuz etkileri olmaktadır. Bu da karşımıza terim sorunu olarak çıkmaktadır. Kullanım alanımıza yeni giren her şeyin mutlaka bir ismi vardır. Ancak bu isimlerin büyük kısmı, çoğunlukla yabancı kökenlidir. Bu kelimelere

zamanında Türkçe karşılıkların bulunmamasıyla sorun içinden çıkılmaz bir hâl almaktadır. Bilişim teknolojisinde üretici olmayan hemen her toplumda bu sorun yaşanmaktadır.

Türkiye’de genel ağın kullanımı on yıl gibi bir geçmişe sahip olmasına rağmen, bu alanla ilgili kelimelerin sayısı her geçen gün âdeta bir çığ gibi artmaktadır. Türkiye Bilişim Derneği ve Vakfı kurucusu Prof. Dr. Aydın Köksal, birçok bilişim terimine karşılıklar bulmuş ve dilimize kazandırmıştır (Akalın, 2002: 473).

Türk Dil Kurumu da bilgisayar terimleri üzerine bir çalışma başlatmış ve bu çalışmada verimli sonuçlar alınmıştır. Yaklaşık 10.000 İngilizce terime karşılık önerilen terimler, Türk Dil Kurumunun genel ağ (internet) sayfasında tartışmaya açılmıştır. Gelen eleştiriler doğrultusunda yeni eklemeler ve düzeltmeler yapılmış ve *Bilişim Terimleri Karşılıklar Kılavuzu* hazırlanmış ancak henüz basılmamıştır (Akalın, 2002: 477). Bu kılavuzdaki terimler yazılımlarda kullanılırsa hem dilimize yabancı kökenli terimlerin girmesi engellenmiş olacak, hem de dilimiz Türkçe kökenli terimlerle zenginleşecektir.

Genel ağda hazırlanan sayfalarda bahsedilen hususların dışına Türkçenin kullanımı ile ilgili; noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanılması, yazım kurallarına uyulmaması, gereksiz yerde yanlış kısaltmaların kullanılması, anlamca açık olmayan bozuk cümle kullanımı gibi daha birçok noktada hata bulunmaktadır. Bunları düzeltmenin yolu; kişiyi eğitim-öğretim hayatında Türkçeyi doğru, eksiksiz kullanmaya yöneltmek ve bu konuda gereken hassasiyeti aşılamaaktır.

Çağımızın getirdiği yenilikler ve bilimsel gelişmeler, çocukların her yaşta ve her düzeyde ilgi alanlarının, algılama kapasitelerinin farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim teknolojisindeki gelişmeler, bilgisayar ve sanal ortamların oluşması, çocuklar için yazılmış eserlerin de gelişmesini kaçınılmaz kılmıştır. Çocuklar için hazırlanmış tüm eserlerin ticarî kaygıdan uzak bir şekilde hazırlanarak daha iyi nitelikleri taşıması sağlanmalıdır. Çünkü, kitapların ve eğitici

yayınların genel ağ aracılığıyla bütün dünya çocuklarına ulaştığı görülmektedir (Yalçın ve Aytaş, 2002: 3).

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli araçtır. Bu araç her ortamda ne kadar doğru ve etkili kullanılırsa iletişim denilen mucize de o kadar güzel şekilde sağlanmış olur. Çok geniş kitlelere ulaşması sebebiyle genel ağda Türkçenin kullanımında daha dikkatli ve seçici olunmalıdır.

2. EĞİTİM ÖĞRETİMDE MEKTUP VE ELMEK

Mektup, haberleşmenin en önemli araçlarından biridir. Günümüzde mektubun kullanımındaki yaygınlık elektronik ortama kaymış, e-posta veya elmek olarak adlandırılmıştır.

Eğitimde mektubun kullanımına yönelik bilgilendirme, daha çok elektronik ortamda olmayan mektup türüne yöneliktir.

Herhangi bir bilginin öğretilmesinde veya davranış hâline getirilmesinde en önemli araç, öncelikle ders programlarıdır. Bu programları hayata geçiren araçlar da ders kitaplarıdır. Araştırmanın bu bölümünde, Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin programları ve kitaplarındaki, mektup ve elmek ile ilgili açıklamalar, uygulamalar değerlendirilecektir.

2.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Programlarında Mektup ve Elmek

Eğitim öğretim ortamında yapılacak tüm faaliyetlerin belirleyicisi ve düzenleyicisi olan programlarda; genel amaçlar, özel amaçlar, öğrenciye kazandırılacak davranışlar ve işlenecek konular tespit edilmektedir.

Talim Terbiye Kurulunun 22.09.1981 tarih ve 172 sayılı kararı ile kabul edilmiş; 6.7.1981 tarih ve 2098 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmış olan İlköğretim Türkçe Dersi Programı'nda yazılı anlatım çalışmalarından mektup türü ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

İlköğretim Türkçe Programı'nın 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıflarda yazılı anlatımla ilgili kısımlarının, öğrencinin dili doğru ve etkili bir şekilde kullanmasını öğretmeye yönelik hazırlandığı görülmektedir. Programda bilginin teorik olarak öğretilmesi yerine, uygulama önerilmiştir. Mektup türü de kişinin günlük hayatta çok sık kullandığı bir haberleşme aracı olduğu için, programlarda amaç ve davranış olarak yer almaktadır. İlköğretim 2. sınıfta başlamış ve daha sonraki yıllarda devam etmiştir. İlköğretimin 2, 3, 4 ve 5. sınıflarında mektup türü ile ilgili öğrenciye kazandırılacak davranışlar şunlardır:

“Kısa bir mektup, zarf üstü, kutlama kartı yazabilmek” (2. Sınıf)

“Kısa bir mektup, zarf üstü, kutlama kartı, çağrı yazısı, etiket ve fiyat listesi yazabilmek” (3.Sınıf)

“3 - 5 cümlelik istek, ısmarlama, kutlama, teşekkür, çağrı yazıları, zarf üstü, etiket ve fiyat listeleri yazabilmek” (4. Sınıf)

“5-6 cümlelik istek, ısmarlama, kutlama, teşekkür, çağrı yazıları, zarf üstü yazabilmek” (5. Sınıf)

Dilekçe, telgraf, alındı ... düzenleyebilmek; (5. Sınıf) (MEB İlköğretim Programı, 1995: 83-88).

İlköğretim Türkçe Programı'nın (2000: 18-20); 6, 7. ve 8. sınıflarda mektup türü ile ilgili, yazılı anlatım bölümünde bulunan açıklamalar şunlardır:

Özel mektuplar ve iş mektupları, zarf üstü yazabilmek; (6, 7. Sınıf)

Dilekçe, telgraf, alındı ... düzenleyebilmek; (6, 7. Sınıf)

Dilekçe, telgraf vb. iş mektupları, özel mektuplar yazabilmek; (8. Sınıf)

Görüldüğü gibi, ilköğretim ikinci kademede de mektup türü ile ilgili kazandırılacak davranışlar, her sınıfta yer almaktadır.

Yazılı anlatım becerisini geliştirmeye yönelik davranışlara sadece ilköğretim programlarında değil orta öğretim programlarında da yer verilmiştir. Yazılı anlatım çalışmaları, daha çok kompozisyon, edebî metinler, güzel konuşma ve yazma gibi derslerle desteklenmiştir. Orta öğretim kurumları için hazırlanan Türk Dili ve Edebiyatı Programı (MEB, 1998: 7)'nın 9. sınıfta edebî tür ve şekillerin öğretimine yer veriler kısmındaki;

“Sınıfta edebî türler, en seçkin örnekler aracılığı ile Türk Edebiyatı Tarihi kronolojisi içinde günümüzden geriye doğru tanıtılır.”

“9. sınıfta amaç türün iyice ve bütün yönleriyle tanıtılmasıdır.” (MEB, 1998: 7)

ifadelerden, tür bilgisine gereken önemin verildiği anlaşılmaktadır. Ancak işlenecek türler arasında mektup türünün olmadığı göze çarpmaktadır.

Mektup türü ile ilgili açıklamalar, sadece Türk Dili ve Edebiyatı Programının 11. sınıf kompozisyon bölümündeki yazmayla ilgili kısmında;

“Mektup, dilekçe, telgraf, davetiye yazma” (MEB, 1998: 36) ifadesi yer almaktadır.

Orta öğretim 11. sınıflarda seçmeli ders olarak okutulan edebî metinler dersi programında (MEB, 1998) mektup türü ile ilgili şu konulara yer verilmiştir:

“A. Mektup

1. Tanımı

2. Özellikleri

3. Örnek Metinler”

İlköğretimin birinci sınıf hariç, her kademesindeki Türkçe dersinde ve orta öğretim 11. sınıfta Türk Dili ve Edebiyatı ve Edebî Metinler derslerinde mektup

türüne teorik ve uygulamalı olarak gereken önem verilmiştir. Programlarda mektup yazma ile ilgili ifadelerle beraber mektup zarfının nasıl yazılması gerektiği de ele alınmıştır.

İlköğretim Türkçe Programı, 1981 yılında hazırlanmış olduğu için ülkemize ilk olarak 1993'te giren ve daha sonra dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir kullanım alanı bulan genel ağ ve elmekle ilgili herhangi bir açıklama, bu programda yer almamaktadır. Bu nedenle, günümüzde mektuba göre daha çok tercih edilen elmeğin nasıl yazılacağı, gönderileceği gibi bilgiler okullarda öğretilmemektedir.

İlköğretim programlarında olduğu gibi orta öğretim programlarında da, günlük hayatın getirdiği genel ağ ve elmekle ilgili herhangi bir konu bulunmamaktadır. Bu da öğrencilerin günlük hayatın getirdiği yenilikleri kendi kendilerine ve daha zor bir şekilde öğrenmelerine sebep olmaktadır.

2.2. Ders Kitaplarında Mektup ve Elmek

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış Türkçe, Edebiyat ve Kompozisyon ders kitapları incelendiğinde, kitapların programda belirtilen konulara göre hazırlandığı görülmektedir. İlköğretimin 1. ve 2. kademesinde ders kitaplarında (Doğruel ve başk., 2001; Saraçoğlu ve başk., 2001) mektup türü ile ilgili olarak birer örnek metin verilmiş ve ardından öğrencilerin bir arkadaşına veya yakınına bir mektup yazmaları istenmiştir. Burada amacın, öğrencilere mektup türü ile ilgili teorik bilgileri öğretmek yerine bunları nasıl uygulayacağını öğretmek olduğu görülmektedir.

Yazılı anlatım çalışmaları orta öğretimde kompozisyon derslerinde yapılmaktadır. Kompozisyon ders kitapları incelendiğinde; 9. sınıflar için hazırlanan Kompozisyon 1 (MEB, 2001: 30) adlı kitapta, eğitici faaliyetler bölümünde mektup türünde yazılmış bir metin örneği ve metinde anlatılanlarla ilgili sorular ve uygulamalar yer almaktadır. Uygulamalar bölümünde öğrencilerin bir mektup yazması istenmiştir. Kitapta mektup örneğinden önce yer alan hazırlık

çalışmalarında yapılan açıklama, ders kitaplarında elmeğe değinen bir ifade olması sebebiyle önemlidir:

“Söz uçar, yazı kalır.

Bu atasözü duygu, düşünce, ve deneyimlerimizin kalıcı olması için yazının önemini vurgulamaktadır. Mektup bir haberleşme aracıdır. Günümüzde mektubun işlevini hangi elektronik araçlar üstlenmiştir? Sizce bu elektronik araçlar mektubun yerini tutuyor mu? Tartışınız.”

Hazırlık çalışmalarında öğrenciye sorulan bu soru, mektup ile elmek arasındaki farkları düşündürmeye yönelik hazırlanmıştır. Bu hazırlık çalışması, ders kitabında daha önce değinilmeyen bir noktaya dikkat çektiği için önemlidir. Ancak daha sonraki bölümlerde elmeklerin yazılışıyla ilgili herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.

Orta öğretimde 11. sınıflar için hazırlanan *Türk Dili ve Edebiyatı Kompozisyon 3* (MEB, 1999: 103) adlı ders kitabında, programda belirtildiği gibi, mektup türü ile ilgili açıklamalar yer almaktadır. Açıklamalar şu başlıklar altında yapılmıştır: “Mektup Yazma, Mektup, Mektupların Biçim ve İçerik Bakımdan Özellikleri, Mektup Çeşitleri, Dilekçe Yazmak, Dilekçe Plânı”. Bu başlıklar altında yapılan teorik açıklamalardan sonra “uygulama” başlığı altında öğrencilerin özel bir mektup yazmaları istenmiştir. Kitapta her bölümle ilgili örneklerin parça parça yer almasına rağmen tam bir mektup örneği bulunmamaktadır.

Edebî Metinler 2 (MEB, 2000) adlı ders kitabında da mektup ile ilgili teorik bilgiler ve örneklerden oluşan bir bölüm bulunmaktadır.

İlköğretim ve orta öğretim için hazırlanan ders kitaplarında, mektup türüne yönelik açıklamalar, örnekler yer almaktadır; ancak günümüzde haberleşmede daha çok tercih edilen elmeklerin yazımı ile ilgili herhangi bir eğitici, öğretici açıklama ve uygulama bulunmamaktadır.

İlgi ve ihtiyaçlar her geçen gün yn değiştirmektedir. Geçmişte geçerli olan kavram ve değerler günümüz için geçerliliğini yitirebilmektedir. Bu durumda, ders kitapları yeniliğe açık olarak hazırlanmalı ve bu kitaplarda değişikliklere göre alternatiflere yer verilmelidir (Aytaş, 2001: 57). Böylece, ğrencilerin teknolojiadaki değişim ve gelişmelerle ilgili ihtiyaçları giderilmiş olacaktır.

I. BÖLÜM

MEKTUP, GENEL AĞ, ELMEK

Çalışmanın inceleme konusu olan genel ağ, bunun içinde örneklem alınan elmek ve elmeğe temel teşkil eden mektup türü ile ilgili bilgiler, araştırmanın daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

1. MEKTUP TÜRÜ VE ÖZELLİKLERİ

Yazının ve yazı araçlarının bulunmasıyla, haberleşmede önemli bir aşama kaydedilmiş, papirüs kâğıdının bulunması ve baskı makinesinin icadı, haberleşmenin gelişiminde ve yaygınlaşmasında önemli bir rol oynayarak, mektup şeklinde haberleşme ortaya çıkmıştır (Çorapçıoğlu, 1999: 15).

Mektup, “yazılı nesne, yazılmış şey” demektir. Kelimenin Farsçası *nâme*, Türkçesi *betik*, *betig*’dir (Ersoylu ve başk., 1986: 231). Mektup, haberleşmeyi sağlayan bir yazı türüdür. İnsanlar mektubu; duygu, düşünce ve isteklerini uzakta olan birine anlatmak amacıyla kullanmaktadır. Bu nedenle mektubun iletişimde önemli bir yeri vardır.

Mektup yazarken dikkat edilmesi gereken birtakım kurallar vardır. Bu kurallara dikkat edildiği takdirde mektupta anlatılmak istenen duygu, düşünce ve istek daha iyi bir şekilde anlaşılır.

Basit yazı türü gibi görülmesine rağmen mektubun kendine özgü bir düzeni, bir disiplini ve plânı vardır.

Mektupta, konu ve uzunluk sınırı yoktur. Yaşamın her anı ve her alanı ile ilgili olarak yazılabilir. İçtenlik ve kişiselilik esastır ve konuşma üslûbu hâkimdir. Yazım kurallarına özen gösterilmelidir

Mektup yazarken kullanılacak kâğıt ve zarf temiz olmalıdır. Bu ayrıntı, mektubun gönderileceği kişiye verilen değeri gösterir. Mektup, el yazısıyla ya da

bilgisayar/daktiloyla yazılabilir. Özel mektuplarda el yazısı tercih edilirken, iş ve resmî mektupların bilgisayar ya da daktiloyla yazılmasına önem verilmektedir.

Mektubu oluşturan bölümler incelendiğinde şu bölümlerin olduğu görülmektedir: Mektup kâğıdının sağ üst köşesine mektubun yazıldığı yer ve tarih yazılır. Hitap bölümü, gönderilecek kişiye yazı yoluyla seslenme biçimidir. Mektuptaki hitap, gönderilecek kişi ya da kurum göz önünde bulundurularak seçilmelidir. İyi bir hitap, duyguları belirtmek, karşı tarafa değer vermek bakımından önemli bir başlangıçtır. Hitap bölümü, bir sözcük ya da sözcük grubu olabilir. Hitaptan sonra virgöl konulur. Mektupta daha sonra giriş ve gelişme bölümlerine geçilir. Mektubun girişi; gönderilecek kişinin yakınlık derecesine ve konunun içeriğine göre dil ve anlatım farklılığı gösterir. Gelişme bölümünde mektubun niçin yazıldığı belirtilir. Sonuç bölümünde daha çok klişe sözlere yer verilerek, bir dilekle mektup bitirilir. Sonuç bölümü kısa olmalıdır. Sonuç bölümünden sonra sağ alt tarafa ad, soyad yazılır ve imza atılır. Sol tarafa ise adres yazılır.

1.1. Mektup Türünün Tarihçesi

Mektup, yazının bulunduğu çağlara kadar uzanan en eski edebiyat ürünlerindendir. Mektubun geçmişi İlk Çağ'a kadar uzanır. Mezopotamya'da ve Eski Mısır'da kil tabletlere, papirüslere yazılmış mektuplar ele geçmiştir. "Çömelmış yazıcı" olarak tasvir edilen Mısır mektupçuları, resmî ve özel yazan kişilerdi. Boğazköy'de bulunan M. Ö. II. bin yılına ait mektuplar eski doğu ülkelerinin politik durumlarını yansıtmaları bakımından önemlidir (Ersoylu ve başk., 1986: 231).

Mektubun beşiği olarak addedilen Mısır'da bulunup kullanılan papirüs, mektup yazımı için kullanılan ilk araç olmuştur. Klâsik devirde papirüs üzerine yazılmış mektupların bazıları orijinaldir. Meselâ Ispartalılar yazdıkları resmî tebligatı "Scytale" adı verdikleri çubuklara yazmaktaydı. Yunanlılar, üstü mumlu bir tabakanın üstüne bir demir kalemle yazı yazarlardı. Romalılar "tabellae" adı verdikleri küçük levhaları kullanmışlardır. Köleler arasından seçilen habercilere de "tabellari" ismi verilirdi. Balmumlu tabletlerin kullanılması bir çok yerde Orta Çağ'a kadar devam etmiştir. Eski zamanlarda bu tabletlerden başka ağaç kabukları,

madenî levhalar, kil, taş gibi değişik maddeler de kullanılmıştır. İranlılar mukaddes eserlerini yazmak için öküz derisi kullanmışlardır. Firdevsi'nin bildirdiğine göre İran'da mektuplar ipek üzerine yazılıyordu. Dünyanın diğer yerlerinde ise mektuplar daha birçok şekilde yazıya geçirilmiş ve gönderilmiştir (Naumann J.K.F, 1945: 21).

Batı'da Orta Çağ'dan sonra (XIV. yy.) kâğıdın bulunmasıyla mektuplar yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. O dönemlerde yazı bilenlerin az olması sebebiyle mektupları kâtipler yazmaktaydı. İlk ve Orta Çağ'dan kalma mektupların üslûbu bu yüzden birbirine çok benzer (Ersoylu ve başk., 1986: 231). Lâtin mektuplarının çokluğu, bu türün orada iyi geliştiğini göstermektedir. Rönesans devrinde de İtalya'da yetişen en önemli üç mektupçu; Aretio, Tasso ve Aristo'dur.

Mektubun Türk dünyasındaki yeri henüz açıklığa kavuşmamıştır. M.S. 580 yılında İstanbul'a gönderilen diplomatik bir mektup ve daha sonraki yüzyıllarda Uygur prenslerinin yazdıkları mektuplar ele geçmiştir. Bunların dışında diğer Türk hükümdarlarının da komşularına veya devlet adamlarına siyasî nitelikte mektuplar gönderdikleri şüphesizdir. Türk edebiyatında mektup türünü Anadolu'ya yerleştikten sonraki tarih içinde takip edebiliyoruz.

Divan Edebiyatı döneminde mektup türü, *inşa* adı verilen düz yazının bir çeşidi sayıldığından, inşa için gerekli olan kaideler mektupta da geçerli sayılmıştır. Bu dönemde mektup karşılığı olarak kullanılan kelimelerin sayısı oldukça fazladır. Düz yazı, mektup yazarlar "münşi", devletin ve sarayın resmî yazıcılığını yapanlar da "nişancı, tevkiî" gibi adlar almışlardır. Münşilerin yazdığı özel ve resmî mektuplarla başka nesirlerin toplandığı kitaba "münşeât", yalnızca mektupların toplandığı esere "mektubât" denilmektedir (Ersoylu ve başk., 1986: 232).

XVII. yy.dan itibaren bir edebiyat türü olarak gelişmeye başlayan mektubun XIX. yy. dünyasında büyük bir önem kazandığı görülür. Bunda, okur-yazar oranının yükselmesinin olduğu kadar, 1820 yılında mektup zarfının ve arkasından da posta pulunun kullanılmasının, ulaşımın hızlandırılarak posta hizmetlerinin düzenli bir şekilde yapılmasının büyük rolü olmuştur. XX. yy.da

radio, telgraf, telefon ve televizyon gibi haberleşme araçlarının yaygınlaşmasıyla mektup, eski önem ve renkliliğini kaybetmiştir (Ersoylu ve başk., 1986: 231).

1.2. Mektup Çeşitleri

Mektuplar, konularına ve yazanla yazılan arasındaki ilgiye göre dörde ayrılır :

1.2.1. Özel Mektuplar

Özel mektup, kişilerin birbirleriyle haberleşmek için kullandıkları ve daha çok şahsî olan mektuplardır. Arkadaş, akraba mektupları, aşk mektupları, baş sağlığı mektupları, teşekkür mektupları, davetiyeler, tebrikler, telgraflar özel mektup türleridir.

Tebrikler, bayramlarda, yılbaşlarında veya mutlu bir olay dolayısıyla karşı tarafa iyilik ve mutluluk dileklerinde bulunmak amacıyla yazılan kısa, öz ve içten mektuplardır. Bunlarda kâğıt yerine daha çok basılı kartlar kullanılmaktadır.

Telgraf, mektubun gecikebileceği acil durumlarda bildirilmesi gereken istek, olay ve haberleri, kısa ve öz olarak anlatan bir mektup türüdür. Telgrafta az ve öz ifade önemlidir. Telgrafta, telgrafi alacak olanın adı soyadı ve açık adresi yazılır. Telgrafi çekmeye sebep olan konu, kısa ve öz olarak belirtilir. Sağ alt köşeye gönderenin adı ve soyadı yazılır. Telgraf metninin altına bir çizgi çekilir. Bu çizginin altına gönderenin adresi yazılır. Bu bilgi, alıcının bulunmaması durumunda telgrafın iadesi için gereklidir. Telgraf, bugün kullanım alanı yok denecek kadar az kalmış bir yazışma türüdür.

1.2.2. Resmî Mektuplar

Resmî mektuplar, devlet dairelerinin kendi aralarında ve kişilerle yaptıkları yazışmalardır. Bu tür mektuplarda anlatım resmî olmalı, konu açık ve yalın bir şekilde kullanılmalıdır.

Bu tür mektuplar, çizgisiz beyaz kâğıda yazılır. Konunun uzunluğuna göre yarım veya tam sayfa kâğıt kullanılabilir. Resmî mektuplarda kâğıdın üst yanından 2

cm aşağıdaki ve ortada olmak üzere yazının gönderildiği dairenin adresi yazılır. Resmî mektup herhangi bir yazıya cevap olarak yazılıyorsa, ilgili yazının tarih ve sayısı da belirtilmelidir. Bunun altına da mektubun gideceği yerin adı yazılır. Resmî mektuplarda mutlaka sağ üst köşede tarih bulunmalıdır. Tarih, sağ alt köşede isim ve imzanın üstüne de yazılabilir.

Resmî yazışmaların ilk paragrafında sorun veya konu ortaya konur. Gelişme paragraflarında, konu hakkındaki görüş belirtilir, istenilen bilgiler yazılır. Sonuç bölümünde ise yazının gönderildiği makamın durumuna göre (alt makam, üst makam) yazı, rica ya da arz biçimlerinden biriyle bitirilir (Kantemir, 1997: 242).

Resmî yazıyı tamamlayan evraklar, metnin sol alt kısmına, sıra numarası verilerek belirtilir. Kâğıdın sol en alt köşesine yazıyı daktilo edenle, konuyla ilgili bölüm şefinin ad ve soyadlarının ilk harfleri yazılır. Resmî mektuplarda dil, anlatım ve şekil kurallara bağlanmıştır. Özellikle kamu kurumlarında yazışmalar, “resmî yazışma kuralları” başlığı altında bir yönetmeliğe bağlı olarak yürütülmektedir (<http://www.edebiyatdunyasi.com/yazilianlatim.htm#mektup> 07-11-2003).

Resmî mektuplardan sayılan dilekçe (Kantemir, 1995: 243) bir dilekte ya da şikâyetle bulunmak veya bilgi vermek amacıyla Resmî makamlara sunulan tarihli, imzalı mektuptur. Kişiyi ve kamuyu ilgilendiren bir hakkın sağlanması, bir haksızlığın düzeltilmesi, kaldırılması için gerçek yahut tüzel kişilerce ilgili makamlara yazılan yazılara dilekçe denildiği gibi, “istida, arzuhal” de denir (Tansel, 1983: 324).

Dilekçede, konular kısa ve öz olarak belirtilir. Gereksiz ayrıntılara yer verilmez. Dilekçelerde resmî bir dil kullanılır. Anlatımın yalın ve duru olmasına özen gösterilir.

Dilekçe hangi kuruma veriliyorsa, bu makamın adı başa yazılır. Kurum adının sağ altına kurumun bulunduğu şehir adı yazılır. Konunun kısa bir özeti bu başlığın altına yazılır. Daha sonra konunun belirlendiği metin bölümüne geçilir. Bu bir şikâyet dilekçesiye, şikâyet sağlam kanıtlara dayandırılmalıdır. Eğer iş isteme

dilekçesiye, öğrenim durumu, yaş, kısa bir öz geçmiş, kurumca aranan seçkin nitelikler açıkça belirtilmelidir. Dilekçede bir durum belirtiliyorsa, son cümle “Durumu bilgilerinize saygılarımla sunarım.”, bir istek belirtiliyorsa “Gereğinin yapılmasını arz ederim.” şeklinde olmalıdır.

Dilekçenin metin kısmı tamamlandıktan sonra, sağ alt köşeye ad soyad yazılıp imza atılmalıdır. Dilekçeler çizgisiz beyaz kâğıda, dolma kalemle okunaklı bir şekilde veya daktilo/bilgisayarla yazılmalıdır.

1.2.3. İş Mektupları

Ticaret ve endüstri kurumlarının birbirlerine ve kişilere, kişilerin bu kurumlara gönderdikleri mektuplara iş mektubu denir. Resmî ve özel kurumlar arasında ya da iş yerleri ile kişiler arasında gönderilen mektuplarla, ticaret adamlarının iş amaçlı mektupları ve sipariş mektupları bu gruba girer (Kantemir, 1995: 243). Ticarî amaçlı iş ilişkilerini veya karşılıklı olarak çalışma şartlarını düzenlemek için özel kurumların birbirleriyle veya resmî kuruluşlarla yaptığı yazışmaları içeren mektuplardır. Şartnâmeler, sipariş mektupları, sözleşmeler iş mektubu sayılmaktadır.

İş yerleri bu mektuplarda, firma ismini taşıyan başlıklı (antetli) beyaz kâğıtlar kullanmaktadır. Yazıda daktilo (veya bilgisayar) kullanmak yerleşmiş bir kuraldır. İş mektuplarında ciddi bir anlatım bulunmalıdır. Söylenmek istenenler, yapmacıklığa kaçmadan kısa ve özlü bir anlatımla dile getirilmelidir. İş mektuplarında saygı belirten sözcükler dikkatli kullanılmalı, aşırılığa kaçılmamalıdır. Yanlış anlaşılmalara yol açacak sözcüklerin kullanımından kaçınılmalı, teknik terimlerin kullanımına da özen gösterilmelidir.

Her iş için ayrı bir mektup yazılmalıdır. Eğer yazılan iş mektubu, bir başka mektuba cevap niteliği taşıyorsa, bu, metnin başında “ilgi” bölümünde belirtilmelidir. Bunun için o mektubun tarih ve numarasının yazılması yeterlidir.

1.2.4. Edebî Mektuplar

Mektup haberleşme vasıtası olduğu gibi, edebiyat ürünlerinden de biridir. Edebiyatta mektup, hem başlı başına edebî bir tür hem de roman, hikâye, şiir, seyahat notları, hatıra gibi değişik türler içinde bol bol kullanılmış bir ifade tarzıdır (Kafalı, 1981: 18).

Batı edebiyatında karşılıklı yazılmış mektuplarla sona eren romanlar, denemeler vardır. Türk edebiyatında da bu usulle yazılmış eserlere rastlanmaktadır. Yazarlarının Batılı olmasına rağmen, Türk kültür ve medeniyetini anlatan o günlerin devlet ve cemiyet hayatın bir yabancı gözüyle nakleden tarihî ve edebî mektuplar da vardır (Kafalı, 1981: 18).

2. GENEL AĞ (İTERNET) VE ELMEK (E-POSTA)

En az iki bilgisayarın birbirlerine bağlanıp, bilgi alış-verişinde bulunmasına bilgisayar ağı (Network) denir. Bilgisayar ağları, kullanıcılara bilgisayarlar arası bilgi paylaşımı yapabilecekleri bir ortam sağlar. Bilgisayar ağına bağlı kullanıcıların, ağın kaynaklarına ulaşması ve diğer kullanıcılarla iletişimde bulunması ağ kullanımının temel amacıdır. Bu da zaman ve para tasarrufu sağlar.

Aynı mekânda bulunan ya da birbirine yakın bilgisayarların oluşturduğu ağlara yerel bilgisayar ağları (LAN, Local Area Network) denir. Bir ofiste bulunan birkaç bilgisayarın ve bir yazıcının birbirine bağlanması yerel bilgisayar ağına örnektir.

Farklı mekânlarda bulunan ya da birbirlerinden uzak bilgisayarların oluşturduğu ağlara ise geniş bölge ağları (WAN, Wide Area Network) adı verilir. Geniş bölge ağları, yerel bölge ağlarını birbirine bağlar. Farklı ülkelerde birimleri olan büyük bir şirketin bilgisayar ağı, farklı ülkelerdeki yerel bilgisayar ağlarını birbirine bağlayarak geniş bölge ağı meydana getirir.

2.1. Genel Ağ (İnternet)

Genel ağ zamanımızın en çok konuşulan konularından birisidir. Birçok kişinin günlük hayatına değişik şekillerde girmiştir. Genel ağ çeşitli kaynaklarda şöyle tanımlanmaktadır:

Genel ağ, insanların haberleşmelerini, etkileşimlerini sağlayan ve toplumsal yapıyı değiştiren bir bilgisayar ağıdır. Genel ağ kapsadığı toplumda var olan yenilikçi ruhu, kullanılan aletler yazılım ve donanım olarak yansıtır. İnternet insanlar arası etkileşimin değişen paradigmasını temsil eder. Ham ve işlenmiş bilgiye ulaşabilecek ortak bir çalışma ortamı, öğrenim, ticaret, eğlence ve diğer insanlarla bolca iletişim kurulabilecek bir yerdir (Barron ve başk., 1998: 4).

Genel ağın dünya üzerinde mevcut milyonlarca ağın birbiriyle ortak bir protokol çerçevesinde iletişim kurmasını ve birbirlerinin kaynaklarını paylaşmasını sağlayan bir ağlar arası ağ olduğu söylenebilir. Teknik terimlerle söylenecek olursa, internet: TC/IP protokolünü tanıyan ağların oluşturduğu bir büyük ağıdır (Akın, 1996: 34).

Bilgisayar sistemleri çeşitli kaynaklara sahiptir ve üzerlerinde bilgiler kayıtlıdır. Birçok kuruluş birden fazla sistem kullanmakta ve sahip olduğu sistemleri birbirine bağlamaktadır. Buna, bilgisayarlar arası iletişim ağı ya da kısaca bilgisayar ağı denir. Birden fazla bilgisayar ağını birbirine bağlayan ağ sistemine ağlar arası ağ, ağlar arası iletişim ya da internet denir (Sarıhan, 1995: 10).

Genel ağ, masaüstü bilgisayarın birbiriyle bağlantılı milyonlarca bilgisayardan herhangi birisiyle veri, ileti ve dosya alış verişi yapmaya olanak sağlayan birbiriyle bağlantılı bilgisayarlar sistemidir. İnternet, binaları ve çalışanları olan gerçek bir yer değil, dünya çapında birbirine bağlantılı bilgisayarların ve insanların çabalarının bir ürünüdür (ALLEN, Douglas W. ve STEVE Johnson. , 1998: 2).

Network, birbirine kabloyla bağlanmış ve bu sayede bilgi alışverişinde bulunabilen birden fazla bilgisayardaki sistemdir. İnternet ise, tüm dünya üzerindeki milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlayan bir network'tür (Oktay, 1996: 177).

Milyonlarca bilgisayardan oluşan, binlerce bilgisayar ağını birbirine bağlayan global ağa genel ağ (internet) denir. Bu ağın bir yöneticisi yoktur. İnternet kullanıcıları birbirleri ile haberleşmek için ortak bir anlaşma dili kullanırlar. Bu ortak anlaşma diline TCP/IP denir. Bu protokol sayesinde donanım ve yazılımdan bağımsız olarak bilgisayarlar arası iletişim mümkün olur. Bu anlaşma dilinde her bilgisayarın bir adresi vardır. Bu adresler numaralarla belirtilir ve bilgisayarın IP adresi şeklinde ifade edilir. Tıpkı her evin bir adresi, her telefonun bir numarası olduğu gibi. Bu adreslere bilgiler en kestirme yoldan ulaşır. Ulaşım için diğer bilgisayarlardan yararlanılır. Haberleşen iki bilgisayar arasındaki diğer bilgisayarlar kendilerine ait olmayan bilgi paketlerini diğer bilgisayara aktarırlar.

Genel ağ, insan yaşamını en az telefon ve televizyon kadar etkileyecek yeni bir haberleşme aracı olma yolundadır. Birçok kişi için genel ağ, bilgi yayını açısından matbaanın bulunuşundan beri yapılmış en önemli icattır. Telefonu kullanma, mektup yazma, gazete ve dergi okuma, ticaret ile uğraşma, araştırma yapma gibi birçok işte kolaylık sağlayacak bir potansiyeldir.

Genel ağın tasarlanış amacı, bugünkü kullanım amaçlarından çok farklıydı. ABD Savunma Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan ARPA (Advanced Research Projects Agency) adlı kurum 1969 yılında ARPANET adlı bir bilgisayar ağı kurdu. Amaç, herhangi bir nükleer savaş durumunda kesintiye uğramayacak bir iletişim mekanizması geliştirmektir. Bu ağa giderek yeni bilgisayarların katılmasına izin verildi. Ağ hizmetlerine dosya transferi, elektronik posta, haberleşme listeleri gibi insanların işine yarayacak yeni hizmetler eklendi ve böylece ağ büyümeye başladı.

1973 yılında ARPA, yeni adıyla DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency), *Internetting Project* adlı bir proje başlattı. Bu projenin temel hedefi mevcut bilgisayar ağlarının birbirine nasıl bağlanacağını araştırmaktır. Böylece çeşitli ağlar tarafından kullanılan farklı yöntemler bir potada eritilecek ve ortak bir

iletişim yöntemi geliştirecekti yani ağlar arası bir bağ kurulacaktı (Akın, 1996: 36). Bu gelişim sürecinin en önemli aşaması 1989 yılında gerçekleşmiştir. Askerî amaçlı bu ağlar, yerlerini Ulusal Bilim Vakfı'nın NSFNET adlı ağına bıraktı. Bu gelişme genel ağın tarihçesinde çok önemli bir değişimin göstergesidir. Çünkü artık yalnızca askerlere değil sivil insanlara da hizmet verecekti (ALLEN, Douglas W. ve STEVE Johnson, , 1998: 2).

ARPANET 1990 yılında kullanımdan kaldırıldıktan sonra yerine ABD, Japonya ve bazı doğu ülkelerindeki omurgalar (back bone) genel ağı katıldı. 1991 yılında Minnesota Üniversitesi tarafından, genel ağ kaynaklarına erişimde büyük kolaylık sağlayan GOPHER kullanıma girdi. Gopher, genel ağ içinde çeşitli konularda arama yapmayı sağlayan bir istemci (client) programıdır. Sağladığı en önemli avantaj, genel ağ kaynaklarını bir menü dahilinde sunması ve kullanıcının arzu ettiği kaynak menüden seçilince, bu kaynağın genel ağ adresini bilmeksizin de o kaynağa erişme imkânını sağlamasıdır (Derebaşı, 1999: 13-14).

1994 yılında, web üzerinde işlem yapmayı sağlayan Mosaic yazılımı piyasaya sürüldü ve kullanım kolaylığı nedeniyle çok yaygınlaştı. Ayrıca Amazon.com'da ilk kitap satılarak elmek yoluyla pazarlama ve reklam keşfedildi. 1995 yılında ise web üzerinde işlem yapan Netscape yazılımı kullanılır hâle geldi (<http://www.meya.8m.com/lisans%20tezi.htm# BÖLÜM I>).

2.2. Türkiye'de Genel Ağ

Türkiye, genel ağı 1993 yılının Nisan ayında bağlanmıştır. Bu bağlantı ilk defa ODTÜ'den yapılmıştır. Daha sonraki yıllarda diğer üniversiteler ve çeşitli kuruluşlar genel ağ adresi elde etmişlerdir.

Türk Telekom'un 1995 yılında açtığı ihale ile bir konsorsiyum tarafından oluşturulan TURNET, 1996 Ağustos ayında çalışmaya başlamıştır. Bunun yanı sıra Haziran 1996 tarihinde TÜBİTAK bünyesinde *Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi* (ULAKBİM) adıyla yeni bir merkez kurulmuştur. ULAKBİM'in temel görevlerinden biri en yeni teknolojileri kullanarak Türkiye çapında tüm eğitim ve araştırma

kuruluşlarını birbirine bağlayacak *Ulusal Akademik Ağ* (ULAKNET) adıyla hızlı bir iletişim ağı kurmak ve bu ağ aracılığı ile bilgi hizmetleri vermektir. (<http://www.meya.8m.com/lisans%20tezi.htm#BÖLÜM I>).

Genel ağa olan ilgi, dünyada olduğu gibi Türkiye’de de her geçen gün çok hızlı bir şekilde artmakta ve buna paralel olarak kullanıcı sayısı da fazlalaşmaktadır.

2.3. Genel Ağa Bağlanma

Genel ağa kişisel bağlantı için bir bilgisayara, modeme, telefon bağlantısına ve servis sağlayıcıdan alınmış kullanıcı şifresine gereksinim vardır.

Modem, bir bilgisayardan diğer bir bilgisayara iletilecek olan bilgiyi telefon kablolarından geçebilecek duruma dönüştürür, bilgisayara diğer bir bilgisayardan gelen bilgileri de bilgisayarın anlayabileceği duruma getirir. Bilgisayarınız dijital bilgi üretir. Telefonlar da bilgiyi iletme için analog sinyaller kullanırlar. Telefon kablolarının kullanılması için de analog sinyalleri digital bilgiye, digital bilgiyi de analog sinyallere dönüştüren modemler geliştirilmiştir.

Modemler hızlarına göre sınıflandırılır. Modemlerin veri iletişim hızları “bps” (bit per second) olarak ifade edilir. Hızlı modem, bilgiye kısa zamanda ulaşmayı sağlayan unsurlardan bir tanesidir.

Genel ağa bağlanmayı sağlayan aracı kuruma, servis sağlayıcı denir. Genel ağa bağlanmak için servis sağlayıcı kurumdan kullanıcı şifresi ve bağlantı için kullanılacak telefon numarası alınır. Bağlantı kurulduğunda servis sağlayıcı, bilgisayar için geçici bir IP adresi belirler. Farklı bağlantılarda IP adresi değişerek, genel ağa bağlantı yeni bir IP adresi ile sağlanır. Servis sağlayıcının hat kapasitesi, genel ağa bağlanma hızını etkiler (Taştan, 1998: 9-10).

2.4. Genel Ağın Kullanım Alanları

Bilgi paylaşımı için global bir yapı sağlayan genel ağ, iletişime farklı boyutlar kazandırmıştır. Genel ağ günümüzde araştırma, iletişim, eğitim, ticaret gibi birçok alanda kullanılmaktadır. Genel ağ aracılığıyla;

1. Eğitim içerikli sayfalarda, kütüphanelerde vb. birçok sitede araştırma yapılabilmektedir.
2. Farklı ülkelerde yaşayan kişiler birbirlerinin çalışmalarını izleyebilmektedir.
3. Başka bir ülkede veya şehirde bulunan kişilere elmek ile çok kısa zamanda mektup gönderilebilmektedir.
4. Genel ağ üzerinden eğitim veren bir üniversitede okuyup mezun olunabilmektedir.
5. Farklı mekânlardaki kişilerle sohbet edilebilmektedir.
6. Filmlerin tanıtım görüntülerini izlenip, gidilecek film seçebilip, bileti de satın alınabilmektedir.
7. Alış-veriş yapılabilmektedir.
8. Rezervasyon yaptırılabilir.
9. Uygulanan bir anket cevaplandırılabilir.
10. Web sayfası hazırlayarak çalışmalar yayınlanabilir.
11. Telefon rehberi dizinleri sayesinde aranılan her türlü şirket bulunup, adreslerine ulaşılabilir.
12. Web üzerinde dünyada yer alan hemen hemen her şehir, kasaba ve ülke hakkında çeşitli bilgiler alınabilir.

13. Konferans ve sergi gibi faaliyetlerini, geniş kitlelere duyurmak için de genel ağ kullanılabilmektedir.

14. İstenen ürünlere sipariş verilebilir ya da para yatırılabilir.

Sadece birkaç kullanım alanını belirttiğimiz genel ağ, insanoğlunun şimdiye kadar yapılandığı en büyük iletişim sistemidir. Kullanım alanlarına da her geçen gün bir yenisi eklenmektedir. Gelecekte genel ağın insan hayatındaki rolü çok daha fazla olacaktır. Özel bir yöneticisi olmayan, demokratik bu yapı, tüm kullanıcıların düşüncelerini özgürce ifade edebildikleri bir ortamdır.

2.5. Genel Ağda Haberleşmeyi Sağlayan Servisler

Genel ağ, dünyanın en kolay ulaşılabilen bilgisayar ağıdır. Genel ağ kullanıcısı olan herkes genel ağı oluşturan binlerce bilgisayar ağına sunduğu servislerin hemen hepsine ulaşabilir.

Genel ağ günümüzde birçok alanda hizmet etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu hizmetlerin sunulmasında etkili olan servisler şunlardır:

2.5.1. World Wide Web (www)

Yazı, resim, film, canlandırma, ses gibi farklı formatta olan bilgilerin gözetici (browser) kullanılarak ulaşıldığı genel ağ ortamıdır. Genel ağ kullanıcılarının en çok kullandığı alandır. Genel ağda her sayfanın bir adresi vardır. Farklı bilgisayarlar üzerindeki sayfalar birbirlerine anahtar sözcüklerle bağlanmıştır. Bu sayfalar HTML dili (Hypertext Markup Language) kullanılarak oluşturulur.

Bir belgeden diğerine geçildiğinde, diğer belgede de bu tür sözcükler varsa onları kullanarak başka belgelere atlamak mümkündür. Okuyucunun belgelerin nerede olduğunu bilmesine gerek yoktur; geçişi sağlayan bağlantı sözcüklerini bulması ve seçmesi yeterli olmaktadır. Web sayfalarını ilginç kılan kısaca link adı verilen bağlantılardır. Her link bir diğer web sayfasına karşılık gelir.

Web adresleri, ulaşmak istediğiniz bilginin hangi bilgisayar üzerinde saklı olduğunu saptamak için kullanılır. Ulaşmak istenilen sayfanın adresi girildiğinde, sayfanın bulunduğu bilgisayarla iletişime geçilir. Bilgisayarlar arası haberleşme sonucu, sayfa kullanıcıya ulaştırılır. Web adreslerinde sitenin adı ve sitenin hangi tür servis verdiğini gösteren kısımlar bulunur. Bununla ilgili en yaygın servis tipleri ve temsil edildikleri kısaltmalar şunlardır (Barron ve başk., 1998: 58):

Tablo.1 Genel Ağ Ortamındaki Servis Tipleri

org	Ticarî olmayan organizasyonlar için kullanılır.
net	Genel ağ ile ilgili kurumlar için kullanılır.
edu	Eğitim ile ilgili kurumlar için kullanılır.
gov	Devlete ait kurumlar için kullanılır.
mil	Askerî kurumlar için kullanılır.
com	Ticarî organizasyonlar için kullanılır.

Genel ağdaki web sayfalarının en önemli özelliği olan linkler sayesinde bilgi alımı çok kolay ve hızlı bir hâle gelmiştir.

2.5.2. Elmek (E-posta)

Elmek, genel ağda iletişimin sağlanmasında kullanılan yoldur. En önemli özelliği hızlı olmasıdır.

Elektronik posta en yaygın kullanılan genel ağ servislerinden biridir. Elmek mektupların Microsoft Outlook, Outlook Express, Netscape Messenger, Eudora gibi özel bir program kullanarak genel ağ aracılığıyla, posta kutusu olan diğer bir kullanıcıya gönderebilmektir. Mektubun ulaşma süresi, bilginin transfer hızına bağlıdır. Birkaç saniye ya da birkaç dakika olabilmektedir. Bu süre, normal postayla gönderilen mektubun ulaşma hızıyla karşılaştırılırsa çok kısa kalır.

Elmekteki mesajlar genellikle sadece yazıdan oluşur; fakat istenirse çizim, fotoğraf, grafik ve ses-animasyon gösterisi içeren mesajlar da gönderilebilmektedir.

Elmekler dört şekilde gönderilebilir:

1. Kişiden kişiye,
2. Kişiden bilgisayara
3. Bilgisayardan kişiye,
4. Bilgisayardan bilgisayara (Sarıhan, 1995: 233).

“Sakla” ve “gönder” teknolojisi elmeğin temelini oluşturmaktadır. Sakla ve gönderin sakla kısmı gönderenin mesajı bir yere kaydetmesi anlamına gelmektedir. Bu teknolojinin önemli yanı mesajı göndermek istediğiniz anda alıcının hazır olmasının gerekmemesidir (Sarıhan, 1995: 235).

Elmek mesajları, başlık ve ana metin olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Başlıkta şu bölümler bulunmaktadır:

1. Gönderenin adresini belirten alan (from)
2. Alıcının adresini belirten alan (to)
3. Gönderilme tarihi ve saati (date)
4. Mesajın konusu (subject)

Mesajın yerine ulaşmasındaki en önemli husus alıcının adresinin doğru yazılmasıdır. Mesajın konusunu belirten bölümde, mesajın konusu hakkında genel bir bilgi vermelidir. Ana metin, bazı ağ ve bilgisayarlarda sınırlanmıştır. Çok uzun bir mesaj yazıldığı takdirde elmek sistemi ya da ağ yazılımı tarafından reddedilebilmektedir.

Elektronik yazışmalarda dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Bunlar:

1. Posta kutusunun her gün kontrol edilmesi ve okunan mesajların gereksizse hemen silinmesi gerekir.

2. Genel ağ aracılığıyla posta göndermek sanıldığı kadar güvenilir değildir. Başkalarının da okuyabileceği unutulmamalıdır. Gizli bilgileri daha farklı yollarla gönderilmesi tercih edilmelidir.

3. Yazıların grubun konusuna uygun bir şekilde açık ve kısa bir şekilde yazılması gerekir.

4. Yazılarda alıntılara başvuruluyorsa mutlaka kaynağı belirtilmelidir.

5. Mesajın sonuna imza diyerek adlandırılan; ad, soyad, görev ve posta adresi gibi bilgilerin yazılmasına dikkat edilmelidir (Akın, 1996: 134).

Genel ağda bireylerin, dili aktif olarak kullandıkları yerlerden birisi önemli bir iletişim aracı olan elmeklerdir. Bu nedenle elmeklerle iletilen mesajın doğru anlaşılabilmesi için; elmek, yazılıp gönderilmeden önce yazı anlam, dil kuralları ve şekil bakımlarından dikkatlice incelenmelidir.

2.5.3. Elektronik Ticaret

Bu kavram genel ağda gerçekleştirilen alım ve satımı ifade etmek için kullanılır ve günümüzde genel ağ daha çok ticarî amaçla kullanılmaktadır. Genel ağ üzerinden ticaret yapmanın yarar sağladığı bazı alanlar şunlardır: Küresel iletişimler, şirket lojistiği, rekabet avantajı, bilgi kaynakları, müşteri desteği ve geri bilgilendirme, pazarlama ve satış, iş birliği ve gelişme (Barron ve başk., 1998: 656). Genel ağda ticaretin en çok yapıldığı ortam Web'dir. Ticaret amaçlı web dosyalarının kullanıldığı alanlar ise daha çok "com" ve "net" uzantılı alanlardır.

2.5.4. Dosya Transfer Protokolü (FTP)

FTP (File Transfer Protocol) bilgisayarlar arası dosya transferine olanak sağlayan genel ağ protokolüdür. FTP; uzak bir bilgisayara bağlantı kurmayı, kullanıcıların uzaktaki bilgisayarın izinlerini ve dosyalarını görmeyi ve bu bilgisayarla dosya alışverişinde bulunmayı sağlar (Akın 1998: 298). Dosya indirebilmek için uzaktaki bilgisayarın bu dosyalarını anonim hâle getirmesi gerekir

ya da bu bilgisayara erişim için gerekli şifre bilinmelidir. FTP ile grafik simgeleri, yazı, ses ve görüntü dosyaları, belgeler ve değişik programların transferi yapılabilir. FTP, dosya aktarma işlemini birçok yöntemden daha hızlı bir şekilde gerçekleştirir.

2.5.5. Sohbet (Chat)

İnsanlar, genel ağı kullanarak birbirleriyle konuşmak, bir konuyu tartışmak vb. amaçlarla sohbet grupları oluşturmaktadırlar. Bu gruplarda iletişim sesli veya görüntülü değil, yazılıdır. Özellikle IRC (Inter Relay Chat) ve bazı programlar, diğer kullanıcılarla eş zamanlı sohbet etmeyi sağlar. Sohbet ortamlarında kullanıcılar kendilerine takma isim (nick name) seçerler. Herhangi bir sohbet grubuna katılmanın yanı sıra, istenilen bir konuda kanal açılıp sohbet edilebilir.

2.5.6. Sesli ve Video Konferans

Sesli konferans bilgisayara bağlı bir mikrofon ve hoparlör arayıcılığıyla başka bir genel ağ kullanıcısı ile konuşmaktır. Video konferans ise bir kamera ve mikrofon arayıcısıyla başka bir genel ağ kullanıcısına ses ve görüntü ulaşması ve başka bir kullanıcıdan gelen ses ve görüntülerin alınmasıdır. Genel ağda sesli ve görüntülü iletişim, yazılı sohbet ortamı gibi kullanılmakla beraber; günümüzde eş zamanlı ses ve görüntü nakli için alt yapının yetersizliği sebebiyle az tercih edilmektedir.

2.5.7. Tartışma Grupları

Genel ağda kişilerin çeşitli konularda haber almasını ve bilgi edinmesini sağlayan ortamlar bulunmaktadır. Bunlardan birisi de tartışma gruplarıdır. Genel ağa bulunan bir grup çeşidi de haber grubudur. Haber grupları birçok yönüyle tartışma gruplarına benzemektedir. Araştırmada incelenen elmekler tartışma gruplarından alınmıştır.

Tartışma grupları, genel ağ üzerinden mesaj gönderme ve alma teknikleri kullanarak, kişilerin belirli bir konuda fikir alışverişi yapmak için bir araya geldikleri gruplardır. Akademik ağırlıklı konuların tartışıldığı bu gruplar genelde bir moderatör tarafından yönetilir; böylece konunun dışına çıkılmadan belirli kurallarla bir tartışma

ortamı sağlanmaktadır (Taştan, 1998: 74). Haber grupları ise hemen hemen her konuda ve daha serbest bir ortamda gerçekleştirilir. Haber gruplarında konular bir hiyerarşiye göre düzenlenmiştir ve konu bazında arama yapmak daha kolaydır (Taştan, 1998: 80).

Genel ağa bağlanan kişiler, tartışma grubu listelerinden ilgilenilen konuyla ilgili bir gruba katılabilir veya istenen konuyla ilgili yeni bir grup oluşturabilir. Tartışma gruplarına katılmak için üye olmak şarttır. İstenen bir tartışma grubuna üye olmak için, tartışma grubunun elmek adresine abonelik talebini belirten bir mesajın gönderilmesi yeterli olmaktadır. Bir süre sonra üyelik durumunu gösteren bir mesaj grup üyesine gönderilmektedir. Haber gruplarında üye olmaya gerek yoktur; ancak gruba mesaj gönderilecekse üye olma şartı aranmaktadır.

Tartışma gruplarında mesaj gönderme ve alma işlemleri ek bir yazılıma gerek duyulmadan e-posta yazılımı kullanılarak gerçekleştirilir. E-posta yazılımı ile kişisel adreslere mesaj gönderildiğinde sadece ilgili kişi okurken tartışma gruplarında gönderilen mesaj, grup içindeki üyelerin tamamına ulaşır. Grup üyeleri isterse adreslerine gelen elmeklere cevap yazabilir (Taştan, 1998: 74). Haber gruplarının bulunduğu sunuculara erişerek, istenen gruptaki mesajları okumak için Haber Okuyucu (Newsreader) yazılımına ihtiyaç duyulmaktadır. Tartışma gruplarında ise e-posta yazılımına benzer biçimde kullanılmaktadır (Taştan, 1998: 81).

Moderatörler, araştırmada incelenen elmeklerin giriş sayfalarında, *tartışma grupları* kavramı yerine değişik kavramlar kullanılmaktadır. Bu da tartışma grubu kavramı yerine ülkemizde değişik tercihlerin olduğunu göstermektedir. Araştırmada ele alınan 15 tartışma grubunda, bu kavram için kullanılan adlandırmalar şöyledir:

1. Tartışma ve haberleşme sitesi
2. Grup
3. İletişim Grubu
4. Mail grubu

5. Mail Listesi

6. E-posta Grubu

7. E-posta Öbeği

Çeşitli kaynaklarda tartışma gruplarında yazışmaların nasıl olması gerektiği ile ilgili çeşitli açıklamalar yapılmıştır: Yazıların listenin amacına ve konusuna uygun bir içerikte yazı yazılması ve soru sorulması; anlatılmak istenenin kısa yazılması; yazıların açık ve doğru bir ifadeyle yazılması; yazılarda alıntılar, referanslar yapılıyorsa kaynağının belirtilmesi; tartışmadaki yazılara cevap verirken, kişisel veya liste adresinin doğru yazılması ve yazıların grubun tamamına hitap etmesi bu kurallardan en önemli olanlarıdır (İnan, 1998: 355; Barron ve başk., 1998: 240).

Tartışma gruplarında dikkat edilmesi gereken konulardan birisi de, grubun adresi ile grup yöneticisi olan moderatörün adresinin birbirine karıştırılmasıdır. Tartışma gruplarında, gruptan çıkma vb, şahsî konularla ilgili yazıların grup adresine gönderilmeyip moderatörün adresine gönderilmesi gerekmektedir. Böylece sadece bir kişiyi ilgilendiren yazılar grubun tamamına gönderilmemiş olacaktır.

Kaynaklarda (Barron ve başk., 1998; Taştan, 1998; Akın, 1996) “Listserv, Liste, Tartışma Listesi” gibi adlarla geçen tartışma grupları, genel ağın en çok kullanım alanlarından. Bu çalışmada ise belirtilen terimlerden “tartışma grubu” kullanılacaktır. Tartışma gruplarında kullanılan araç dil olduğu için yazışmalarda gönderilen elmekler araştırmanın temel malzemesini oluşturmaktadır.

3. MEKTUP-ELMEK KARŞILAŞTIRMASI

Mektup ve elmek, kullanım şekli, işlevi vb. hususlarda karşılaştırıldığında birbirine benzeyen ve birbirinden ayrılan birçok özelliği bulunmaktadır. Bu özellikler şu başlıklar altında açıklanabilir:

3.1. Mektup ve Elmeklerin Benzerlikleri

Mektup ve elmek çeşitle yönlerden birbirine benzemektedir. Aralarındaki benzerlikler şunlardır:

Mektup ve elmeğin her ikisi de haberleşme aracı olarak kullanılmaktadır. Bu özellik ikisinin de en temel yazılış amacını belirtmektedir.

Mektup ve elmekte duygu, düşünce ve hayallerin karşıdaki kişi ya da kişilere aktarılırken kullanılan araç dildir.

Mektup ve elmeğin ikisinde de tarihin yazımı yazımı ve gönderenin adresi yazılmaktadır.

Her ikisi de bir kişinin adresine gönderilir.

Her ikisinin yazımında da dilin kurallarına dikkat edilmelidir.

3.2. Mektup ve Elmeklerin Farklılıkları

Mektup ve elmek, çeşitle yönleriyle birbirinden ayrılmaktadır. Aralarındaki en önemli farklılıklar şunlardır:

Elmeğin mektuba göre gönderilecek kişiye ulaşma çok hızlıdır. Elmeğin alıcıya ulaşması iki üç günü bulurken; elmek bir iki dakika gibi çok kısa sürede ulaşmaktadır.

Mektup istenildiği kadar uzun yazılabilirken, genellikle elmeklerin daha kısa yazılması tercih edilmiştir.

Mektup zarfının içinde mektuptan hariç çiçek vb. şeyler gönderilebilirken elmekte bunlar gönderilemez.

Mektupların gönderilmesinde aracı olan posta kuruluşu vardır; ancak elmeklerin gönderilmesinde herhangi bir aracı posta kuruluşuna gerek yoktur.

Her ikisi de bir kişinin adresine gönderilir. Mektuplar kişinin ev, iş vb. adresine gönderilirken, elmekler genel ağdaki çeşitli servislerden alınan elmek adreslerine gönderilmektedir.

Her ikisinin yazımında çeşitli kurallar vardır. Ancak bunların birbirinden farklı olması, aralarında şekil yönünden farklılıkları ortaya çıkarmaktadır.

4. BİR YAZILI ANLATIM METNİ OLARAK ELMEKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Elmekler bir yazılı anlatım metni olmalarından dolayı bunların değerlendirilmelerinde de yazılı anlatım değerlendirme ölçütlerinden yararlanılması gerekir.

4.1. Yazılı Anlatımda Değerlendirme

Yazılı anlatım bir beceri olduğu için bu konudaki bilginin değil; becerinin, uygulamanın ölçülmesi ve değerlendirilmesi daha doğru bir yaklaşımdır. Yazılı anlatım becerisinin ölçülmesi de en sağlıklı biçimde, yazılı anlatım metnlerinin (kompozisyonların) değerlendirilmesiyle mümkündür.

Yazılı anlatımla (kompozisyon) kişinin gözlem gücü, mantığa uygunluk yönünden düşünme yeteneği, hayalde canlandırma yeteneği, Türkçeyi kullanabilme becerisi, bellek gücü, anlatımda yalınlık, içtenlik ve gerçeğe uygunluk becerisi, yazım ve noktalama kurallarına uyma becerisi değerlendirilebilir (MEB, İlköğretim Programı, 1995: 116).

Yazılı anlatım değerlendirmesinde bir metin, şekil ve içerik yönlerinden ele alınır.

Şekil yönünden değerlendirmede;

1. Kâğıtta uygun boşluklar bırakabilme,
2. Harfleri doğru şekilleriyle okunaklı yazabilme,

3. Satırları kaydırmadan aynı hizada yazabilme,
 4. Satırlar ve kelimeler arasında eşit boşluklar bırakabilme,
 5. Paragrafları, diğer satırlara göre belirgin bir şekilde içerden başlatabilme,
 6. Kâğıtta uygun yerlere kendini tanıttıcı bilgiler (ad, soyad okul, numara...) ve tarih yazabilme,
 7. Yazı bitiminde temiz ve düzgün bir kâğıt verebilme,
- İçerik yönünden değerlendirmede;
1. Konuya uygun başlık yazabilme,
 2. Giriş, gelişme ve sonuç paragrafları yapabilme,
 3. Ana düşünce, duygu veya olayı sunabilme,
 4. Ana düşünce, duygu veya olayı, yardımcı düşüncelerle, örneklerle destekleyebilme,
 5. Ana düşünce, duygu veya olayı sonuçlandırabilme,
 6. Belirtilen/seçilen konuyu kavrama ve konuyla ilgili yazabilme,
 7. Düşünce, duygu ve olay akışında mantık bakımından bütünlük sağlayabilme,
 8. Bilgi yanlış yapmama,
 9. Anlattıklarında çelişkiye düşmeme,
 10. Düşünce, duygu ve olay tekrarından kaçınabilme,
 11. Konu dışı düşünce, duygu ve olaylara yer vermeme,

12. Anlatmak istediğini tam karşılayabilecek kelimeler kullanabilme,
13. Argo ve ağız özelliği taşıyan kelimeler kullanmama,
14. Kelime tekrarlarından kaçınabilme,
15. Kelime gruplarını, dil kurallarına uygun oluşturabilme,
16. Anlamca açık, anlaşılır, dil kurallarına uygun kısa cümleler kurabilme,
17. Yazım(ımlâ) kurallarına uygun yazabilme,
18. Noktalama işaretlerini doğru kullanabilme (MEB, 2000: 15-20; Ağca, 2001b: 240; Kantemir, 1997: 102; Özbay, 2000: 101; Demirel, 1999: 153, Deniz, 2000: 110, 114) becerileri ölçüt olarak alınır.

4.2. Elmeklerin Değerlendirilmesi

Araştırmada incelemeye konu olan metinler elmeklerdir. Elmekler özellikleri ve amacı bakımından bir yazılı anlatım türüdür. Bu nedenle araştırmada ele alınan elmekler, yazılı anlatım değerlendirme kriterlerinden yararlanılarak değerlendirilmiştir. Buna göre, elmekler, yazılı anlatım değerlendirme kriterlerinden; ımlâ kurallarına uygunluk, noktalama işaretlerine uygunluk ve anlatım bozukluğu bulunup bulunmaması bakımlarından ele alınmıştır.

Elektronik ortamda kullanılan elmekler, yazılış amacı ve şekli bakımından incelendiğinde, bunların bir haberleşme aracı olan “mektup”a benzediği tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmada değerlendirilen metinlerin, mektup türünün özelliklerinden hangilerini taşıdığı da incelenmiştir.

Elmekler her ne kadar yazılı bir metin olmakla birlikte, elektronik ortamda oluşturulmaları nedeniyle, kendilerine ait kullanım özellikleri vardır. Bu kullanım özelliklerinden hareketle elmekler; elektronik ortamda bulunan *konu* başlığının kuruluş çeşitliliği, elmeklerin yazılış amaçlarındaki çeşitlilik, genel ağ ortamında kullanılan özel işaretlerin elmeklerdeki kullanılışı ve elektronik ortamdaki

yazışmalarda konuya dikkat çekmek için yapılanlar, açılarından da değerlendirilmiştir.

Buna göre elmekler şu başlıklar altında incelenmiştir:

1. Yazılı anlatım kuralları bakımından;

- a. İmlâ kurallarına uygunluk
- b. Noktalama işaretlerine uygunluk
- c. Anlatım bozuklukları

2. Mektup türü özelliklerini taşıması bakımından;

- a. Tarih yazımı
- b. Hitap
- c. Ana metin
- ç. Hürmet ifadesi
- d. İsim- imza

3. Elmeklerin kendisine ait özellikleri bakımından;

- a. Elmeklerde olan “konu” başlığının bulunması ve çeşitliliği
- b. Elmeklerin yazılış amaçlarındaki çeşitlilik
- c. Genel ağda kullanılan simgelerin elmeklerde kullanımı
- ç. Elektronik ortamdaki yazışmalarda, yazıda bir noktaya dikkat çekmek amacıyla yapılanlar

Aşağıda yapılan açıklamalarda, araştırmaya konu olan elmeklerin, belirtilen başlıklar doğrultusunda hangi açılardan, nasıl incelendiği anlatılmıştır.

4.2.1. Yazılı Anlatım Kuralları Bakımından

4.2.1.1. İmlâ Kurallarına Uygunluk

İmlâ kuralları, yazılı anlatımda verilmek istenen mesajın tam ve doğru olarak yerine ulaşabilmesi için dikkat edilmesi gereken konulardandır. İletişimin sağlanması için bu kurallara her zaman uyulması gerekmektedir.

Araştırmada imlâ kurallarında bir standart sağlamak için Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanmış olan İmlâ Kılavuzu (2000) kaynak olarak kullanılmıştır.

İncelenen yazılar, genel ağda Türkçe karakterlerin tam olarak kullanılamaması nedeniyle; imlâ kurallarından olan sert ünsüzlerin benzeşmesi, sert ünsüzlerin yumuşaması ve büyük-küçük ünlü uyumu kuralları açısından değerlendirmeye alınmamıştır.

Bilgisayarda yazılan yazılarda, satır sonunda kelimenin bölünmesi otomatik olarak gerçekleştirildiği için araştırmadaki elmekler, satır sonunda kelimenin doğru bölünüp bölünmemesi bakımından da incelenmemiştir.

Bu araştırmada incelenen elmekler imlâ kurallarından olan şu başlıklar altında incelenmiştir:

1. Büyük Harf Kullanımı,
2. Küçük Harf Kullanımı,
3. Düzeltme işareti (^)
4. Birleşik Kelimelerin Yazımı,

- a. Birleşik Yazılması Gerektiği Hâlde Ayrı Yazılanlar,

b. Ayrı Yazılması Gerektiği Hâlde Birleşik Yazılanlar,

5. “de” Bağlacı ve Ekinin Yazımı,
6. “ki” Bağlacı ve Ekinin Yazımı,
7. “mi” Soru Ekinin Yazımı,
8. İmlâ Kılavuzu’ndaki Yazıma Uymayan Kullanımlar,

Büyük harf kullanılması gerektiği yerde küçük harfin kullanılması ve küçük harf kullanılması gereken yerde büyük harfin kullanılması, yazım hatalarına sebep olmaktadır. Araştırmada büyük harf kullanılması gerektiği yerde küçük harfin kullanılması sonucu oluşmuş hatalar, büyük harfin kullanımı ile ilgili hatalar bölümünde; küçük harf kullanılması gerektiği hâlde büyük harfin kullanılmasıyla oluşmuş hatalar da küçük harf kullanımı ile ilgili hatalar başlığı altında değerlendirilmiştir.

Uzatma, inceltme ve nispet î’sini belirtmek için kullanılan ve düzeltme işareti (^) olarak adlandırılan işaretin kullanımı Türkçede önemli bir yazım kuralıdır. Kullanılıp kullanılmamasıyla ilgili olarak, bu zamana kadar değişik görüşler öne sürülmüştür. Yazı dilinde de konuşma dilinde de önemli olan bu işaretin hangi durumlarda ve hangi kelimelerde kullanılacağı İmlâ Kılavuzu (TDK, 2000)’nda belirtilmiştir. Bu araştırmada, incelenen elmeklerde bu yazım kuralına ne kadar dikkat edildiği değerlendirilmiştir.

İmlâ Kılavuzu’nu kullanmamaktan veya yazıma önem vermemekten dolayı birleşik kelimeler, yazımında en çok tereddüde düşülen kelime çeşididir. Bu yanlış kullanım, yanlış anlaşılmalara ve anlatım bozukluklarına sebep olmaktadır. Araştırmada birleşik kelimelerin yazımı kuralı, birleşik yazılması gerektiği hâlde ayrı yazılanlar ve ayrı yazılması gerektiği hâlde birleşik yazılanlar olma üzere iki grupta değerlendirilmiştir. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili değerlendirme İmlâ Kılavuzu (TDK, 2000)’na göre yapılmıştır.

Yazılı anlatımda en çok hata yapılan hususlardan birisi de bağlaçların yazımıdır. Araştırmada elmeklerdeki, “de”, “ki” bağlaç ve eklerinin yazımı iki açıdan ele alınmıştır. Bunlardan biri, bağlaç ve ek olma durumlarının karıştırılması, diğeri de ses uyumsuzluklarıdır.

Soru eki olan “mi”, elektronik ortamdaki yazışmalarda dikkat edilmesi gereken yazım kurallarından birisidir. Araştırmada ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik yazılması ile oluşmuş yazım hataları incelenmiştir.

Araştırmada incelen hususlardan biri de kelimelerin doğru yazılıp yazılmamasıdır. Kelimeler, bu açıdan değerlendirilirken İmlâ Kılavuzu (TDK, 2000)’ndaki yazılışlarına göre değerlendirilmiştir.

Elmekler, yazılı anlatımda önemli bir konu olan noktalama işaretleri bakımından da incelenmiştir.

4.2.1.2. Noktalama İşaretlerine Uygunluk

Yazılı anlatımda önemli unsurlardan birisi de noktalama işaretleridir. Ağca (2001a: 91), noktalama işaretlerini eserinde şu şekilde ifade etmektedir: “Noktalama, sözlü ifadenin gerçekleşmesine, sözlü/yazılı anlatımın ve anlaşılmanın kolaylaşmasına destek sağlayan işaret sistemidir.”

Elektronik ortamdaki yazışmalarda, sadece yazının yazılması yeterli değildir. Duygu, düşünce, hayal ve istekleri yazıyla anlatırken noktalama işaretlerini dikkate almamak yazının anlaşılmasını zorlaştırır; kelime, kelime grupları ve cümleler arasındaki anlam ilişkilerini kurmak zorlaşır. Yazılı anlatımda noktalama işaretlerinin doğru ve yerinde kullanılmasına dikkat etmek gerekmektedir. Bu işaretlere dikkat etmek, başarılı bir iletişimi de sağlamaktadır. İletişim becerisinin kazandırılması da Türkçe dersinde sağlandığı için, Türkçe Programı’nda (2000: 15), noktalama işaretleri ile ilgili “Yazım ve söz dizimi yanlış yapmadan yazabilme, noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanabilme,” ifadesi bulunmaktadır. Bu ifadelerden, noktalama işaretlerinin doğru kullanımına, ilköğretimin her basamağında önem verildiği görülmektedir.

Araştırmada incelenen elmekler, İmlâ Kılavuzu (TDK, 2000)'na göre değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede, yerinde kullanılmayan işaretler ve yerine farklı işaret kullanılmasıyla oluşmuş noktalama yanlışlıkları hata olarak değerlendirilip bununla ilgili sayısal sonuç çıkarılmıştır. Örneğin, nokta kullanılması gereken yerde kullanılmamasıyla oluşmuş eksiklikler ve herhangi bir işaretin yerine noktanın yanlışlıkla kullanılmasıyla oluşmuş hatalar, nokta ile ilgili hatalar olarak alınmıştır.

Araştırmada elmeklerde, noktalama işaretlerinden “nokta, virgül, noktalı virgül, iki nokta, üç nokta, soru işareti, tırnak işareti, tek tırnak işareti, ünlem işareti ve kesme işareti” ile ilgili ne kadar hata yapıldığı tespit edilmiştir.

Metinlerin incelenmesinde noktalama işaretlerinden olan “kısa çizgi, uzun çizgi, eğik çizgi, denden işareti, yay ayraç ve köşeli ayraç” değerlendirmeye alınmamıştır. Çünkü bunların bir kısmı hiç kullanılmamış, bir kısmı da doğru veya hatalı şekliyle çok az kullanılmıştır. Bu sebeple araştırmada bu işaretlerle ilgili bir açıklama ve sonuç yazılmamıştır.

4.2.1.3. Anlatım Bozuklukları

Dil, anlama ve anlatma olarak belirtilen etkinlikle gerçekleşmektedir. Anlaşmanın sağlanmasında zaman zaman çıkan problemlerin birçoğu anlatılmak isteneni anlayamamaktan kaynaklanmaktadır. Anlayamamanın temel sebeplerinden birisi de anlatımın bozuk olmasıdır.

Araştırmada ele alınan elmekler anlatım bozuklukları yönünden şu başlıklar altında incelenmiştir:

1. Sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması

Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bir eksilme olmuyorsa, o sözcük ya da ek gereksizdir (Bilgin, 2002: 577). Bu tür ifadeler cümlede anlatım bozukluğuna yol açmaktadır.

2. Sözcüklerin yanlış yerde kullanılması

Bir sözcük kullanıldığı yere göre sıfat, zarf ya da başka bir görev üstlenebilir. Bu nedenle, sözcüğün tümcede hangi görevde kullanıldığı göz ardı edilmemelidir (Bilgin, 2002: 581). Sözcüklerin cümlede yanlış yerde kullanılmaları anlam karışıklığına yol açmaktadır. Böylece anlatılmak istenen çok farklı anlamlara gelebilmektedir.

3. Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması

Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması ile oluşan anlatım bozukluğu daha çok zarfların cümleye kattığı anlamla yüklem taşıdığı anlam arasında görülmektedir (Bilgin, 2002: 582).

4. Anlamları karıştırılan sözcükler

Aynı kökten türemiş ya da anlamca birbirine benzeyen sözcüklerin kullanım sırasında karıştırılması anlatım bozukluğuna yol açmaktadır. Ses benzerliği olan yabancı kökenli sözcüklerde de bu türde anlatım bozuklukları görülebilmektedir (Bilgin, 2002: 583). Bu durum anlatılmak istenenin dışında bir anlatımın ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

5. Kalıbı bozulan sözler

Duygu ve düşüncelerin anlatılmasında zaman zaman deyim, atasözü, ikileme gibi kalıplaşmış kelime gruplarından faydalanılır. Kalıplaşmış kelime gruplarının kullanılmasında biçim özelliğinin bozulmamasına dikkat edilmesi gerekir. Bu kelime gruplarının biçim bozukluğuna uğratarak kullanılması da anlatım bozukluklarına sebep olmaktadır (Bilgin, 2002: 584).

6. Dil bilgisi yanlışları

Dil bilgisinin yanlış kullanımı ile oluşmuş anlatım bozuklukları; öğelerle ilgili yanlışlıklar, yardımcı eylem eksikliği, tamlamalarla ilgili yanlışlıklar, çatı

eklerinin yanlış kullanımı şekillerinde oluşmuş olup araştırmamızda da bu tür hataların var olup olmadığı incelenmiştir.

İyi ve doğru bir cümle, yüklem diğer öğelerle uyum içinde olmasını gerektirir. Bu uyumun olmadığı cümlelerde anlatım bozukluğu bulunmaktadır.

Yardımcı fiillerle kurulan cümlelerde, yardımcı fiil birden çok adı yüklem yapıyorsa, bu adlardan birinin yardımcı fiille uyumsuzluğu anlatım bozukluğuna neden olur (Bilgin, 2002: 591).

Tamlamaların kuruluş özelliğine dikkat edilmediği takdirde de anlatım bozukluğu oluşmaktadır. Tamlamalardaki kuruluş yanlışlıkları; tamlama öğelerinden birinin eksikliği, tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu, tamlama eklerinin eksikliği ya da fazlalığı artıklığı şeklinde görülmektedir (Bilgin, 2002: 592).

Birleşik cümlelerde yüklemelerin aynı çatı ile kullanılmaması anlatım bozukluğuna yol açar. Dil bilgisinin yanlış kullanımı ile oluşmuş anlatım bozuklukları bu dört başlık altında incelenmiştir.

7. Anlamda tutarsızlık/karşıtlık

Birbiriyle ilişkisiz, karşıtlık ya da tutarsızlık içindeki kavramların bir arada bulunması anlatımı bozar (Bilgin, 2002: 596). Bu tür ifadelerle anlatılmak istenen düşünceler anlaşılamaz.

8. Anlamda belirsizlik

Noktalama işaretlerinin yerinde kullanılmaması, seçme ya da karşılaştırmalarda özensiz olunması ve tamlayanın gösterilmemesi gibi durumlar anlam belirsizliğine neden olup anlatım bozukluğu oluşmaktadır (Bilgin, 2002: 597).

Araştırmada elmekler, anlatım bozuklukları açısından yukarıda açıklaması yapılan yönlerden incelenmiştir. Elnikleri inceleme noktalarından biri de elmeklerin mektup türü özelliklerini taşımasıdır.

4.2.2. Mektup Türü Özelliklerini Taşıması Bakımından

Elmek, elektronik ortamda haberleşmeyi sağlayan mektuptur. Elmekler, geçmişte kullanılan ve kullanılamaya devam edilen mektubun elektronik yani genel ağ(internet) ortamındaki kullanıldığı şeklidir. Bu nedenle araştırmada elmeklerde mektup türünün hangi özelliklerinin nasıl kullanıldığı incelenmektedir.

Tansel (1983: 315) özel mektupların tarih, hitap, hürmet veya nezaket ifadesi, mektup metni ve imza olarak beş kısımdan oluştuğunu ifade etmektedir. Elmekler şahsa veya gruba hitaben yazıldığı için araştırmada özel mektup olarak kabul edilmiştir.

Araştırmada incelenen elmekler, mektup türü özelliklerini taşıyıp taşımadığını ortaya koymak ve bu özelliklerin dışına çıkıp çıkmadığını tespit etmek için şu açılardan değerlendirmeye alınmıştır:

1. Tarih yazımı,
2. Hitap,
3. Ana metin,
4. Hürmet ifadesi
5. İmza,

Tarih, mektupta sayfanın yukarı sağ köşesinde yer alır ve diğer satırlarla aynı hizada bitirilir (Tansel, 1983: 315). Elektronik ortamda yapılan haberleşmelerde tarih yazımı otomatik olarak bilgisayar tarafından yazıldığı için elmeklerin tamamında tarih, saat ve saniyesiyle birlikte bulunmaktadır. Bu nedenle, araştırmada kullanıcı tarafından tarihin yazılıp yazılmadığı incelenmemiştir.

Hitap, başka satırlarla aynı hizadan, paragrafın ilk satırına göre dışarıdan başlar; hitaptan sonra virgöl (,) işareti kullanılır (Tansel, 1983: 315). Bilindiği gibi mektuplarda hitabın olması ve kullanılan bu hitabın kişiye özel yazılması gerekir.

Ancak haber gruplarında yazışmalar çoğunlukla gruba yönelik yazıldığı için elmeklerde hitabın kullanımı değişikliğe uğramıştır. Bu nedenle araştırmada elmekler hitap bakımından iki açıdan ele alınmıştır:

1. Elmeklerin kaç tanesinde hitabın kullanıldığı; kaç tanesinde kullanılmadığı,

2. Hitapların kişiye özel mi yoksa grubun tamamına mı yönelik olarak kullanıldığı.

Mektup metninin ilk satırı hitaptan içeriden, diğer satırları hitapla aynı hizadan başlar ve satırlar, tarihin bittiği hizada nihayete erer (Tansel, 1983: 315). Elektronik ortamdaki yazışmalarda paragraflarda satırbaşı yapma kuralı genellikle uygulanmamaktadır. Bu nedenle mektup metniyle ilgili şekil özelliklerine uyulup uyulmadığı incelenmemiştir.

Elmeklerde, her ne kadar haberleşme amacıyla yazılmış mektup metinleri bulunsa da mektup türü dışında yazılmış farklı şekiller de vardır. Bu nedenle araştırmada elmeklerin kaç tanesinde mektup metninin bulunup bulunmadığı araştırılmıştır.

Hürmet ifadesi de mektupta aranan özelliklerdendir. Araştırmada, ele alınan elmeklerin kaç tanesinde hürmet ifadesinin bulunduğu incelenmiştir.

İmza, hitabın altında, biraz sağında yer alır (Tansel, 1983: 315). İmza, mektubun vazgeçilmez bölümlerinden birisidir. Mektubu kimin yazdığını belirtir. Ancak elektronik ortamdaki yazışmalarda imzanın yer alması, teknik olarak zor olduğu için bulunmamaktadır. Bunun yerine sadece ad ve soyadı yazılmaktadır. Araştırmada incelenen elmeklerin kaç tanesinde ad ve soyadının kullanıldığı tespit edilmiştir.

4.2.3. Elmeklerin Kendisine Ait Özellikleri Bakımından

Elmekler yukarıda belirtilen özelliklerinden dolayı bir mektup örneğidir. Ancak elmekler, yazılış amaçlarında ve şekillerinde kendilerine ait birtakım özellikler taşımaktadırlar. Araştırmada elmekler, şekil ve içerik olarak şu açılardan incelemeye alınmaktadır:

4.2.3.1. Elmeklerde Bulunan “Konu” Başlığı ve Bunların Çeşitliliği

Bir elmek yazılıp genel ağda alıcıya gönderilirken doldurulan birtakım yerler vardır. Bunlardan bir tanesi de “subject”tir. Elmekte yazılacak konu ne ise burada kısaca bahsedilir. Bu bir nevi başlıktır. Araştırmada ele alınacak nokta ise, bu konu başlığını insanların ne kadar ve ne çeşitlilikte kullandığıdır. Elmeklerde konu başlığının ne çeşitlilikte kullanıldığını bulmak için, elmeklerdeki konu başlıkları incelenmiş ve kendi içinde gruplandırılmıştır.

4.2.3.2. Elmeklerin Yazılış Amaçlarındaki Çeşitlilik

Gruplara gönderilen elmekler, grubun yöneticisi kontrolünde gruba üye olan herkesin adresine gönderilmektedir. Tartışma gruplarına gönderilen elmekler incelendiğinde, elmeklerin çok farklı amaçlarla yazıldığı görülmektedir. Araştırmada elmeklerde önce kaç çeşit yazılış amacının bulunduğu tespit edilmiştir.

4.2.3.3. Genel Ağda Kullanılan Simgelerin Elmeklerde Kullanımı

Genel ağda, daha çok “chat” adı verilen sohbet ortamında ve elmeklerde kullanılan birtakım simgeler vardır. Bu simgeler daha çok yazılan düşüncelerin duygu ve davranış yönünü okuyucuya aktarmak için kullanılmaktadır.

Genel ağda mesajların yazılmasında yüz yüze olunmadığından bütün iletişimin yazıyla yapılması zorunludur. Doğal olarak bunun getirdiği sınırlamalarla karşı karşıya kalınmaktadır. Yazıyla iletişim sırasında yüz ifadelerini aktarma imkânı olmadığı için öncelikle dili çok iyi kullanmak gerekir ve kişi, kendisini çok iyi ifade etmek zorundadır. Yine de bazı durumlarda yüz ifadelerinin getirdiği iletişim

zenginliğinden yoksun olmak rahatsızlık verebilir. Böylesi bir ihtiyaçtan yola çıkarak, yazıyla yüz ifadelerini kısmen de olsa yansıtmayı sağlayan “smiley” denilen özel bir işaretleme sistemi geliştirilmiştir. Smiley işaret dili, yazı ile mesajlaşma sırasında, başka türlü ifade edilmesi mümkün olmayan yüz ifadelerini aktarmak için geliştirilmiş bir kodlama sistemidir. Yazı dilinin doğasından kaynaklanan sınırlamaları bir nebze olsun azaltmak için geliştirilmiştir. Bu işaretlerle gösterilen yüz ifadelerini görmek için başın sol tarafa eğilip bakılması gerekir (http://www.archimac.org/JAS/JAS1999/JAS01_03.spml - 17.11.2002).

Genel ağ ortamında kullanılan bu işaretler ve anlamları şu şekildedir:

Tablo.2 Genel Ağda Kullanılan Bazı Simgeler (Smiley)

: -)	Gülümseyen ya da espri yapan biri
: -)))	Kahkahalar atan biri
: -(	Üzgün ya da canı sıkılmış biri
: -(((	Çok üzgün ya da sikkın biri
>: -(	Kızgın biri
>: -)	Haince gülümseyen biri
#-)	Bütün gece bir partide eğlenmiş biri
%+{	Dayak yemiş biri
%-\	Akşamdan kalma biri
%-{	Bir başka üzgün ya da canı sikkın çeşitlemesi
%-}	Bir başka espri yapan çeşitlemesi
8-)	Gözlüklü biri gülümsüyor ya da espri yapıyor
8-(	Gözlüklü biri üzgün ya da canı sikkın
(:)-)	Deniz gözlüğü takan biri
(: -)	Bisiklet kaskı takmış biri
-: -)	Mohikan'lara hayran biri
.-)	Tek gözlü biri
.V	Ördek çeşitlemesi
8: -)	Mesajı yazan küçük bir kız

8:]	Mesajı yazan bir goril
:-\$	Paradan başka laf bilmeyen biri
:-	Nezle olmuş biri
:-(*)	Kusmak üzere olan biri
:-)'	Ağzı sulanan biri
:-)-{	Mesajı yazan büyük bir kız
:-)8	İyi giyimli biri
:-*	Az önce limon yiyip dişleri kamaşmış biri
:-0	Ağzı doluyken konuşan biri
:>)	Büyük burunlu biri
:~/	Kafası karışmış biri
<:-)	Saçma sorular için
= :-)	Sam amca (uncle sam = us)
O:-)	Masum, saf biri
[:]	Bir robot
d :-o	Böylesi güzel bir fikre şapka çıkarılır
d:-)	Beyzbol meraklısı biri
o>-< =	Yalnız kadınlara mahsus mesajlar için
oo	Bu mesaja farlarını yakan biri
q:-)	Şapkasını ters giyen biri
:-)	Uykusu gelmiş biri
-◇	Öpülesi bir yüz
:-O	Kalın kaşlı biri
~	Mum
:--)):-	Teatralşov yapan biri
:<)	Bıyıklı biri
:<)=	Hem bıyıklı hem sakallı biri
:/)	Komik değil
'-)	Göz kırptıyor
P-)	Korsan

;-)	Anlarsın ya!
(@ @)	Şaka mı yapıyorsun!
:-"	Öpücük gönderen biri
:-V	Bağırان biri
:-w	Çatal dilli biri
:-W	Çatal dilli biri bağııyor
:-r böğğğg	Dili dışarıda
<:-O	Aman Tanrım!
:-T	Sıkı ağızlı biri
:-D	Bir ağız dolusu gülen biri
:-O	Bağırma çeşitlemesi
:-#	Sansür!
:-i	Sigara içen biri
:-j	Sigara içen ve gülümseyen biri
:/i	Sigara içilmez
:-I	Gülümserken gamzeleri çıkan biri
:-x	Öpücükler
:-c	Çok ama çok üzgün biri
:-C	Şaşkınlıktan ağızı açık kalmış biri
:-	İğrenç
:-?	Dudaklarını yalayan biri
:-*)	Palyaçoluk yapan biri
#:-)	Saçlarını yaptırmış biri
:-o	Ay inanmıyorum!
(:-\$	Hasta olmuş biri
:-(=)	Tavşan dişli biri
&:-)	Kıvrıcık saçlı biri
@:-)	Dalgalı saçlı biri
?-(	Gözüne yumruk yemiş biri
+<:-	Bir rahip ya da rahibe

...—...	S.O.S.
@%&\$%&	Küfür
*(	Barışma teklifi
*)	Barışma teklifi kabul edildi
(-_-)	Gizli tebessüm
[:-)]	Şişeye konmuş bir mesaj
<:-)<<	Mesaj bir uzay gemisinden geliyor
(:-...	Kalbimi kırdın
(O--<	Kaypak bir mesaj
(>:-<	Teslim olmuş bir hırsız
I=I)	Dört tekerlekli bir mesaj

(http://www.archimac.org/JAS/JAS1999/JAS01_03.spml - 17.11.2002).

Araştırmada, bu işaretlerin elmeklerde kaç tane kullanıldığı tespit edilmiştir.

4.2.3.4. Elektronik Ortamdaki Yazışmalarda, Yazıda Bir Noktaya Dikkat Çekmek Amacıyla Yapılanlar

Yazılı anlatımda bir yerin önemli olduğunu göstermek için ilgili yerin altı çizilebilir veya tırnak içine alınabilir. Araştırmada, elektronik ortamda bu ihtiyacı gidermek için, hangi yollara başvurulduğu incelenmiştir.

II. BÖLÜM

YÖNTEM

1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışma, uygulamalı bir araştırmadır. Uygulamalı araştırmalar, üretilmiş ya da üretilmekte olan bilginin denemeli uygulamasıdır. Bu tür araştırmalarda önemli olan, var olan uygulamaları iyileştirme yönünde somut katkılarda bulunabilmektir (Karasar, 1982: 27).

Çalışmada, uygulamalı araştırmalardan tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1982: 80). Tarama modelinde araştırmacı, değişik kaynaklardan elde ettiği dağınık verileri bir sistem içinde bütünleştirerek yorumlar. Araştırmada tarama modelinin bir gereği olarak, evreni temsil edecek bir örneklem tespit edilmiştir.

2. EVREN

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği gerçek ya da farazî insan, olay veya objelerin bütünüdür (Balci, 2001: 90). Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2002 yılı Ekim ayında genel ağda haberleşme ve tartışma amaçlı kurulan, yazışma dili olarak Türkçeyi kullanan tartışma gruplarındaki elmekler oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılacak verilerin genel ağ ortamında takip edilme süresi, veri sayısının çok olabileceği dikkate alınarak bir ay olarak tespit edilmiştir. Hangi ayın seçileceğinde ise, araştırmada daha çok eğitim ve kültür içerikli tartışma grupları tercih edildiği için eğitim öğretim faaliyetlerinin başlayıp bir düzene girmesi etkili olmuştur. Bu sebeple, 2002 Ekim ayı tercih edilmiştir.

3. ÖRNEKLEM

Örneklem, belli bir evrenin belli sayıda birimlerinin seçimiyle oluşan evrenin temsilcisi bir birimdir (Balci, 2001: 90). 2002 Ekim ayında genel ağda Türkçeyi

yazışma dili olarak kullanan pek çok tartışma grubu bulunmaktaydı. Bu gruplar, bir web sitesine bağlı olarak çalışmaktadırlar. Daha çok, sitelerin içeriğine uygun olmak üzere değişik konu listeleri ve bunlara bağlı elmek grupları bulunmaktadır. Bu grup listeleme sitelerinden biri de www.yahoo.com sitesidir. Bu sitede oldukça değişik kategorilerde hazırlanmış elmek grubu bulunmaktadır.

Bu çalışmada, içeriğinde sistemli ve çok değişik konuda Türkçeyi yazışma dili olarak kullanan elmek grubu bulunduğu için www.yahoo.com sitesinde bulunan tartışma gruplarından veri toplamada faydalanılmıştır. Ekim 2002’de bu sitedeki Türkçe içerikli elmek grubu sayısı 1689’dur. Bu gruplara http://dir.groups.yahoo.com/dir/Cultures_Community/By_Language/Turkish adresinden ulaşılabilir. Buradaki tartışma gruplarının sayısının çokluğundan dolayı bir sınırlandırmaya gidilmiştir. Bu sınırlandırmada grupların eğitim ve kültür içerikli olmasına, gruplardaki kullanıcı sayısının çok olmasına ve bu ay içindeki elmek sayısının çok olmasına dikkat edilerek 15 tartışma grubu örneklem olarak alınmıştır. Bu tartışma gruplarının listesi Tablo 3’te verilmektedir.

Tablo.3 Örneklem Olarak Alınan Tartışma Grupları

1	
Grup adı ¹	alevalatli
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/alevalatli/
Amacı ²	<i>Alev ALATLI'nın kitapları, düşünceleri; Türk toplumunun psikolojisi, gelişimi. Alev ALATLI's books, ideas, insights about Turkish Society, History and Politics.</i>
Kullanıcı sayısı	607
2	
Grup adı	aryonis - Arastırma Yontemleri ve Istatistik
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/aryonis/
Amacı	<i>Bu grup, gerek profesyonel arastirmacıların gerekse öğrencilerin beklentilerine cevap vermek amacıyla</i>

¹ Grup adlarının yazımında grubun web sayfasındaki orijinal isim kullanılmıştır.

² Amaçların yazımında grubun web sayfasındaki giriş bölümü orijinal şekli ile alınmıştır.

	<i>hazırlanmıştır.</i> <i>Niceliksel (quantitative) ve niteliksel (qualitative) araştırma yöntemleri, bilim felsefesi, araştırma ve rapor yazma teknikleri, temel ya da ileri düzey istatistik kullanımı, SPSS, Minitab, MS Excel vb. yazılımlar aracılığıyla istatistik yaparken karşılaşılan sorunlar gibi pek çok konu bu e-posta grubunun içeriğini oluşturmaktadır.</i> <i>Doğru ve yanlış istatistik kullanımı ile ilgili haberler, ilgili konferansların duyuruları, püf noktaları, ve belki de daha önemlisi kuramsal altyapı ile ilgili bilgilerinizi paylaşmak için bu platformu kullanabilirsiniz.</i> <i>Unutmadan, grubun ana sayfasındaki (http://groups.yahoo.com/group/aryonis) Files, Bookmarks, Database, ve Polls başlıklı bölümlerini kontrol etmeyi unutmayın. İlginizi çekecek uygulamalar ve programlar bulabilir ve/ya anketlere katılabilirsiniz.</i> <i>[Not: Bunları yapabilmek için bir Yahoo ID'niz olması gerekiyor.]</i> <i>Listeye mesaj atmak için aryonis@yahogroups.com adresini kullanın.</i> <i>Sevgiler.</i> <i>Doğan Kökdemir Başkent Üniversitesi - IIBF Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme Araştırmaları Laboratuvarı http://www.elyad.baskent.edu.tr</i>
Kullanıcı sayısı	185
3	
Grup adı	beyindili · BEYİN DİLİ NLP GRUBU
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/beyindili/
Amacı	ARAMIZA YENİ KATILAN ARKADASLAR GRUBA KENDİNİZİ TANITIRSANIZ SEVİNİRİZ VE ESKİ MESAJLARI OKURSANIZ BU GÜNE KADAR YAPILANLAR HAKKINDA DAHA CABUK BİLGİ SAHİBİ OLURSUNUZ ARAMIZA HOS GELDİNİZ :)))
Kullanıcı sayısı	531
4	

Grup adı	Cocukbakimi mail grubu
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/cocukbakimi/
Amacı	<i>Bebek ve çocukların sağlık, beslenme, gelişim, oyun, oyuncak seçimi, uyku, tuvalet eğitimi, emzirme vb. gibi konularda anne-babaların bilgi ve tecrübelerini paylaşabilecekleri bir grup...Gruba anneler, babalar, anne adayları, çocuk doktorları, çocuk bakımı ve eğitimi uzmanları veya bu konuda fikir alisverisinde bulunmak isteyen herkes katılabilir... "Annelik sanatının inceliklerini paylaşma platformu"</i>
Kullanıcı sayısı	317
5	
Grup adı	Dergibim
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/dergibim/
Amacı	<i>Ocak 1999'dan bu yana Melih Bayram Dede editörlüğünde yayınlanan elektronik dergi, Dergibi'nin e-posta grubu. İnternette edebiyat yayıncılığı konusundaki çalışmalarıyla, Türkiye Yazarlar Birliği 2001 Elektronik Yayıncılık Ödülü'ne layık görülen Dergibi'de, şiir, öykü ve denemeler, şair ve yazarlarla röportajlar, kitap eleştiri ve tanıtımları, dergi tanıtımları, özel dosyalar, edebiyat alanındaki en son haberler, seçkin edebiyat sitelerine linkler, tartışma forumları vb. yer alır.</i>
Kullanıcı sayısı	279
6	
Grup adı	duygusalzeka
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/duygusalzeka/
Amacı	<i>AMACIMIZ : DUYGUSAL ZEKA KONULU ARAŞTIRMA, MAKALE, TARTIŞMA KONULARI VE DUYGUSAL ZEKA UYGULAMALARINI KARSILIKLI OLARAK PAYLAŞMAK.</i> <i>GRUP UYELERİNİNDE RICAMIZ KONUYLA İLGİLİ BULDUKLARI, YAZI, MAKALE, KITAP, OLAY VS. YI GRUPLA PAYLASMALARI.</i> <i>TUM DUNYADA GELISME ASAMASINDA OLAN BU KONUDA, GRUP UYELERI OLARAK OLUMLU KATKILAR YAPACAGIMIZI UMUYORUM...</i> <i>http://www.duygusalzeka.net</i> <i>http://www.duygusalzekaokulu.com</i> <i>http://www.geocities.com/duygusalzeka/</i> <i>SAYGILAR, SEVGILER...</i>
Kullanıcı sayısı	512
7	
Grup adı	egeuniversitesi
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/egeuniversitesi/
Amacı	<i>EGEÜNİVERSİTESİ'J grubu Ege Üniversitesi Mezunları ve Ege Üniversitesinde Yüksek Lisans- Doktor ya da Uzmanlık Yapanlar ile Ege Üniversitesinde çalışan Öğretim Üyesi ve Öğretim Elemanları'nın birbirleriyle haberleşebilmeleri sağlamak için bir grup Ege Üniversitesi Mezunu ve Öğretim Üyesi tarafından kurulmuştur.</i>

Kullanıcı sayısı	158
8	
Grup adı	egitim_gurubu
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/egitim_gurubu/
Amacı	[(*)] ÖĞRETMENLER SİTESİ Eğitim, Rehberlik mail gurubuna hoşgeldiniz Eğitimciler arasında Eğitim, rehberlik ve pedagoji konularında bilgi alışverişinde bulunabilecekleri mail gurubu. Kurallar Mail gurubu için uyulması gereken kurallar : Seviyeli bir mail gurubu oluşturabilmemiz için lütfen aşağıdaki kurallara uyunuz. 1 - Mail guruplarını önemli ve gurupla ilgili konulardaki duyurularınız için kullanınız kesinlikle mail gurupları kendi içerikleri dışındaki konular için kullanılamaz. 2-Mail guruplarına reklam içerikli mailler yollanamaz. 3 - Maillerinizde hakaret ve argo içeren sözler kullanmayınız. Bu kurallara uymayanlar mail listesinden çıkarılacaklardır.
Kullanıcı sayısı	96
9	
Grup adı	EĞİTİM SİTELERİ EDITÖRLERİ MAIL GURUBU :
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/egitimsiteleri/
Amacı	NEDEN : Büyük bir mutlulukla söylemekteyim ki internetteki eğitim içerikli sitelerin sayısı gün geçtikçe artmakta ve öğretmenlerimiz internette bende varım demekteler ve eğer sizinde amacınız EĞİTİME HİZMET ise ve bir siteniz varsa veya kurmayı düşünüyorsanız diğer eğitim siteleri editörleri ile tanışmak ve fikir alışverişinde bulunmak isteyeceksinizdir. Eğitim Siteleri Editörleri Mail Gurubu bu amaca hizmete yönelik oluşturulmaktadır. Kurallar Mail gurubu için uyulması gereken kurallar : Seviyeli bir mail gurubu oluşturabilmemiz için lütfen aşağıdaki kurallara uyunuz. 1 - Mail guruplarını önemli ve gurupla ilgili konulardaki duyurularınız için kullanınız kesinlikle mail gurupları kendi içerikleri dışındaki konular için kullanılamaz. 2 - Mail guruplarına reklam içerikli mailler yollanamaz. 3 - Maillerinizde hakaret ve argo içeren sözler kullanmayınız. Bu

	<i>kurallara uymayanlar mail listesinden çıkarılacaklardır.</i>
Kullanıcı sayısı	154
10	
Grup adı	Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/Felsefe_ogretimi/
Amacı	<i>Çağımızda gelişen ve yaygınlaşan özgürlük, sosyal adalet ve demokrasi anlayışı ve istekleri, "düşünen-inanan-eylemde bulunan" insana, başka bir deyişle "eylem adamına" olan ihtiyacı arttırırken bu nitelikler açısından bireyler arası boşluğun artması, toplumsal yaşamda olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Bütün bu özelliklere sahip olan bir program ise ancak ve ancak güçlü bir eğitim programına sahip olan felsefe eğitimi ve öğretimi ile gerçekleştirilebilir. Bu sebeple grubumuz felsefe derslerinin amacına hizmet eden bir kimliğe bürünebilmesi, felsefe dersi programının gözden geçirilmesi özellikle dersin öğretim ilke ve yöntemlerini belirlemek amacıyla "Liselerde Felsefe dersinin öğretilmesinde kullanılacak öğretim ilke ve yöntemleri nelerdir?" sorusuna cevap aranmaya çalışılacaktır. Bu ana probleme bağlı olarak; Felsefe dersi programı ile ulaşılmaya çalışılan hedeflerin zenginliği ne derecededir? Felsefe dersi programı amaçları ile bu amaçlara ulaşmada kullanılan program içeriğinin yeterliliği ne durumdadır? Felsefe dersinde kullanılacak yöntem ve teknikler nelerdir? Felsefe dersinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme teknikleri nelerdir? problemlerinin cevaplanmasını, amacına yönelik bir çalışmanın ortaya konmasını sağlayacaktır.</i>
Kullanıcı sayısı	83
11	
Grup adı	ogretmenler · Öğretmenler platformu
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/ogretmenler/
Amacı	<i>Merhaba,</i> <i>Oğretmenlerin kendi aralarında rahat iletişim kurmaları için yeni bir mail grubu kurduk. Grubumuzun amaçları :</i> <i>Oğretmenler arasında ortak bir platform oluşturarak, karşılıklı yardımlaşma-dayanısmayı sağlamak, problemlerimizi ve zorluklarımızı paylaşmak ve çözüm yolları üretmek, eğitim konularındaki son gelişmelerden birbirimizi haberdar etmek, kanun ve yönetmelikleri duyurmak, ders planları konusunda yardımlaşmak, vs.</i> <i>NOT:</i> <i>Grubun hiç bir (özel/Resmî) dernek, cemiyet, parti, organizasyon ile ilgisi yoktur. Öğretmen arkadaşların şahsi gayretleriyle kurulmuş, ticari veya başka türlü hiç bir kar amacı gütmeyen bir oluşumdur.</i> <i>Sevgi ve Saygılar</i> <i>Oğretmenler Mail Grubu</i>
Kullanıcı sayısı	333

12	
Grup adı	oktaysinanoglu
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/oktaysinanoglu/
Amacı	<i>Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu'nun bütün Türk halkına yeniden hatırlattığı, Türkiye'nin bilimiyle kültürüyle yeniden bir atılım yapıp refaha ulaşan bir toplum oluşturabileceği ve buna önce Türkçemizi yok olmaktan kurtarmakla başlamamız gerektiğini, öğrenci kesimlerinden başlayarak bütün Türk halkına anlatmayı hedef olarak seçtik. Biz de bu e-posta öbeğimizde bu konulardaki duyuruları göndermek üzere kurduk.</i>
Kullanıcı sayısı	637
13	
Grup adı	okuloncesinet • Okuloncesi.net Group
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/okuloncesinet/
Amacı	<i>Okul Oncesi Egitim ile ilgili kisilerin katilabilecegi bir mail listesi. Okuloncesi egitime onem veren herkes bu listeye katilabilir.</i>
Kullanıcı sayısı	188
14	
Grup adı	TARİH EĞİTİMİ
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/tarihegitimi/
Amacı	<i>Türkiye'de eğitimin verili halinden şikayetçi olanların, tarih ve genelde sosyal bilim ders kitaplarının(“hayat bilgisi”, vatandaşlık bilgisi ve insan hakları eğitimi, coğrafya..) iyileştirilmesi gerektiğini düşünenlerin; barışçı, tabu ve önyargıları aşmış, çeşitliliğe açık, demokratik, çağdaş ve keyifli bir tarih öğretimini özleyen; veli, öğrenci, öğretmen veya sorumlu bir yurttaş olarak bu konuda tartışmak ve harekete geçmek isteyenlerin: İÇİNDEKİ TARİHÇİYİ UYANDIRMAK, BİNYILLARIN BİLİNCİNİ PAYLAŞMAK VE KARŞILIKLI ANLAYIŞA KATKIDA BULUNMAK İSTEYEN TARİH DOSTLARININ, İLETİŞİM GRUBUDUR..</i>
Kullanıcı sayısı	375
15	
Grup adı	Turkoloji
Genel ağ adresi	http://groups.yahoo.com/group/turkoloji/
Amacı	<i>Turkoloji Haberlesme ve Tartisma Hatti; Turk dili, edebiyati, tarihi, sanati ve Turk dunyasi ile ilgili konularda tartisma ve haberlesme listesidir. Gonderilecek yazilarin dogrudan dogruya Turkoloji ile ilgili olmasi esastir. Hakaret ve siddet icermeyen; kisilik haklarina saldirida bulunmayan, ideolojik saplantilardan uzak her turlu yazi gruba dagitilacaktir.</i>
Kullanıcı sayısı	660

Tablo.4 Araştırmada Kullanılan Tartışma Grupları, Bu Gruplarda Ekim 2002’de Yapılan Yazışma Sayısı, Çıkarılan ve Değerlendirmeye Alınan Elmek Sayıları

	Grup Adı	Ekim 2002’deki Elmek Sayısı	Çıkarılan Elmek Sayısı	Değerlendirmeye Alınan Elmek Sayısı
1	alevalatli	(180) 50	2	48
2	aryonis · Arastirma Yontemleri ve Istatistik	24	-	24
3	beyindili · BEYIN DILI NLP GRUBU	33	17	16
4	Cocukbakimi mail grubu	(258) 50	-	50
5	Dergibim	52	21	31
6	duygusalzeka	142	28	114
7	egeuniversitesi	50	36	14
8	egitim_gurubu	47	38	9
9	EĞİTİM SİTELERİ EDİTÖRLERİ MAIL GURUBU :	26	13	13
10	Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi	85	39	46
11	ogretmenler · Ogretmenler platformu	83	42	41
12	oktaysinanoglu	(654) 50	-	50
13	okuloncesinet · Okuloncesi.net Group	23	9	14
14	TARİH EĞGİTİMİ	73	11	62
15	Turkoloji	70	12	58
	TOPLAM	858	268	590

5. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmada değerlendirmeye esas alınan metinler, elmeklerdir. Elmekler haberleşmeyi elektronik ortamda sağlayan bir yazılı anlatım ürünüdür. Elmekler, amacı ve bazı özellikleri bakımından da mektup türüne benzemektedir. Mektuptan

farklı olarak elektronik ortamda kullanılmasından kaynaklanan kendine mahsus bazı özellikleri vardır. Elmeklerin incelemesinde bütün bunları kapsayacak bir değerlendirme şekli ortaya koymak gerekmektedir. İlgili kaynak taraması sonucunda, yazılı anlatım, mektup ve elmeğin kendine has özellikleri dikkate alınarak elmekler aşağıdaki açılardan değerlendirilmiştir:

1. Yazılı anlatım kuralları bakımından;

- a. İmlâ kurallarına uygunluk
- b. Noktalama işaretlerine uygunluk
- c. Anlatım bozuklukları

2. Mektup türü özelliklerini taşıması bakımından;

- a. Tarih yazımı
- b. Hitap
- c. Ana metin
- ç. Hürmet ifadesi
- d. İsim-imza

3. Elmeklerin kendisine ait özellikleri bakımından;

- a. Elmeklerde olan “konu” başlığının bulunması ve çeşitliliği
- b. Elmeklerin yazılış amaçlarındaki çeşitlilik
- c. Genel ağda kullanılan simgelerin elmeklerde kullanımı
- ç. Elektronik ortamdaki yazışmalarda, yazıda bir noktaya dikkat çekmek amacıyla yapılanlar.

Bu değerlendirme işleminden sonra elmekler, taşıdıkları özellikler bakımından gruplandırılmıştır.

III. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmada incelenen elmekler; yazılı anlatım kuralları, mektup türü özelliklerini taşıması ve kendilerine ait özellikleri açılarından değerlendirilmeye alınmış ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

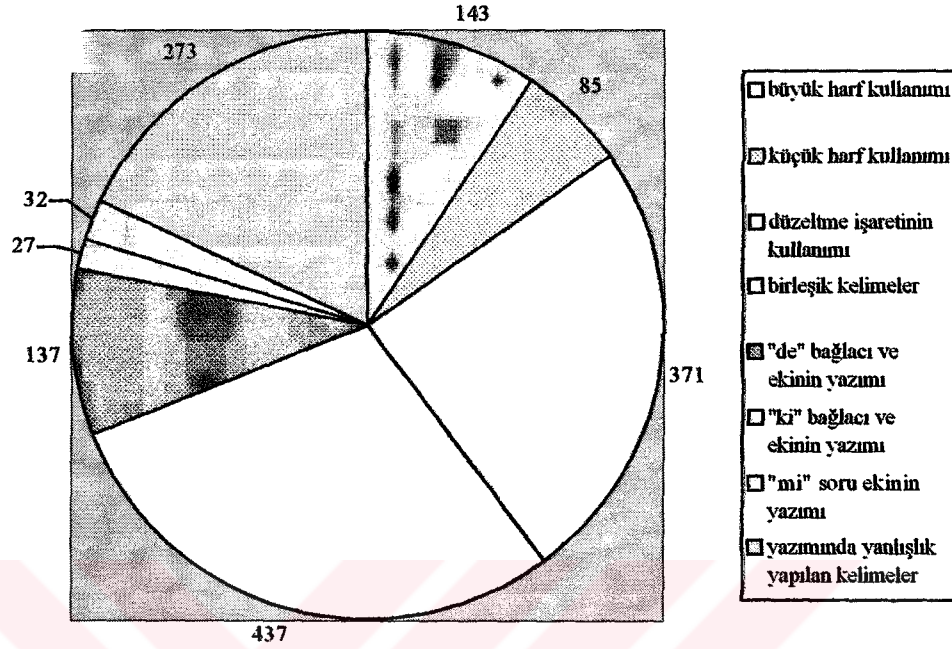
1. ELMEKLERİN YAZILI ANLATIM KURALLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Elmekler imlâ kurallarına, noktalama işaretlerine uygunluk ve anlatım bozuklukları açılarından değerlendirilmiş; aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır:

1.1. Elmeklerin İmlâ Kurallarına Göre Değerlendirilmesi

Araştırmada incelenen elmekler, imlâ kurallarıyla ilgili olarak; büyük harf kullanımı, küçük harf kullanımı, birleşik kelimelerin yazımı, “de” bağlacı ve ekinin yazımı, “ki” bağlacı ve ekinin yazımı, “mi” soru ekinin yazımı, düzeltme işaretinin kullanımı ve kelimelerin doğru yazımı açılarından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda elmeklerde yazım kurallarıyla ilgili hata sayıları şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Grafik.1 Elmeklerdeki İmlâ Kurallarıyla İlgili Hata Sayıları

1.1.1. Büyük Harf Kullanımı

Araştırmada büyük harf kullanımı ile ilgili 143 hata tespit edilmiştir. Bu hataların daha çok cümle başında büyük harf kullanmama şeklinde olduğu görülmüştür. Bu sonuç, elektronik ortamdaki yazışmalarda, kişilerin büyük harf kullanımına önem vermediklerini göstermektedir.

Örnek:

... 15 ekim 2002 Salı günü ... (Turkoloji: 5106)³

Seni kimse dinlemez. sana tavsiyem sen de oyunu kuralına göre oyna. (aryonis: 519)

³ Örnek cümlelerin nereden alındığı belirtilirken parantez içinde grubun adı ve elmek numarası verilmektedir.

Yazım yanlışlığı yapılan kelime veya kelime grubunun altı çizilmiştir.

Bu noktada bende gursel beyin belirttiği gibi kategorik olarak Resmî tarihçiler-gayriResmî tarihçiler arasında pek fark olmadığını düşünmekteyim. (TARİH EĞGİTİMİ: 247)

Kavganıza falan da itirazım yok. Ama sunu bilmenizi isterim: sizinle Resmî tarih savunucuları arasında kategorik olarak bir fark da yok. (TARİH EĞGİTİMİ: 225)

merhaba!

çığlık isminde bir dergi çıkardım. incelemek isterseniz linki aşağıda. eleştirilerinizi de bekliyorum. (Dergibim: 726)

1.1.2. Küçük Harf Kullanımı

Küçük harf kullanımı ile ilgili hata sayısı büyük harf kullanımına göre daha azdır. Ancak normal cümle düzenindeki bu tip hatalar daha çok gereksiz yerde büyük harf kullanılması sonucunda oluşmuştur. Araştırmada, küçük harf kullanımı ile ilgili 85 hata tespit edilmiştir.

Örnek:

Soz Konusu mesaj gruba gelmemiştir. (duygusalzeka: 974)

Yani Erkeklik onuru galip geldi. Peki kadınların Onuru yokmu? (Dergibim: 730)

Ardından "Ben Nasa'da İsaç Asimov ve Carl Sagan gibi dünyaca meşhur bilimkurgu yazarlarıyla tanıştım, hiçbirinin yazamadığını sen yazmışsın. Türkiye'de böyle bir yazar olduğuna inanamadım tebrike geldim." Dedi (Turkoloji: 5148)

Ben MArmara Üniversitesi müzik Öğretmenliği bölümünde Master yapan ve ücretli olarak ses eğitimi derslerine giren bir müzik öğretmeniym. (ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1829)

1.1.3. Düzeltme İşaretinin (^) Kullanımı

İncelemede düzeltme işareti ile ilgili 371 hatalı kullanım tespit edilmiştir. Bu hatalı kullanımlar genellikle düzeltme işaretini bulunması gereken yerde

kullanmamaktan kaynaklanmaktadır. Çok az kelimedede de gereksiz yerde kullanım görülmüştür.

Örnek:

yukarıda belirtilen adresin benimle bir alakası olmayıp, virus olduğu belirlenmiştir.
(egeuniversitesi: 2388)

Oncelikle asagidaki metnin kim tarafından yazildigini bilmemekle birlikte yazıda islenen konular baglamında bir iki genel hususu belirtmekte fayda mulahaza ediyorum. (Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 94)

Elgin bu soruya cevap verirken, Batı uygarlığının kaçınılmaz âkıbetini de dile getiriyor: (EĞİTİM SİTELERİ EDITÖRLERİ MAIL GURUBU: 556)

1.1.4. Birleşik Kelimelerin Yazımı

Araştırmada birleşik kelimelerle ilgili hatalar iki açıdan incelenmiştir. Bunlardan birincisi ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik yazılarak hatalı yazıma sebep olan birleşik kelimeler; diğeri ise bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı yazılarak hatalı yazıma neden olan birleşik kelimeler. Araştırmada ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik yazılarak yanlış kullanılan birleşik kelimelerle ilgili 406; bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı yazılarak yanlış yazılan birleşik kelimelerle ilgili ise 31 hata tespit edilmiştir. Çalışmada, ayrı yazılması gereken birleşik kelimelerle ilgili daha fazla hata bulunmuştur. Elektronik ortamdaki yazışmalarda kelimelerin nasıl yazıldığını bilmemekten ya da kelimelerin yazımına önem vermemekten yanlış kullanımlar ortaya çıkmıştır. Buradaki hatayı en aza indirmenin yolu İmlâ Kılavuzu'nu kullanmaktır.

Ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik yazılarak hatalı yazıma sebep olan birleşik kelimelerle ilgili örnekler:

Bilimsel metod ve istatistiki olarak genel kabul görmüş yorumları eğip bükerek, dini ve ahlaki kişisel görüşleri ispata çalışmak bilimadımı kimliği ile örtüşmez. (duygusalzeka: 988)

Not: En az 5 adet olmak üzere, toplu alımlarda yayınevi indirimi uygulanmaktadır.(Turkoloji: 5105)

Ulkemiz zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarına sahip, IMF'ye olan borclarimizi bir kalemde silebilecek zenginlikte bir ulkeyiz. (oktaysinanoglu 611)

Bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı yazılarak hatalı yazıma neden olan birleşik kelimelerle ilgili örnekler:

Ancak bu yazışmalar uzun vadede bir takım faydalar getirecektir sanırım. (duygusalzeka: 1021)

Canım istanbuluma, aksam üstü evinize giderken o umursamadığınız bogaza söyle bir bakip,aslinda uzak kalinca ne kadarda kiymetli oldugunu icinizden bir gecirin. (oktaysinanoglu: 624)

Yani bir yandan bir birlerini kırmaları sağlanacak, bir yandan da kendileri, "gereksiz" enerji tüketenleri yok edecek. (TARİH EĞİTİMİ: 232)

Hiç bir yerde bulamıyorum. (Cocukbakimi mail grubu: 1804)

1.1.5. “de” ve “ki” Bağlaç ve Eklerinin Kullanımı

Bağlaçların yazımı, yazılı anlatımda sıkça hata yapılan durumlardan biridir. Araştırmada “de” ve “ki” bağlaçları ve ekleri üzerinde durulmuştur. “de” ile ilgili 137; “ki” ile ilgili 27 hata tespit edilmiştir. Elektronik ortamdaki yazışmalarda genellikle “de” ve “ki” bağlaç ve eklerinin yazımına dikkat edilmektedir. Çıkan hatalar daha çok ek olan “de” ve “ki”nin bağlaçlarla karıştırılması sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu hatalı yazımlar da zaman zaman yanlış anlaşılmalara sebep olmaktadır.

“de” bağlacı ve ekinin kullanımı ile ilgili örnekler:

Kitap 35 sene de hazırlanmış. (alevalatli: 18720)

Benim kızım Zeynep 'te 27 günlük ve onunda burnu tıkalı.
(Cocukbakimi mail grubu: 1820)

Şiiri gibi ,öyle tahmin ediyorum ki kitabıda aynı güzelihtedir ..
(Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 85)

Selam, bende aynı fikirdeyim. ... Bencede YETER! (duygusalzeka: 1032)

“ki” bağlacı ve ekinin kullanımı ile ilgili ve örnekler:

İnanınki bu ülkede herkes fakir olsa bu kadar problem yaşanmaz. (beyindili ·
BEYİN DİLİ NLP GRUBU: 764)

Demekki, 'pınar' kavramı, yalnız ses dikkate alınacak olsa, Türk Dilindeki diğer tüm kavramların yüzde altmışıyla ilintilendirilebilir. (Turkoloji: 5166)

Mesela diyebilirizki Amerikan halkının refah ve fırsatları yakalamanın verdiği mutluluklar anlamında bir patriotizmi var...
(alevalatli: 18713)

Ne yazikki buradan takip edeceğim. (oktaysinanoglu: 624)

1.1.6. “mi” Soru Ekinin Yazımı

“mi” soru ekinin yazımı araştırmada incelenen noktalardan birisidir. İncelenen elmeklerde ayrı yazılması gereken soru eki bitişik yazılarak hatalı yazıma neden olmuştur. Çalışmada “mi” soru ekinin yanlış yazımı ile ilgili 32 hata tespit edilmiştir.

Örnek:

Genel olarak bu olimpiyatlar hakkında bilgi alabilirmiyim? (Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 112)

yaşamak istediğiniz özgürlük nedir sorabilirmiyim?? (Dergibim: 712)

Ölümün bizi nerede beklediği belli değil , iyisini biz onu her yerde bekleyelim (alevalatli: 18724)

Ya da, herkes istediği gibi davranır, doğrusu da budur. MU? (duygusalzeka: 975)

1.1.7. İmlâ Kılavuzundaki Yazıma Uymayan Kullanımlar

Araştırmada incelenen elmeklerde bulunan yazım hatalarından birisi de, kelimelerin yanlış yazılmasıyla ilgilidir. Bununla ilgili hataların şu şekilde yoğunlaştığı görülebilir:

1. Kelimenin içinde bir veya birkaç harfin eksik yazılması;

Örnek:

Tüm eczaneri dolaştım. (Cocukbakimi mail grubu: 1809)

2. Kelimeye bir veya birkaç harfin fazla yazılması;

Örnek:

o öbeğe katılanlar etki grubunun her çalışmasında yer alacaklarını bilmeliler. (oktaysinanoglu: 641)

3. Kelimenin içindeki harflerin yer değiştirmesi;

Örnek:

Herkes bir veya birkaç şekilde ortak amaç için çalışmış oalcak. (oktaysinanoglu: 640)

4. Kelimenin içinde gereksiz yere boşluk bırakılması;

Örnek:

Siyasi soylem le sosyo-psikolojik gercekleri birbirine karistirmis. (alevalatli: 18710)

5. Kelimede bir harfin yerine farklı bir harfin yazılması;

Örnek:

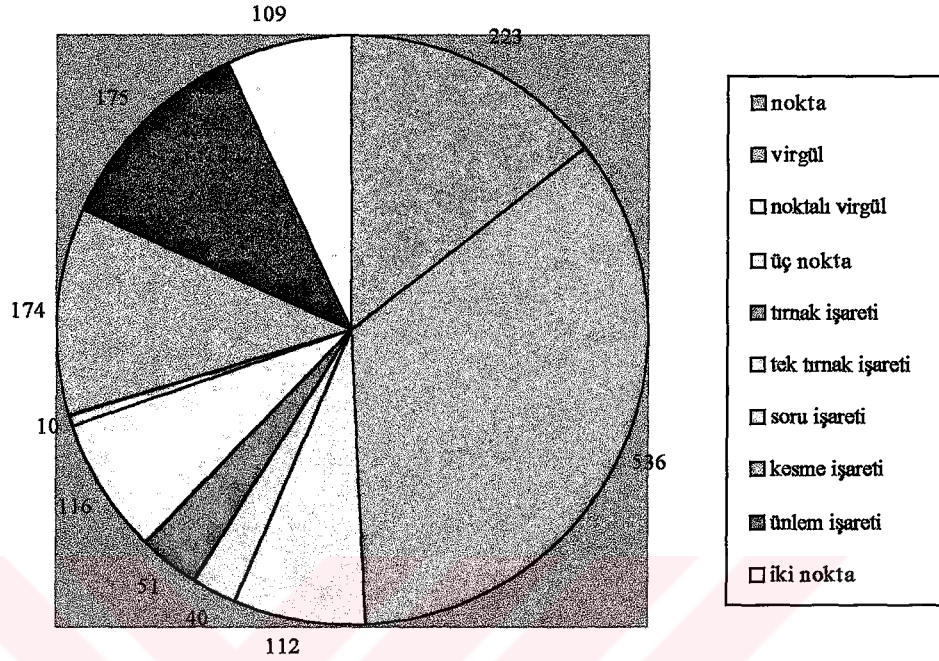
Bu belgeler ve olay bize Osmanlı'nın Kıbrıs'ta bbu yönde baskıcı olduğunu isbatlamaktadır. (TARİH EĞİTİMİ: 212)

Araştırmada incelenen elmeklerde bu başlıklar altında toplam 273 yazım hatası bulunan kelime tespit edilmiştir. Bunun içine hatalı yazılan kısaltmalar da dahil edilmiştir.

1.2. Elmeklerin Noktalama İşaretlerine Göre Değerlendirilmesi

Araştırmada elmeklerin incelemeye alındığı hususlardan birisi de, noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanılıp kullanılmadığıdır. Araştırmada elmekler, nokta, virgül, noktalı virgül, üç nokta, tırnak işareti, tek tırnak işareti, soru işareti, kesme işareti, ünlem işareti ve iki noktanın doğru ve yerinde kullanımı açısından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin sonuçlarına göre hata sayıları şu şekildedir:

Grafik.2 Elmeklerdeki Noktalama İşaretleriyle İlgili Hata Sayıları

Bu sonuçlar incelendiğinde hatanın en çok virgül ve noktada yapıldığı görülmektedir.

1.2.1. Nokta (.)

Elmeklerde noktanın yerinde ve doğru kullanılmaması ile ilgili 223 hata tespit edilmiştir. Noktanın kullanılmamasıyla ortaya çıkan bu hatalar, cümlelerin nerede başlayıp nerede bittiğini bilmemekten ve özen göstermemekten kaynaklanmaktadır. Bu tür cümleler anlatımın bozuk olmasına ve ifadelerin anlaşılmasına sebep olmaktadır.

Örnek:

normal olmayan bir durumu seziyorsanız tavsiyem hemen Dr. a götürün geckalmis olmazsiniz (Cocukbakimi mail grubu: 1799)

Mesela 12. yuzyilda meydana gelen herhangi bir olum olayini, "tabi o zaman mikrop diye bir seyden haberleri yoktu" seklinde izah edersek komik duruma duseriz. (TARİH EĞİTİMİ: 236)

Fakat sizin iyiliğiniz için böyle yapmamanızı gerektiren iki neden vardır. İlk olarak, filozofların birincil eserleri ile dolaysız ilişki, büyük bir zevk ve doyum duygusu verir. (ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1789)

En kısa zamanda toplantı yapalım diyorum herkez uygun bir zaman yazsın sayfada yazmıştım hafta içi olsun dediler o zaman saat 12 uygun mu ? (oktaysinanoglu: 625)

1.2.2. Virgül (,)

Araştırmada virgölün kullanılması ile ilgili olarak da 536 hata tespit edilmiştir. Noktalama işaretleri ile ilgili hatalar arasında en çok virgölün kullanılmaması ya da yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan hata bulunmaktadır.

Örnek:

Ben Stalin konusunu tarihin Resmî ideoloji elinde kalmasıyla çarpıtılabileceği konusunda vermiştim. (TARİH EĞİTİMİ: 218)

Dusuk Yogunluklu Savas konseptini cok iyi uygulayan ve 15 yil bu topraklari kardes kavgasina surukleyen, bu savas ekonomiyi,dayanismayi cokertirken para kazanan emperyalistler ve yerli isbirlikcileri de, aga da, sÄth hazretleri de sahini de kabahatlidir. (TARİH EĞİTİMİ: 282)

Her türlü projenizi bizlerle paylaşabilir, ve belki de içinizde gizli kalmış yazara veya şaire bu yolla hayat verebilirsiniz. (EĞİTİM SİTELERİ EDITÖRLERİ MAİL GURUBU: 558)

Size son derece katılıyorum fakat benim anlamadığım yazı bu söylediklerinize ters düşmemişti ki ya da ben öyle anladım . (duygusalzeka: 915)

1.2.3. Noktalı Virgül (;)

İncelenen elemelerde noktalı virgül ile ilgili 112 hata tespit edilmiştir. Bu işaretin kullanımı ile ilgili ortaya çıkan hatalar genellikle işaretin yerinde ya da hiç kullanılmamasından kaynaklanmaktadır.

Örnek:

slm arkadaşlar gotik felsefesiyle ilgili bilgi arıyorum gönderirseniz sevinirim
(Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 105)

İllaki kullanacaksanız ki ben hiç önermiyorum dedi odanın kapısının açık olmasını ve devamlı havalandırılmasını söyledi.
(Cocukbakimi mail grubu: 1822)

Çözüm bana ait değil bir arkadaş yaptı cevaplardan kontrol ettim sonuçlar doğru maalesef. (aryonis · Arastirma Yontemleri ve Istatistik: 540)

1.2.4. Üç Nokta (...)

Üç noktanın (...) kullanımı ile ilgili hata sayısı 40 olarak bulunmuştur. Bu hatalar daha çok, gerekli yere işaretin yazılmamasından ya da bu işareti gereksiz yere kullanmaktan kaynaklanmıştır.

Örnek:

Bogazicili abilerden ablalardan evinizde özel ders (EĞİTİM SİTELERİ EDİTÖRLERİ MAİL GURUBU: 562)

TDK'nin bu sozlugu Ag'a uygulaması benim için çok yararlı oldu, ve bunun gibi projelerin artmasını bekleriz.

Esenlikler (Turkoloji: 5107)

gözlerim yaşararak, okudum hikayeyi... içimden keşke o günlerde yaşasaydım diye geçirdim... (oktaysinanoglu: 614)

1.2.5. Tırnak İşareti (“ ”)

Tırnak işareti ile ilgili hata sayısı 51'dir. Bu hatalar ise daha çok, tek tırnak işareti ile karıştırmaktan veya tırnak işareti ile başlayıp bittiği yerde tırnak işareti koymamaktan kaynaklanmaktadır.

Örnek:

Enteresandır ki yükseklik olarak dünyanın en alçak yeri de olan bu gölün diğer adı 'Ölü Denizdir'. (duygusalzeka: 978)

Böylece "ne yapalım? nereden başlayalım kavgası da bitmiş olacaktır. (oktaysinanoglu: 640)

Eğer birgün ülkemizde "ekonomiyi düzelteceğim" diyen birinin yerine "eğitimi düzelteceğim diyen" biri seçilirse o zaman herşey yoluna girecektir. (ogretmenler • Ogretmenler platformu: 1831)

1.2.6. Tek Tırnak (‘ ’)

Araştırmada tek tırnak (‘ ’) işareti ile ilgili 116 hatalı kullanım tespit edilmiştir. Bu hatalı kullanımlar daha çok tırnak işaretinin kullanımıyla karıştırılması sonucu ortaya çıkmıştır.

Örnek:

İstanbul'da tramvayların henüz hizmetten kaldırılmadığı, en büyük ulaşımın kömürlü şehir hatları vapurlarıyla yapıldığı, kar yağdığında gazetelerin; 'Çamlıca tepesine kurtlar indi' şeklinde başlık attığı yılların çocuklarıdır bu romanın kahramanları. (Dergibim: 747)

Örneğin öbür çocuklar bir resim işiyle, örneğin duvara resim çizmekle uğraşıyorlarsa yanlarına gidip 'Ben de ağaçları çizeyim mi?' diye sorabilir. (okuloncesinet • Okuloncesi.net Group: 1046)

Ziya Gokalp'in 'Turkce olmayan bir kelime Turkce gibi kullaniliyorsa o kelime Turkcedir' dusuncesini Yardimli'nin cevirilerine tercih ederim.. (Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 147)

1.2.7. Soru İşareti (?)

Soru işaretinin (?) kullanımı ile ilgili olarak 10 hatalı kullanımın olduğu tespit edilmiştir. Bu işaretinin kullanımı ile ilgili hatalar daha çok, işaretin kullanılmamasıyla oluşmuştur.

Örnek:

ben 31 yasındayım sağ bacak baldırımında çok kötü agrım var emar
cektirdim doktorum bana disk kayması dedi amaliyat olmam gerektiğini
söyledi ama ben amaliyat olmak istemiyorum ameliyat olmazsam
sonucları ne olur ağrıya dayanabiliyorum şimdilik o kadar kötü değil
sizce ne yapmam gerekıyor işim icabı şu an ameliyat olmam imkansız
bana bir tavsiyede bulunun.teşekkürler (beyindili · BEYİN DİLİ NLP
GRUBU: 759)

daha önceleri bir mail vardı. mesleki fıkralar isminde o mail
birinde varsa tekrardan gönderebilirmi (ogretmenler · Öğretmenler:
platform1856)

Yurtsever olmak bir secim midir ? zorunluluk mudur ? (alevalatli:
18713)

1.2.8. Kesme İşareti (')

Çalışmada kesme işaretinin kullanımıyla ilgili 174 hata tespit edilmiştir. Tartışma gruplarındaki yazışmalarda, kesme işaretinin kullanımına gereken önem verilmemektedir. Araştırmada incelenen elmeklerde kesme işareti ile ilgili hatalar çoğunlukla, özel isme gelen çekim eklerini ayırmada kullanmamaktan

kaynaklanmaktadır. Kesme işaretinin yerinde kullanılmamasıyla anlaşılması zor, bozuk ifadeler ortaya çıkmıştır.

Örnek:

Barışımın web sayfasını gördünüz mü ? (Cocukbakimi mail grubu: 1808)

IETTnin 112 no'lu Üstbostancı otobsüne binersin ve kampsün önünde inersin. (Turkoloji: 5137)

"Bu şiir Oğuzhan Akay'ın yeni çıkacak şiir kitabında da yer alacaktır" Tamam alsın da Türkçe'nin günahı ne kardeşim! (Dergibim: 715)

Etkinlik, 13 ekimden beri devam ediyor. 30 Ekimde son bulacak. (Dergibim: 734)

1.2.9. Ünlem İşareti (!)

Ünlem işareti ile ilgili hata sayısı 175 olarak saptanmıştır. Bu hatalar daha çok, işareti gerekli yerde kullanmamaktan ya da aynı yerde birden çok işaret koymaktan kaynaklanmaktadır.

Örnek:

Cemil Meriç web sitesi tek kelimeyle muhteşem emeği geçen herkesi kutlamak gerek. (alevalatli: 18758)

Kendilerinin kaybedecekleri şey kalmamış belli...!! Bu toplumda sadece kendileri var beden olarak sadece başka !! (Dergibim: 712)

III. Bölüm olan Eserlerinden Seçmeler bölümünde ise; yaz!arın, Sakarya'yı (ve çevresini) doğrudan veya dolaylı olarak seçtiği eserlerinden (özellikle hikâyelerinden) seçmeler bulunmaktadır. (Turkoloji: 5122)

1.2.10. İki Nokta (:)

İncelenen elmeklerde iki noktayla ilgili 109 hatalı kullanım tespit edilmiştir. Bu hatalar genellikle yanlış yerde kullanımdan ve gerekli yerde kullanmamaktan kaynaklanmaktadır.

Örnek:

26 EKİM TÜRKİYE HASTA HAKLARI GÜNÜ BİLİMSEL ETKİNLİĞİ

DÜZENLEYENLER

Hacettepe Üniversitesi

Türkiye Biyoetik Derneği

Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği (HAYAD)

Ankara Hasta Hakları Gönüllüleri Grubu (egeuniversitesi: 2409)

16.Ekim.2002 Saat 9:30 Sempozyum Açılışı SAÜ Süleyman Demirel

Kütüphanesi Konferans Salonu

16.Ekim.2002 Saat 11:00 Fuar Açılışı SAÜ Kampüs Kafeterya (EĞİTİM SİTELERİ EDITÖRLERİ MAİL GURUBU : 569)

Bir önerim daha var böyle şehir çapında toplanmak kendi okulumuz çapında toplanmaktan daha zor olacak sanırım. (oktaysinanoglu: 628)

İmlâ Kılavuzu (2000: 59)'nda "Türk imlâsında iki nokta yan yana (..) kullanılmaz." şeklinde yapılan açıklamaya karşın, çalışmada incelenen elmeklerde, yan yana iki noktanın kullanıldığı tespit edilmiştir. Elmeklerin tamamında bu şekilde 123 hatalı kullanım olduğu görülmüştür. Böyle bir kullanımın, noktalama işaretlerinin nerede kullanıldığını bilmemekten ya da noktalama işaretlerinin kullanımına önem vermemekten kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Bu da noktalama işaretinin doğru ve yerinde kullanımı açısından çıkarılabilecek önemli sonuçtur.

Örnek:

Aşağıdaki makale, MİLLÎ EĞİTİM EĞİTİM-SANAT-KÜLTÜR dergisinde (KIŞ-BAHAR/2002 Sayı:153-154) yayınlandı; ilgimize, bilgimize.. (TARİH EĞİTİMİ: 261)

Savas cigliklerinin atildigi, bir cok gencimizi kaybedebilecegimizin

soylendigi bugunlerde bu yaziyi herkes okumali..

Ne bebekler, ne gencler hic bir canli olmemeli.. (okuloncesinet • Okuloncesi.net Group: 1040)

kolay gelsin..

sedat.. (aryonis • Arastirma Yontemleri ve Istatistik: 521)

Araştırmada incelenen elmeklerin bir kısmında, bazı grup üyelerinin noktalama işaretlerini yerinde kullanmadığına yönelik eleştiriler bulunmaktadır. Bu da grup üyelerinin, kurallara dikkat edilmeden, özensizce yazılan yazıları anlamakta zorlandığını ve bu konuda duyarlı olduğunu göstermektedir.

1.3. Elmeklerin Anlatım Bozuklukları Yönünden Değerlendirilmesi

Çalışmada elmeklerin yazılı anlatım açısından değerlendirmeye alındığı bir husus da, anlatım bozukluğudur. Yapılan incelemede tartışma gruplarındaki cümle sayısı ve anlatım bozukluklarının sayısı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo.5 Gruplardaki Cümle Sayıları ve Anlatım Bozukluğu Olan Cümle Sayıları

Grubun Adı	Cümle Sayısı	Anlatım Bozukluğu
alevalatli	378	60
Aryonis • Arastirma Yontemleri ve Istatistik	162	13
beyindili • BEYIN DILI NLP GRUBU	166	75

Cocukbakimi mail grubu	252	29
Dergibim	344	37
duygusalzeka	2038	255
egeuniversitesi	40	3
egitim_gurubu	161	11
EĞİTİM SİTELERİ EDITÖRLERİ MAİL GURUBU	70	7
Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi	182	35
ogretmenler · Öğretmenler platformu	478	26
oktaysinanoglu	268	52
okuloncesinet · Okuloncesi.net Group	86	13
TARİH EĞİTİMİ	833	115
Turkoloji	626	60

Araştırmada incelenen elmeklerde toplam 6084 cümle ve bu cümlelerde 791 anlatım bozukluğu tespit edilmiştir. Bunun toplam cümleye oranı % 13'tür.

Tartışma gruplarındaki elmeklerde bulunan anlatım bozuklukları, çoğu zaman söylenmek istenenin anlaşılmasına, tartışmaların uzamasına ve aynı şeylerin tekrar yazılmasına sebep olmuştur.

Araştırmada incelenen elmeklerde bulunan anlatım bozukluklarına aşağıdaki şekillerde rastlanmıştır:

1. Sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması

Örnek:

güçlü erkekler görünen insanlar geride hissettikleri çok güçlü bir kadınsılık vardır. (duygusalzeka: 938)

Yerli yersiz ilaç kullanmanın, bilinçsizce ilaç kullanmanın yanlış olduğunu hepimizin bildiği bir gerçek değil mi? (Cocukbakimi mail grubu: 1816)

2. Sözcüklerin yanlış yerde kullanılması

Örnek:

Ama şuna da inanıyorum ki sadece zamana bırakmak da , bizim ne kadar bu sorunun altına elimizi koyduğumuzu gözler önüne serecek. (ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1827)

Birbirimize nasıl tahammul edeceğimiz, nasıl hsogorulu birbirimize zarar vermeden yasayacağız bunlar beni ilgilendiriyor. (duygusalzeka: 1003)

3. Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması

Örnek:

Bizim okulda şimdiye kadar hiç bunun duyurusu yapılmadı sanırım. (Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 124)

Suan Cerrahpasa'da yatmakta olan arkadasim icin cok acil olmasada kana ihtiyacimiz var. (Dergibim: 716)

4. Anlamları karıştırılan sözcükler

Örnek:

Sizin sorunuzla direk alakali degil ama, genelde herkese yarari olmasi itibariyle, cocugun yatagiyla ilgili de sunu eklemek isterim: (duygusalzeka: 913)

BU EMAIL,KAYBEDEBİLECEĞİNİZ BİR FIRSATI,GEÇ OLMADAN YAKALAMANIZA SEBEP OLABİLİR.. (egitim_gurubu: 227)

5. Kalıbı bozulan sözler

Örnek:

Ülkemizde kendilerini milli değerlerin ve tarihi mirasın sahibi gören bir kısım yazar çizer takımının son günlerde Iraktaki

tarihi haklarımızı ön plana çıkararak savaş kışkırtıcılığı yaptığına sahip oluyoruz. (TARİH EĞGİTİMİ: 234)

iyikalın (Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 124)

6. Dil bilgisi yanlışları

Örnek:

Sanal gazete girisimi kutluyorum. (oktaysinanoglu: 619)

Yazılanlar benim payıma birer dusunsel eksersizdir, lutfen benim kritigim yerine sizin ve arkadaslari ozgun fikirlerinizi cidden ogrenmek isterim... (alevalatli: 18713)

yeri gelmişken söyleyeyim, hem anne hem iş kadını olan herkese allahtan yardım diliyor ve cidden saygıyla önlerinde eğiliyorum. (Cocukbakimi mail grubu: 1797)

Akıl ise inanç doğruysa da yanlışsa da o istikamette fikirler üretiyor, o yönde görüyor, algılıyor ve şekilleniyor. (duygusalzeka: 1021)

7. Anlamda tutarsızlık / karışıklık

Örnek:

Herneyse, zaten olaylara belli bir tarafsız bakış açısından da bakmaya çalışıyorum. (TARİH EĞGİTİMİ: 250)

Okumamak toplumsal bir ayıp. Ama bu ayıbı fazla taşımamak gerekiyor gibi geliyor bana... (TARİH EĞGİTİMİ: 270)

8. Anlamda belirsizlik

Örnek:

Vatan sevgisini tas parçası bir avuç toprak sevgisi diye ifade edersen icini bosaltmış olursun.. (alevalatli: 18710)

Ben bu sitede görmediğim konulardan birisi ki bu benim yaşamımın bir parçası; sekiz yıl sonra ancak tıbbi yardım alarak baba olmuş birisi olarak benzer süreçleri yaşamış ve yaşayan kişilerle duygularımı paylaşmak.
(Cocukbakimi mail grubu: 1793)

Yapılan araştırmada elmeklerde her türden anlatım bozukluğunun olduğu görülmüştür.

2. ELMEKLERİN MEKTUP TÜRÜ ÖZELLİKLERİNİ TAŞIMASI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmada incelenen elmeklerde, mektubun özelliklerinden hangilerinin, ne şekilde bulunduğu tespit edilmiştir. Buna göre elmeklerde, mektubun özelliklerinden olan aşağıdaki unsurların bulunup bulunmadığı incelenmiştir:

- a. Tarih yazımı
- b. Hitabın kullanılışı
- c. Ana metin
- ç. Hürmet, saygı ifadeleri
- d. İsim ve imza

Tarih yazımı, elektronik ortamda bilgisayar tarafından otomatik olarak yapıldığı için, tarih yazılmaması gibi bir durum ortaya çıkmamıştır. Tarih, mektupta sağ üst köşeye yazılırken, elmeklerde yazının üstünde “Date” adlı bölümüne yazılmaktadır. Şekil değişse de tarih yazımı elmeklerde devam etmektedir.

Araştırmada incelenen elmekler hitap yönünden özel mektuplara benzemektedir; ancak aralarında farklar da mevcuttur. Hitap, özel mektuplarda bir kişiye yönelikken elmeklerde ise hitabın, bazen bir kişiye bazen de tartışma grubundaki tüm üyelere yönelik kullanıldığı görülmektedir.

Araştırmada 590 elmekten 79'unda bir kişiye yönelik hitap, 182'sinde ise gruba yönelik hitap kullanılmıştır. Gruba yönelik hitabın kullanılması, tartışma grubuna gönderilmesinden dolayı olağandır. Bu tür hitaplar, haber iletme, soru sormak, istekte bulunmak vb. amaçlarla grubun tamamına gönderilen elmeklerde bulunmaktadır. 32 elmekte de mektup türünün diğer özellikleri bulunmasına rağmen hitap kullanılmamıştır. Bu sonuçlar, elmeklerde mektubun önemli bir özelliği olan hitap kullanımının değişikliğe uğradığını göstermektedir.

Ana metin mektupta anlatılmak istenen duygu, düşünce ve isteklerin bulunduğu bölümdür. Mektubun en uzun bölümüdür. Araştırmada incelenen 590 elmeğin 293'ünde mektup ana metnin bulunduğu, bunun yanında 297 elmekte de ana metnin bulunmadığı tespit edilmiştir. Mektup türünün özelliklerini taşımayan elmekler ise genellikle deneme, makale gibi türlerde yazılmıştır.

Hürmet ifadesi, mektupta önemli bölümlerden birisidir. Araştırmada incelenen 590 elmekten 224'ünde hürmet ve saygı bildiren ifadelerin bulunduğu tespit edilmiştir.

Mektupta, mektubu gönderenin adı, soyadı ve imzası mektubun sağ alt köşesine yazılırken sol alt köşeye de gönderenin adresi yazılmaktadır. İncelenen elmeklerde ise bunlardan sadece gönderenin adı ve soyadının yazıldığı tespit edilmiştir. Araştırmada incelenen 590 elmekten 223'ünde ad ve soyad yazılmıştır. Bilgisayar aracılığıyla, yazılan mektuplarda imzanın yapılması zor olduğu için elmeklerde imzanın bulunmadığı görülmüştür. Elmeklerde gönderenin adresi ise genellikle yazılmamıştır. Genel ağdaki haberleşmelerde gönderenin adresi mektuptaki gibi olmayıp, "from" adlı bölümde gönderenin genel ağda kullandığı adresi yazılmaktadır. Gelecek cevaplar da yine bu adrese gönderilmiştir.

Araştırmada incelenen elmeklerin, birçok özelliğiyle mektuba benzediği görülmektedir. Ancak kullanım gereği bazı değişikliklere uğramıştır.

Mektup türünün özelliklerini taşıyan ve taşımayan olmak üzere iki elmek örnek olarak aşağıya alınmıştır.

Örnek:

From: Elif Hopyar <elifhopyar@h...>

Date: Fri Oct 11, 2002 10:50pm

Subject: Tarihçilik üzerine.

Merhaba Arkadaslar,

Son zamanlarda gruptaki tartismalar hareketlenmeye basladi.Bunun iyi veya kotu oldugu tartisilir. Ben son olarak baris hayali rumuzuyla yazan arkadasın yazısı üzerine yazmak istedim. Ayrica Gursel Bey'in son yazısına da katildigimi belirtmek isterim.

Baris Hayali rumuzlu arkadasin tarihe farkli misyonlar yukledigini

dusunuyorum.bu iktidara aiternatifin isaretlerini tarihte aramak,sonra tarih kavgasi da ne demek.Ayrica Muazzez ilmiye cig da Turkiye nin yetistirdigi cok degerli bilim insanidir.

Bu arada bir tarihçi olarak tarihe ideolojik malzeme gibi bakmaanın da dogru olmadigini dusunuyorum.

Saygilarimla.

Elif Hopyar. (TARİH EĞİTİMİ: 227)

Örnek:

From: sara korkmaz <shara_korkmaz@y...>

Date: Tue Oct 22, 2002 3:29am

Subject: Çocuğunuzun okulda kavga etmesine engel olun

Çocuğunuzun okulda kavga etmesine engel olun

Çocuğunuzun ne gibi yetenekleri var? Diğer çocuklarla oyunda ve arkadaşlıkta arası nasıl? Ona arkadaşlarının arasına katılarak oyun oynamasını öğretebilirsiniz.

Örneğin öbür çocuklar bir resim işiyle, örneğin duvara resim çizmekle uğraşıyorlarsa yanlarına gidip 'Ben de ağaçları çizeyim mi?' diye sorabilir. Diğer çocukları evde veya okulda oyuna çağırmasını da ona öğretebilirsiniz. O yaşta öğrenilecek çok sayıda sosyal yeti bulunmaktadır.

Yeteri kadar uyuyup uyumadığını da göz önünde bulundurun. Bazen okulda ya da kreşte geçen koca bir gün son derece yorucu olabilir.

Televizyon izleme alışkanlıklarını gözden geçirin. Çocuklara yönelik programların çoğu, hatta çizgi filmler ve Disney kanalındaki programlar bile şiddet içermektedir. Çocuklar çatışmayla başa çıkmanın bir yolu olarak bunları taklit etmeye başlarlar.

Evde ya da okulda onu özellikle üzen veya kızdıran bir şeyler olup olmadığını düşünün. Böyle bir durum söz konusu ise bunu dile getirmesi için gerekli fırsatı yaratın.

Çocuğunuza öfke ya da hayal kırıklığıyla nasıl başa çıkabileceğini öğretebilirsiniz. Ona bu hislerin üstesinden gelmenin farklı yolların öğretin. Örneğin, biri ona sataştığında öğretmene söylemek ya da hayal kırıklığına uğradığında yardım istemek gibi...

Öğretmeniyle ya da kreş görevlisiyle konuşun, böylece çocuğunuza yardımcı olmak için ortak bir strateji geliştirebilirsiniz.

Bir gecede değişmesini beklemeyin, aşama aşama kaydettiği iyileşmeyi takip edin. Unutmayın ki o henüz çok küçük, duygularıyla ve akranlarıyla nasıl başa çıkması gerektiğini yeni yeni öğreniyor.

(okuloncesinet • Okuloncesi.net Group: 1046)

3. ELMEKLERİN KENDİLERİNE AİT ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Elmeklerin bir yazılı anlatım metni olmalarının dışında kendilerine ait özelliklerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bunlar araştırmada dört başlık altında incelenmiştir:

1. Konu (Subject)
2. Yazılış Amaçları
3. Kullanılan Simgeler (Smiley)
4. Yazıda Dikkat Çekmek Amacıyla Yapılanlar

Bu başlıklar altında çıkan sonuçlar şu şekildedir:

3.1. Konu “Subject”

Elmeklerin ayırt edici özelliklerinden bir tanesi “subject” adında konuyu belirten bölümünün olmasıdır. Bu bölüm elmekte bir nev’i başlıktır.

Araştırmada tartışma gruplarındaki elmeklerde konu başlıklarının birçok şekilde yazıldığı tespit edilmiştir. Elmeklerde bulunan konu başlığı çeşitleri şunlardır:

Tablo.6 Konu Başlığı Açısından Elmekler

Sıra Nu.	Başlık Türü	Sayı
1	Konuyu yansıtan başlıklar	158
2	Yarım bırakılan başlıklar	25
3	Önceki konu başlığının aynen tekrarı olarak kullanılan başlıklar	194
4	Yabancı dilde yazılan başlıklar	25

5	Yazı içindeki bir özel bir ismi konu olarak alan başlıklar	45
6	Soru cümlesi şeklinde kurulmuş başlıklar	11
7	Kendi adını veya yazıyı göndereceği kişinin adını taşıyan başlıklar	24
8	Tanışmak veya gruptan ayrılmak amacıyla kullanılmış başlıklar	12
9	Konuya dikkat çekmek amacıyla yazılmış başlıklar	54
10	İçerikle ilgisi olmayan başlıklar	32
11	Konu kısmının boş bırakılması	10

1. Konuyu yansıtan başlıklar:

Yapılan incelemede, 590 elmekte konuyu yansıtan 158 başlık tespit edilmiştir. Konuyu yansıtan başlıklar, yazılan konunun bütününe tanıtıcı niteliktedir.

Örnek:

Subject: Re: <<[oktaysinanoglu]>> miraç kandili (oktaysinanoglu: 615)

Subject: TÜRKÇE ve ÇEVİRİ (Turkoloji: 5141)

2. Yarım bırakılan başlıklar:

Araştırmada yarım bırakılan 25 elmek tespit edilmiştir. Yarım bırakılan başlıklar daha çok noktalama işaretlerinden üç nokta ile bitirilmiştir.

Örnek:

Subject: hikayeler,duygusal zeka,nlp..... (beyindili · BEYİN DİLİ NLP GRUBU: 740)

Subject: *yardım... (aryonis · Arastirma Yontemleri ve Istatistik: 528)

3. Önceki konu başlığının aynen tekrarı olarak kullanılan başlıklar:

Araştırmada, önceki başlığının aynen tekrarı olarak kullanılan 194 elmek tespit edilmiştir. Bu tür başlıklar, daha çok elmeklere cevap verilirken ya da elmekte geçen bir konuyla ilgili yorum yapılırken tercih edilmektedir.

Örnek :

Subject: antiseptik ilaçlar

Subject: Re: [cocukbakimi] antiseptik ilaçlar

Subject: RE: [cocukbakimi] antiseptik ilaçlar

Subject: Ynt: [cocukbakimi] antiseptik ilaçlar (Cocukbakimi mail grubu: 1804, 1805, 1806, 1807)

4. Yabancı dilde yazılan başlıklar:

Yapılan incelemede yabancı dilde yazılan 25 elmek başlığı tespit edilmiştir. Yabancı dilde yazılan başlıkların metin kısmı incelendiğinde, hem Türkçe metinlerin yabancı dilde yazılmış metinlerin bulunduğu görülmüştür.

Örnek:

Subject: Uzbekistan sub-directory of World Wide Web History Virtual Library (Turkoloji: 5120)

Subject: unsubscribe (Cocukbakimi mail grubu: 1796)

5. Yazı içindeki bir özel ismi konu olarak alan başlıklar:

Araştırmada, yazı içindeki bir özel ismi başlık olarak alan 45 elmek tespit edilmiştir. Bu tip başlıklarda, yazı içindeki eser, kişi, kurum, genel ağ adresi gibi özel isimler kullanılmıştır.

Örnek:

Subject: www.okyanusbilgiambari.com (beyindili · BEYIN DILI NLP GRUBU: 747)

Subject: Ynt: öğrenme stilleri

Sayın Avanoğlu,

"Öğrenme Stilleri" adlı kitabımı okumanızı öneriyorum.
(ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1853)

6. Soru cümlesi şeklinde kurulmuş başlıklar:

Araştırmada, konu başlığı soru cümlesi şeklinde kurulmuş 11 elmek tespit edilmiştir.

Örnek:

Subject: Alışveriş tutkunu musunuz? (beyindili · BEYIN DILI NLP GRUBU: 738)

Subject: Re: [Alev ALATLI] VATANINIZI MI SEVİYORSUNUZ YOKSA VATANDAŞINIZI MI ? (alevalatli: 18709)

7. Kendi adını veya yazıyı göndereceği kişinin adını taşıyan başlıklar:

Araştırmada, kendi ismini veya yazıyı göndereceği kişinin adını başlık olarak almış 24 elmeğin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu türdeki konu başlıklar, tartışma grubundaki bir kişiye yönelik yazılan elmeklerde görülmektedir.

Örnek:

Subject: Eray Beceren'e (duygusalzeka: 946)

Subject: Fatih Akyüz (ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1858)

8. Tanışmak veya gruptan ayrılmak amacıyla kullanılmış başlıklar:

Araştırmada, konu başlığı tanışmak veya gruptan ayrılmak amacıyla kullanılmış 12 elmek bulunmuştur. Bunlar tartışma grubuna yeni girenlerin ve gruptan ayrılmak isteyenlerin kullandıkları başlıklardır.

Örnek:

Subject: Merhaba!! (duygusalzeka: 925)

Subject: hoşçakalın - dostçakalın (duygusalzeka: 1012)

9. Konuya dikkat çekmek amacıyla yazılmış başlıklar:

Araştırmada, konuya dikkat çekmek amacıyla yazılmış 54 elmek başlığı tespit edilmiştir. Konuya dikkat çekmek amacıyla kurulmuş başlıklar, ilgi çekici kelimelerden oluşmaktadır.

Örnek:

Subject: önemli (alevalatli: 18714)

Subject: Re: bizde yok yok !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! (oktaysinanoglu: 600)

10. İçerikle ilgisi olmayan başlıklar:

Araştırmada, elmek içindeki konuyla hiç ilgisi olmayan 32 konu başlığı olduğu tespit edilmiştir. Bu tipteki başlıklarda, konuyla ilgili tanıtıcı bir ifade bulunmamaktadır.

Örnek:

Subject: RE: [cocukbakimi] antiseptik ilaçlar

Pekmezi direkt olarak mı veriyorsunuz ? (Cocukbakimi mail grubu: 1812)

Subject: muhabbetle..

herkesin mübarek kandilini kutlarım..sevgiler , saygılar...
(alevalatli: 18726)

11. Konu (subject) kısmının boş bırakılması:

Araştırmada, 10 elmekte konu kısmının boş bırakıldığı görülmüştür. Konu kısmı genellikle gönderilmek istenilen bir elmekte temel bölümlerdendir. Ancak bazı posta programlarında buna ihtiyaç duyulmadan da posta gönderilebilir (Barron, 1998: 167). Böyle bir durumda bile gönderilen postanın daha etkili olması, ne hakkında olduğunun görülmesi ve dikkat çekmesi için, konu bölümüne, yazılacak içeriğe uygun bir başlık yazılması uygun olur. Elmeklerin bir özelliği olan konu başlığının yazılmaması, buna zaman zaman önem verilmediğini göstermektedir.

Örnek:

Subject: (egeuniversitesi: 2388)

Subject: (Turkoloji: 5130)

Bu sayısal veriler, konu başlıklarının yazılmasında birçok çeşidin kullanıldığını ortaya çıkarmaktadır.

3.2. Yazılış Amaçları

Elmeklerin yazılmasındaki temel amaç haberleşmedir. İnceldiğimiz tartışma gruplarındaki elmeklerin haberleşmeden farklı olarak birçok amaçta yazıldığı tespit edilmiştir. Araştırmadaki elmeklerin yazılış amaçları şu şekilde sınıflandırılmıştır:

Tablo.7 Yazılış Amaçları Açısından Elmekler

Sıra Nu.	Yazılış Amacı	Sayı
1	Bir yazıyı aktarmak amacı ile yazılmış elmekler	81

2	Herhangi bir konu hakkındaki düşünciyi açıklamak amacıyla yazılmış elmekler	178
3	Kendisinden önceki yazılmış yazılara cevap vermek amacıyla yazılmış elmekler	198
4	Grup üyelerine bir haberi iletmek veya soru sormak amacıyla yazılmış elmekler	120
5	Grup yöneticilerine yazılmış elmekler	7
6	Yabancı dil kullanılarak hazırlanmış elmekler	6

1. Bir yazıyı aktarmak amacıyla yazılmış elmekler

İnceleme sonucunda bir yazıyı aktarmak amacıyla yazılmış 81 elmek tespit edilmiştir. Bu tür elmeklerde, gönderene ait bir veya iki cümleden sonra başkasına ait bir yazı bulunmaktadır. Alıntı yazılar; bazen bir şiir, bazen bir hikâye bazen de bir düşünce yazısı olabilmektedir. Gönderene ait cümleler de alıntı olan yazının konunu belirtmektedir.

Örnek:

derrida'nın hayatini anlatan film ilginize..

Alıntı metin ... (Felsefe_ogretimi • Felsefe Öğretimi: 141)

Merhaba,

Cok iyi bir gun olmasi dilegimle sizlere bir arkadasimdan gelen bir yaziyi yolluyorum.

Saglik, basari ve mutluluklar...

Alıntı metin ... (okuloncesinet • Okuloncesi.net Group: 1054)

2. Herhangi bir konu hakkındaki düşünciyi açıklamak amacıyla yazılmış elmekler

Araştırmada, herhangi bir konu hakkındaki düşünceyi açıklamak amacıyla yazılmış 178 elmeğin bulunduğu tespit edilmiştir. Herhangi bir konu hakkındaki düşünceleri açıklayan elmekler de tartışma gruplarına gönderilmektedir. Bu tür elmekler gruplarda fikir tartışmalarını başlatmaktadır. Bu amaçla yazılan elmeklerde deneme, makale gibi düşünceyi açıklamaya yönelik yazı plânları görülmektedir.

Örnek:

Musul ve Kerkük'ü Türkiye'ye Bırakmazlar

Ugur BORAN

Ülkemizde kendilerini milli değerlerin ve tarihi mirasın sahibi gören bir kısım yazar çizer takımının son günlerde Iraktaki tarihi haklarımızı ön plana çıkararak savaş kışkırtıcılığı yaptığına sahip oluyoruz.

Bu görüşte olanların savaşın yıkıcılığından , komşu ülkeler arasındaki tarihi kin ve nefretin yüzyıllarca süren bir olgu olduğunu bilmemesinden,binlerce masum bebeğin öleceği gerçeğinden uzak olmaları yanında kendilerine gösterilen gerekçelerin ne kadar temelsiz olduğunu şöyle açıklayabiliriz.

1-Irak'a saldırı hazırlığını "Saddam rejiminin değişmesi" yalanıyla kamufle edilmektedir.

2-Filistin'de uygulanan yeni politikanın aslında Irak için de model olarak planlanmaktadır.

3-Irak'tan sonra Lübnan, Suriye ve İran dahil Basra Körfezi'nden Doğu Akdeniz'e uzanan kuşak denetim altına alınacaktır.

4-Savaşın en yıkıcı sonuçları Kuzey Irak üzerinde etkisini gösterecektir.

5-Kuzey Irak'ta Resmîleştirilecek Kürt Devleti ile Musul ve Kerkük'ün ABD-İngiltere-İsrail denetiminde olacaktır.

6-Kürtler'le İran ve Türkiye arasında yepyeni bir düşmanlığın başlangıcı doğacaktır.

7-Kuzey Irak kavgası Türkiye ile İran'ı doğrudan Irak savaşının içine çekecek ve bu iki ülke yıllarca içinden çıkamayacakları bir serüvene sürüklenecektir.

Böylece El Kaide ve Saddam Hüseyin kamuflajıyla örtülü kirli senaryoya teslim olacağız.

Dışişleri Bakanlığı tarafından Kırmızı pasaport verilen Mesut Barzani ile Türkiye arasındaki gerilim, Celal Talabani'nin ABD askerlerini Kuzey Irak'a çağırması ve "Bizim 100 bin silahlı adamımız var" diyerek savaş kışkırtıcılığı yapması, İran'ın K. Irak sınırlarına asker yağması, F-16 savaş uçaklarını nükleer silahlarla donatan ve nükleer füzelerini Irak'a yönlendiren İsrail'in ABD ile birlikte Irak hareketına katılacağını ve Irak 1991'deki gibi İsrail'e Scud füzeleri gönderirse nükleer silahlarla Irak kentlerini yok edeceğini açıklaması bölgesel riskine işaret ediyor.

1991'de ABD'nin bölgede kullandığı 23 askeri üstün 11'i Suudi Arabistan'daydı. Şimdi Suudiler bu üsleri kullanırmıyor.

İsrail'in savaşa girmesi hem Ortadoğu'da hem de genel olarak Müslüman ülkelerde çok ciddi iç karışıklıklara neden olacak.

Doğu Akdeniz'de, Kızıldeniz'de ve Basra Körfezi'ndeki ABD-İngiltere-İsrail askeri gücü ve operasyonel hazırlıklar, hesapların sadece Irak üzerine yapılmadığını gösteriyor. Irak'a saldırıyla açılacak "küresel savaşın Ortadoğu cephesi"nin en keskin hesaplaşması Kuzey Irak'ta yaşanacak. Petrol zengini Musul ve Kerkük ile yine petrol bölgesi güney Irak'ı, "El Kaide Kuzey Irak'ta yaygarası"nı kullanarak saldırıya davet çıkaran Kürtler'e de, Türkiye'ye de, İran'a da bırakmayacaklar. Kimse yanlış hesap yapmasın....

Ülkemizin doğu ve güneydoğusunu mamur hale getiremeyen doktor, öğretmen , ebe bulamayan şahin kafalılar bilsinler ki savaş zaruret olmadıkça cinayettir. Hele burada öldürülecekler yüzyıllarca beraber yaşadığımız Müslüman halk ise. (TARİH EĞİTİMİ: 234)

3. Kendisinden önce yazılmış yazılara cevap vermek amacıyla yazılmış elmekler

Araştırmada kendisinden önce yazılmış yazılara cevap vermek amacıyla yazılmış 198 elmek tespit edilmiştir. Bu amaçla yazılmış elmek sayısının fazla olması tartışma gruplarının özellikleri ile ilgilidir. Tartışma gruplarının kuruluş amaçlarından birisi de akademik konularda gruba üye olan kişilerin fikir alış verişinde bulunmalarını sağlayıp tartışma ortamı sağlamaktır. Bu amaçta yazılan elmeklerde de daha önce gönderilmiş elmeklerdeki yazılara ilişkin yorum, soru veya cevap bulunmaktadır.

Örnek:

Sayın Paksoy,

Uzun süredir bu hatta gönderdiğiniz elmeklerle karşılaşyoruz.

Hattaki bilim adamlarına faydalı olmak istediğiniz belli.

Ancak elmeklerinizin ingilizce olması bir sorun olabiliyor.

Siz de Türkçe bildiğinize göre, hattaki her arkadaşı tercüme külfetinden kurtarsanız nasıl olur?

Bu konuda bir kaç defa rica olmuştu, dikkate alırsanız bize daha çok faydanız olursunuz.

Selamlar. (Turkoloji: 5125)

Tugba Hanım, burada kimse kimseye baskı yapmıyor illa su ilacı icirin diye. Herkes deneyimlerini paylaşıyor. Eminim buraya uye olan bütün anne

babalar doktora danismadan hicbir ilaci cocuklarına icirmez. (Cocukbakimi mail grubu: 1811)

4. Grup üyelerine bir haberi iletme veya soru sormak amacıyla yazılmış elmekler

Araştırmada, grup üyelerine bir haberi iletme veya soru sormak amacıyla yazılmış 120 elmek tespit edilmiştir. Bu tür elmeklerde gruba üye olan kişiler merak ettikleri konular hakkında grubun diğer üyelerine sorular yöneltilmektedir. Bu tür elmeklere gelen cevaplarla yazışmalar devam etmektedir. Tartışma gruplarında bu amaçla yazılmış elmek oldukça fazladır.

Örnek:

Pekmezi direkt olarak mı veriyorsunuz ? (Cocukbakimi mail grubu: 1812)

Sevgili Herkes..

Kitap mevsimi geldi.

Bugün iki Kitap fualari istanbul da aciliyor..

Bogazici Kitap fuari Bu yıl Cemberlitas (FKM) da kitapseverler ile bulusacak ve acilista ki Onur Konugu İlber Ortayli . Lakin akademi fuacilik tarafından organize edilen bu fuarin web sitesine erisemedim.

ikincisi ise Kitap Dunyasi Fuari..Dolmabahce Kult.

merkezinde..Onur Konugu ise Yasar Kemal imis. sizlere Panel Programini gondermek istiyorum..

Bol kitapli ve genis fikirli gunler..

Atanur

<http://www.grupmedyafuar.com.tr/panel.html> (alevalatli: 18734)

5. Grup yöneticilerine yazılmış elmekler

Araştırmada, çeşitli nedenlerle grup yöneticilerine yazılmış 7 elmek tespit edilmiştir. Tartışma gruplarında moderatör adı verilen grubun kurucusu vardır. Bu kişiler ayrıca grubun yönetimini de üstlenmişlerdir. Tartışma gruplarında moderatöre gelen yazılar, genellikle istekte bulunmak, soru sormak veya tartışma grubunun yönetimi ile ilgili bir soru yöneltmek amaçlıdır.

Örnek:

Grubun sanıyorum kurucusu ve owner'ı (...)

Size bir sorum olacak.Benim gruba gönderdiğim mektuplarda kısaltma ve subje kısmında değişiklik yapma hakkını nerden buluyorsunuz?

Son yaptığınızdan örnek vereyim daha iyi anlamanız için.. NLP hakkındaki konferans duyurusuna cevap olarak kaleme aldığım ve konu hakkındaki düşüncelerimi anneme mektup şeklinde yazdığım mektubum ,sizin sansürünüz sonucu neye cevap olduğu bilinmeyen bir ucubeye dönmüş durumda.Sanıyorum bu grupta neye cevap verip neye cevap vermeyeceğimizi sizin belirleme yetkiniz yok ya da var da biz grup üyelerinin bundan haberi mi yok?Ayrıca subje kısmında "anneme" diye bir başlık attığımı hatırlamıyorum.Subje kısmında "NLP konferans duyurusu" yazıyordu.

Mektubumda bana sorma inceliği göstermeden yaptığınız bu değişikliklerin nedenini oldukça merak ediyorum.Gerekçenizi öğrenebilir miyim?Ayrıca grup kurucusu ve owner'ı olarak yetkilerinizi de tam olarak öğrenebilir miyim? (duygusalzeka: 946)

Sayın moderator beyler, moderatris hanımlar...

Adini bile yazmayan, 'FK' nick'ini kullanan bir uyenin yolladığı karikatur, altında benim yazım olduğu halde nasıl moderasyondan geçiyor?

Herhalde bir acıklama borclusunuz diye düşünüyorum. Sadece bana değil, bütün gruba. (TARİH EĞGİTİMİ: 251)

6. Yabancı dil kullanılarak hazırlanmış elmekler

Araştırmada, yabancı dil kullanılarak hazırlanmış 6 elmeğin bulunduğu tespit edilmiştir. Yazılış şekli farklı olması itibarıyla, bu tür elmekler ayrı bir grupta

toplanmıştır. Araştırmada, tartışma gruplarındaki bazı üyelerin yabancı dilde yazılan elmeklere tepki göstererek, Türkçe yazmaları konusunda istekte bulunmuşlardır.

Örnek:

Hello,

This email message is a notification to let you know that

a file has been uploaded to the Files area of the
Felsefe_ogretimi

group.

File : /Sebep

Uploaded by : malidombayci <malidombayci@y...>

Description : Ayrılma Nedeniniz ve Öneriniz (Felsefe_ogretimi ·
Felsefe Öğretimi: 90)

Uzbekistan sub-directory of World Wide Web History Virtual Library

Location: Uzbekistan

Date Submitted: 2002-10-06

H-Net Announcement ID: 131471

<http://www.ku.edu/kansas/uz/> is the Uzbekistan sub-directory of
World Wide

Web History Virtual Library. <http://www.ukans.edu/history/VL/>
founded and

administered by Professor Emeritus Lynn H. Nelson, University of Kansas,

Lawrence (which in itself is a sub-directory of www-vl).

<http://www.ku.edu/kansas/uz/> contains links to both historical and current

information on Uzbekistan.

H.B. Paksoy

Texas Tech University

Visit the website at <http://webpages.acs.ttu.edu/hpaksoy> (Turkoloji: 5120)

Araştırmada incelenen tartışma gruplarda grubun amacı dışına çıkmış dört elmek tespit edilmiştir. Bu elmeklerin yazılış amaçları; reklâm veya siyasi bir görüşü aktarmaktadır.

3.3. Kullanılan Simgeler (Smiley)

Günlük hayatta cep telefonları, genel ağda sohbet (chat) gibi iletişim araçlarında kullanılan bazı özel işaretlerin incelenen elmeklerde de kullanıldığı tespit edilmiştir. Duygu, düşünce ve davranışları yazı içinde aktarmak amacıyla kullanılan bu işaretler için genel ağ ortamında "smiley" kavramı kullanılmaktadır. İncelenen elmeklerde toplam 46 simgenin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Örnek:

Keske, yapılmasi düşünölen toplantılara katilabilme sansim olsaydi.:(

Ne yazikki buradan takip edecegim. (oktaysinanoglu: 624)

Aslında internette crackler var ama genelde son versiyon için olmuyor (bizde eski versiyonları öğrendik ya son versiyona atlıyoruz :))). (aryonis · Arastırma Yöntemleri ve İstatistik: 526)

Umarım doğrudur ;) (aryonis · Arastırma Yöntemleri ve İstatistik: 533)

3.4. Yazıda Dikkat Çekmek Amacıyla Yapılanlar

Tartışma gruplarındaki elmeklerde yazı içindeki önemli bir noktaya dikkat çekmek amacıyla, normal yazışmalarda kullanılan yöntemlerden farklı birçok yöntemin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırmada, tartışma gruplarındaki yazışmalarda konunun önemli olan bir yerine dikkat çekmek amacıyla şu yöntemler kullanılmıştır:

1. Farklı yazı karakteri kullanma

Yazı içinde farklı yazı stilleri kullanımı oldukça fazladır. Bu yöntemin yazının bir yerinde kullanıldığı da gibi yazının tamamında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Örnek:

Arkadaslar

Lutfen buradan ilac ismi vermeyelim. Doktorlarımızla goruselim.

Tesekkurluyorum. (Arial)

Tuğba Gökçen Koşar

Barış Koşar (19 ay)

Barışımın web sayfasını gördünüz mü ? Yeni guncellendi : www.bariskosar.8k.com (Times New Roman) (Cocukbakimi mail grubu: 1808)

2. Farklı yazı büyüklüğü ile yazma

Yazı içinde bir kelime ya da kelime grubu farklı büyüklükte yazılabilmektedir. Bu yazı içinde önemli bir yeri daha kolay bulmada yardımcı olmaktadır. Tartışma gruplarındaki elmeklerde genellikle 10-12 punto (yazı boyutu) seçilmesine rağmen bazı elmeklerdeki yazıların bundan çok daha fazla büyüklükte olduğu görülmüştür. Bu yöntem de, bazı elmeklerin diğer elmeklere göre daha fazla dikkat çekmesini sağlamıştır.

Örnek:

Mutluluk için erken eğitim

Sağlıklı, mutlu ve yaratıcı insanlar yetiştirebilmek, erken çocukluk döneminde verilen eğitimle yakından ilişkili. Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması için medyaya da çok büyük görev düşüyor (okuloncesinet • Okuloncesi.net Group: 1048)

3. Altını çizme

Araştırmada incelenen elmeklerde dikkat çekmek amacıyla yapılan yöntemlerden birisi de ilgili kısmın altını çizmektir. Bu yöntem, günlük hayatta kalem - kâğıt aracılığıyla yapılan yazılarda da kullanılmaktadır.

Örnek:

Kucuk bir ayrıntı; ben dilin tartışılmaz olduğunu belirtmedim, benim soyledigim sey; dilin oneminin tartışılmaz olduğudur. (Felsefe_ogretimi • Felsefe Öğretimi: 151)

4. Koyu (bold) olarak yazma

Koyu (bold) olarak yazma, araştırmada incelenen elmeklerde dikkat çekmek amacıyla yapılan yöntemlerden birisidir. Bu yöntem diğer yöntemlere göre daha çok tercih edilmektedir.

Örnek:

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji AD'dan emekli olan sayın hocamız **Prof.Dr. Abidin Kumbasar** konuşmasına “**İnsan her şeyin ölçüsüdür**” sözüyle başlayıp, hekimlik yaşamından örneklerle insan sağlığının önemine değindiği konuşmasını “**Hiçbir haksızlık küçük, hiçbir insan önemsiz değildir**” sözüyle bitirdi. (egeuniversitesi: 2418)

5. Eğik (italik) olarak yazma

Elmeklerde yazının bir kısmına dikkat çekmek ve orayı vurgulamak için ilgili yer eğik (italik) olarak yazılabilmektedir.

Örnek:

Bu anlamda orijinal felsefe okumak bir ***kendini gerçekleştirme*** deneyidir.(ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1789)

6. Tırnak içine alma

İlgili kısım tırnak içine alınarak dikkat çekmek amacı vardır. Bu yöntem normal yazışmalarda da kullanılan bir tekniktir. Elmeklerde bu yöntem sıkça kullanılmıştır.

Örnek:

Cunku benim inandığım bir tek “insanlığın” ilelebet payidar olduğudur.(TARİH EĞİTİMİ: 229)

7. Cümle içinde kelimeyi büyük harfle yazma

Bu yöntemde cümle içinde vurgulanmak istenen kelimenin tamamı büyük harfle yazılmaktadır.

Örnek:

Aşağıda adresi belirtilmiş olan grubumuzun FILES kısmına J.Locke'nin ünlü eseri TABİAT KANUNLARI ÜZERİNE DENEMELER'in bir özeti eklenmiştir. (Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi: 120)

8. Cümlelerin tamamında büyük harf kullanma

Cümlelerin tamamı büyük harfle yazılarak da dikkat çekme amaçlanmıştır. Bu yöntem, elmeğin tamamında da uygulanabilmektedir. Büyük harf kullanma, elmeklerde oldukça fazla kullanılmıştır.

Örnek:

size bisi soylicem sadece : BİSEYİ TARTİSİRKEN NEYİ TARTİSTİGİMİZİ UNUTUYORUZ CUNKU KENDİMİZİ KAYBEDİYORUZ. bu cok koklu bi sorun. (duygusalzeka: 1028)

9. Yıldız, çizgi gibi işaretlerle bir yeri belirtme

Yazıda bir yere dikkat çekmek amacıyla yapılan yöntemlerden birisi de yazı içinde yıldız vb. işaretlerin kullanılmasıdır. Bu yöntem çok fazla kullanılmasa da zaman zaman tercih edilmiştir.

Örnek:

Pekcok derginin yayinina ara verdigi yaz aylarinda da OzgurlukcuSol "nobetci yayinci" olarak iletisimi surdurdu...

Sol'un en yaygin, en kapsamli, bagimsiz, ozgur ve saygin "Tartisma" ve alternatif "Haber" iletisim grubu OZGURLUKCUSOL,.. (TARİH EĞGİTİMİ: 220)

10. Yazının altına fon olarak renk kullanma

Bu yöntemde yazının altına fon olarak başka bir renk kullanılmıştır. Böylece daha çok dikkat çekme amaçlanmıştır. Bu özelliğin incelenen elmeklerde sık kullanıldığı görülmektedir.

Örnek:

RİZE OLDUKÇA GÜZEL BİR YER AMA YAĞIŞI OLDUKÇA
BOL. GÜNEŞLİ HAVA BULMANIZ BİRAZ ZOR OLACAK.YENİ
GÖREV YERİNİZDE BAŞARILAR..

(ogretmenler · Ogretmenler platformu: 1812)

Yazı içinde önemli bir yeri vurgulamak her zaman önemli olmuştur. Genel
ağda da buna önem verilip birçok yöntemin kullanıldığı görülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. GENEL SONUÇLAR

Araştırmada, genel ağ ortamında Türkçeyi iletişim dili olarak kullanan haberleşme gruplarında Türkçenin kullanımı ve bu kullanımda görülen problemler; yazılı anlatım, mektup türü ve elmeklerin kendine ait özellikleri bakımından ortaya konmuştur:

1. Yazılı Anlatım Bakımından;

a. İmlâ Kurallarına Uygunluk,

İmlâ kuralları ile ilgili şu sonuçlar çıkmıştır:

Büyük harfin doğru ve yerinde kullanımı ile ilgili 143; küçük harfin doğru ve yerinde kullanımı ile ilgili 85 hata tespit edilmiştir. Görüldüğü üzere tartışma gruplarında incelenen elmeklerde büyük harfin kullanımı ile ilgili hata, küçük harf kullanımındaki hatadan daha fazladır. Bu hatalar ise daha çok cümle başında büyük harfin kullanılmaması sonucu oluşmuştur.

İnceltme, uzatma ve nispet î'sini gösterme amacıyla kullanılan düzeltme işaretiyle ilgili 371 hata tespit edilmiştir. Elmeklerde bu yazım kuralına büyük oranda uyulmadığı görülmüştür.

Elmeklerde yazılan birleşik kelimelerdeki yazım hataları iki açıdan incelenmiştir. Birleşik kelimelerden, ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik olarak yanlış yazılan birleşik kelimelerle ilgili 406, bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı olarak yanlış yazılan birleşik kelimelerle ilgili 31 hata tespit edilmiştir. Bu sonuç, ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik olarak yazılan birleşik kelimelerle ilgili daha fazla hatanın yapıldığını göstermektedir.

Yazım kurallarından olan “de” ve “ki” bağlaç ve eklerinin yazımı ile ilgili olarak “de” bağlacının yazımı ile ilgili 137; “ki” bağlacı ve ekinin yazımı ile ise 27 hata tespit edilmiştir.

“mi” soru ekinin yazımıyla ilgili 32 hata tespit edilmiştir.

Elmeklerin incelemeye alındığı hususlardan birisi de kelimelerin ve kısaltmaların doğru yazılıp yazılmadığıdır. Araştırmada, İmlâ Kılavuzu (2000)’na göre yanlış yazılan kelime sayısı 273’tür. Yanlış yazılan kelimelerdeki yazım yanlışları şu şekillerde yapılmıştır: Kelimenin içinde; bir veya birkaç harfin eksik yazılması, bir veya birkaç harfin fazla yazılması, harflerin yer değiştirmesi, gereksiz yere boşluk bırakılması ve kelimedede bir harfin yerine farklı bir harfin yazılması.

Araştırmada çıkan sayısal sonuçlar, yazım kurallarının elmeklerde doğru ve yerinde kullanılmadığını göstermektedir.

b. Noktalama İşaretlerine Uygunluk

Noktalama işaretlerinden nokta ile ilgili 223 hata tespit edilmiştir. Nokta, noktalama işaretlerinin en çok kullanılanıdır. Birçok yerde başka noktalama işaretlerinin kullanımı ile karıştırılarak hatalı kullanım oluşmuştur. Nokta kullanımı ile ilgili görülen bir hata da, bu işaretin cümlenin bittiği yerde kullanılmamasıdır. Araştırmada çıkan sonuç, noktanın yerinde ve doğru kullanımına gereken önemin verilmediğini göstermektedir.

Sonuçlara göre, noktalama işaretlerinden en çok hata yapılanı virgüldür. Elmeklerde virgül ile ilgili 536 hata tespit edilmiştir. Virgölün, yazılı anlatımdaki görevi, cümlelerdeki anlam karışıklığını önlemektir. Araştırmada incelenen elmeklerde bulunan hataların, daha çok virgölün gerekli yerde kullanılmaması sonucu olduğu görülmüştür.

Noktalı virgül kullanımı ile ilgili 112 hata tespit edilmiştir. Noktalı virgülle ilgili hataların daha çok bu işaretin yerinde ya da hiç kullanılmaması sonucu olduğu görülmektedir.

Araştırmada elmeklerin incelemeye alındığı noktalama işaretlerinden birisi de tırnak işaretidir. Tırnak işareti ile ilgili 51 hatalı kullanım tespit edilmiştir. Hatalı

kullanımların çoğu, bu işaretin tek tırnak işareti ile karıştırılması sonucu oluşmuştur. Tek tırnak işaretinin kullanımı ile ilgili olarak ise 116 hata tespit edilmiştir.

Kesme işaretiyle ilgili 174 hatalı kullanım bulunmuştur. Hataların daha çok, bu işareti özel isimlere gelen ekleri ayırmada kullanılmama sonucu olduğu görülmektedir. Bu nedenle birçok elmekte bozuk, anlaşılması mümkün olmayan cümleler ortaya çıkmıştır.

İki noktanın kullanımı ile ilgili 109 hatalı kullanım olduğu görülmüştür.

Üç nokta ile ilgili 40 hatalı kullanım tespit edilmiştir. Bu hatalar daha çok, üç noktanın gereken yerde kullanılmaması sonucu oluşmuştur.

Noktalama işaretlerinden soru işaretinin kullanımı ile ilgili 10 hata tespit edilmiştir. Araştırmada soru işaretinin kullanımı ile ilgili ortaya çıkan hatalar, bu işaretin kullanılması gereken yerde kullanılmaması sonucu ortaya çıkmıştır. Diğer noktalama işaretlerindeki hata sayısı ile karşılaştırıldığında soru işareti ile ilgili hatalı kullanımın fazla olmadığı görülmektedir.

Ünlem işaretinin kullanımı ile ilgili hata sayısı da 175 olarak bulunmuştur.

Görüldüğü üzere genel ağ ortamındaki yazılı anlatımlarda noktalama işaretlerine gereken önem verilmemektedir. Bu da, ya bu işaretlerin kullanımını bilmemekten ya da bunların kullanımını önemsememekten kaynaklanmaktadır. Araştırmada incelenen elmeklerde noktalama işaretleri arasında hiç olmadığı hâlde bir işaretin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu işaret yan yana iki nokta (..)'dır. Böyle bir kullanım noktalama işaretlerinin nerede ve nasıl kullanıldığının tam bilinmediğini göstermektedir. Araştırmada ortaya çıkan hata sayısının çokluğu, yazılı anlatımda noktalama işaretlerin kullanımı ile ilgili ciddi bir bilgi ve özen eksikliği olduğunu göstermektedir.

c. Anlatım Bozuklukları

Cümlede anlatılmak istenen duygu, düşünce veya isteğin anlaşılamamasındaki sebeplerden birisi de anlatım bozukluğudur.

Elmeklerdeki toplam 6084 cümlede 791 anlatım bozukluğu olduğu görülmüştür.

Tartışma gruplarındaki elmeklerde bulunan anlatım bozuklukları, çoğu zaman, söylenmek istenenin anlaşılamamasına, tartışmaların uzamasına ve aynı şeylerin tekrar yazılmasına sebep olmuştur.

2. Mektup Türü Özelliklerini Taşıması Bakımından

Elmeklerin, şekil yönünden hangi noktalarda mektupla benzerlik veya farklılık gösterdiği incelenmiş, elmeklerin birçok özelliğiyle mektuba benzediği görülmüştür. Ancak elektronik ortamda kullanım gereği bazı değişikliklere uğramıştır. Araştırmada, mektubun bölümlerinin elmeklerde nasıl kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen toplam elmek sayısı 590'dır. Bunların 293'ünde mektup türünün özelliklerinin bulunduğu, 297'sinde bulunmadığı tespit edilmiştir. Genel ağda haberleşme amacıyla yazılan elmeklerin tamamı, bir kişiye ya da gruba haber göndermek amacıyla mektup şeklinde yazılmamıştır. Mektup türünün özelliklerini taşımayan elmekler ise genellikle deneme türünde yazılmıştır.

İncelenen elmeklerde mektubun özelliklerinin bulunup bulunmaması ile ilgili bulgular şu şekildedir:

Tarih yazımı, elmeklerde otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, tarihlerin ne şekilde yazıldığı ve mektuptaki kullanımı ile arasındaki farklar incelenmemiştir.

Hitap, mektupta önemli bir bölüm olup, kullanımına dikkat edilen unsurlardandır. İncelenen elmeklerde hitap, mektuptaki kullanımından biraz

değişiklik göstermektedir; mektupta hitap, genellikle bir kişiye yönelik kullanılırken, elmeklerde tartışma grubundaki tüm üyelere ya da grup üyelerinden birine yönelik hitapların kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırmada mektup türü özelliklerini taşıyan 293 elmekten 79'unda bir kişiye yönelik hitap, 182'sinde ise gruba yönelik hitap kullanılmıştır. Gruba yönelik hitabın kullanılması, tartışma grubuna gönderilmesinden dolayı olağandır. Bu tür hitaplar, haber iletmek, soru sormak, istekte bulunmak vb. amaçlarla grubun tamamına gönderilen elmeklerde bulunmaktadır. 32 elmekte de mektup türünün diğer özellikleri bulunmasına rağmen hitap kullanılmamıştır. Bu sonuçlar, elmeklerde mektubun önemli bir özelliği olan hitap kullanımının değişikliğe uğradığını göstermektedir.

Ana metin, mektupta anlatılmak istenen düşünce, duygu ve isteklerin bulunduğu bölümdür. Mektubun en uzun bölümüdür. Araştırmada incelenen 590 elmekten, 293'ünde ana metin bulunmaktadır.

Hürmet ifadesi, mektuplarda önem verilen bölümlerdendir. Bu tür ifadeler elmeklerde de kullanılmıştır. Araştırmada, hürmet ve saygı bildiren ifadelerin bulunduğu 224 elmek tespit edilmiştir.

Mektupta isim ve imza mutlaka yazılmaktadır. İncelenen elmeklerde ise yalnızca ismin yazıldığı tespit edilmiştir; imza ise bulunmamaktadır. İncelenen 590 elmekten 223'ünde isim yazılmıştır.

Mektupta metnin bitiminde sağ alt tarafa mektubu yazanın adresi belirtilir. Elmeklerde ise böyle bir kullanım olmadığı tespit edilmiştir. Ancak elmeklerde *from* adlı bölümde, gönderenin genel ağ adresi bulunmaktadır. Bu da elmek gönderimi sırasında otomatik olarak yapılmaktadır.

3. Elmeklerin Kendilerine Ait Özellikleri Bakımından

Elmeklerin kullanım şekli, amacı vb. yönleriyle kendilerine ait özellikleri vardır. Bu nedenle araştırmada elmekler, kendilerine ait birtakım özelliklerine göre değerlendirilmeye alınmıştır.

a. Elmeklerde bulunan “konu” başlığı ve bunların çeşitliliği

Elmeklerin kendisine ait özellikleri bakımından incelemeye alındığı hususlardan birincisi, elmeklerdeki “konu” (subject) başlığı ve bunların kullanımındaki çeşitliliktir. İncelenen elmeklerde konu bölümü yazılırken kullanılan şekiller şu başlıklar altında gruplandırılmıştır:

1. Konuyu yansıtan başlıklar,
2. Yarım bırakılan başlıklar,
3. Önceki konu başlığının aynen tekrarı olarak kullanılan başlıklar,
4. Yabancı dilde yazılan başlıklar,
5. Yazı içindeki bir özel ismi konu olarak alan başlıklar,
6. Soru cümlesi şeklinde kurulmuş başlıklar,
7. Kendi adını veya yazıyı göndereceği kişinin adını almış başlıklar,
8. Tanışmak veya gruptan ayrılmak amacıyla kullanılmış başlıklar,
9. Konuya dikkat çekmek amacıyla yazılmış başlıklar,
10. Yazılanlarla hiç ilgisi olmayan başlıklar,
11. Konu (subject) kısmının boş bırakılması.

Yapılan incelemede, 590 elmekte konuyu yansıtan 158; yarım bırakılan 25; önceki konu başlığının aynen tekrarı olarak kullanılan 194; yabancı dilde yazılan 25; yazı içindeki bir özel ismi başlık olarak alan 45; soru cümlesi şeklinde kurulmuş 11; kendi ismini veya yazının gönderileceği kişinin adını başlık olarak almış 24; tanışmak veya gruptan ayrılmak amacıyla kullanılmış 12; konuya dikkat çekmek amacıyla yazılmış 54; içerikle ilgisi olmayan 32 konu (subject) başlığı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 10 elmekte de bölümün boş bırakıldığı görülmüştür. Bu sayısal

veriler, konu başlıklarının yazılmasında birçok çeşidin kullanıldığını ortaya çıkarmaktadır.

b. Elmeklerin Yazılış Amaçlarındaki Çeşitlilik

Araştırmada elmeklerin incelemeye alındığı hususlardan birisi de yazılış amaçlarındaki çeşitliliktir. İnclemede, tartışma gruplarına çok farklı amaçlarla elmek gönderildiği görülmüştür. Bu araştırmada, elmeklerin tartışma gruplarına gönderilme amaçları şu şekilde tespit etmiştir:

1. Bir yazıyı aktarmak amacıyla yazılmış elmekler,
2. Herhangi bir konu hakkındaki düşünciyi açıklamak amacıyla yazılmış elmekler,
3. Kendisinden önce yazılmış yazılara cevap vermek amacıyla yazılmış elmekler,
4. Grup üyelerine bir haberi iletme veya soru sormak amacıyla yazılmış elmekler,
5. Çeşitli nedenlerle grup yöneticilerine yazılmış elmekler,
6. Yabancı dil kullanılarak hazırlanmış elmekler.

İnceleme sonucunda bir yazıyı aktarmak amacıyla yazılmış 81; herhangi bir konu hakkındaki düşünciyi açıklamak amacıyla yazılmış 178; kendisinden önceki yazılmış yazılara cevap vermek amacıyla yazılmış 198; grup üyelerine bir haberi iletme veya soru sormak amacıyla yazılmış 120; çeşitli nedenlerle grup yöneticilerine yazılmış 7; yabancı dil kullanılarak hazırlanmış 6 elmeğin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu veriler değerlendirildiğinde, elmeklerin daha çok kendisinden önce yazılmış elmeklere cevap vermek amacıyla yazılmış olduğu görülmektedir. Tartışma grupları, önceki bölümlerde belirtildiği gibi üyeler arasında tartışmaların, soru-cevapların bulunduğu bir ortamdır. Elmeklerde cevabî nitelikte kullanılışın çok olmasının sebebi tartışma gruplarının kuruluş ve kullanılışıyla ilgilidir.

Tartışma gruplarının her birinin bir kuruluş amacı vardır. Bu gruplara gönderilen elmeklerin de grubun amaçlarına uygun olması gerekmektedir. Araştırmada incelenen tartışma gruplardan dördünde, grubun amacı dışına çıkmış elmek tespit edilmiştir. Bu elmeklerin yazılış amaçları; reklâm yapmak, siyasî görüş aktarmak veya ilgisiz bir görüş bildirmektir.

c. Bazı Özel İşaretlerin Elmeklerde Kullanımı

Araştırmada, genel ağın birçok ortamında kullanılan bazı işaretlerin (simge, smiley) incelenen elmeklerde de kullanıldığı tespit edilmiştir. Genel ağda bu işaretlere “smiley” adı verilmektedir. Bu işaretler elmeklerde daha çok o anki durum veya düşünceleri, yazıyla anlatmanın dışında farklı şekillerde belirtme ihtiyacından doğmuştur.

İncelenen elmeklerde yukarıda belirtilen şekilde 46 işaretin kullanıldığı tespit edilmiştir. Dildeki imkânlar etkili ve doğru bir şekilde kullanılırsa her türlü duygu, düşünce ve isteğin anlatımı için yeterlidir. Bu tür işaretlerin kullanımı kişinin dildeki yetersizliğini, dilin kullanımında kolaycılığa kaçıldığını göstermektedir.

ç. Elektronik Ortamdaki Yazışmalarda, Yazıda Bir Noktaya Dikkat Çekmek Amacıyla Yapılanlar

Araştırmada, tartışma gruplarındaki yazışmalarda konunun önemli olan bir yerine dikkat çekmek amacıyla yapılan yöntemler incelenmiştir. Bu amaçla şu yöntemler kullanılmıştır:

1. Farklı yazı karakterini kullanma,
2. Farklı yazı büyüklüğü ile yazma,
3. Altını çizme,
4. Koyu olarak yazma,
5. Eğik (italik) olarak yazma,

6. Tırnak içine alma,
7. Cümle içinde kelimeyi büyük harfle yazmak,
8. Cümlelerin tamamında büyük harf kullanmak,
9. Yıldız vb. işaretlerle bir yeri belirtmek,
10. Yazının altına fon olarak renk kullanma.

Yazı içinde önemli bir yeri vurgulama ihtiyacı her zaman hissedilmiştir. Genel ağda da buna önem verilip daha farklı yöntemler geliştirilmiştir.

2. ÖNERİLER

Sonuç bölümünde açıklandığı gibi genel ağ ortamında dilin kullanılmasıyla ilgili birçok hata ve tespit edilmiştir. Bu hataların oluşmasındaki temel sebep, dili kullanmayla ilgili bilgi ve özen eksikliğidir. Ülkemizde, günümüz eğitim sisteminde her birey, sekiz yıl ana dil eğitimi almaktadır. Bu eğitimin sonunda bireyin Türkçeyi güzel, doğru ve etkili bir şekilde kullanması amaçlanmaktadır. Ancak çıkan sonuçlar, dil eğitimi ve öğretiminde istenen hedeflere ulaşılmadığını göstermektedir. Bunların çözümünde birçok kişi ve kuruma görev düşmektedir. Çıkan sonuçlardan hareketle, dil kullanımı ve dil eğitimi ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçe - Türk Dili ve Edebiyatı Programı

Dilin genel ağ ortamında kullanılması ile ilgili görülen sorunların önemli bir kısmı, ilgili ders programlarında, günümüzün en önemli iletişim araçlarından olan genel ağa ve burada dil kullanımına yer verilmemesinden kaynaklanmaktadır.

Ders programları; toplumun ihtiyaçları, çocukların ve gençlerin ilgi alanları, ilgileri ve gelişme özellikleri göz önünde bulundurularak geliştirilmelidir. Programın amaçları belirlenirken, öğrencinin kendisi ve çevresi ile ilgili görüşleri ve bilim ve teknik alandaki gelişmeler dikkate alınmalıdır. Fakat ülkemizdeki program

geliştirme faaliyetleri çerçevesinde toplumun ihtiyaçları ve bilim adamlarının görüşleri pek dikkate alınmamıştır (Özbay, 2000: 176).

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte haberleşme araçları da zaman içinde değişmiştir. Bu araçların nasıl kullanılması gerektiği ve bu araçlarda dilin nasıl kullanılacağı ile ilgili açıklamaların Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı ders programlarında bulunması gerekmektedir. Çünkü teknolojik gelişmelerin ve bunlarda dilin nasıl kullanılacağına öncelikle dil derslerinde öğretilmesi gerekmektedir.

1981 yılında hazırlanan İlköğretim Okulları Türkçe Programı incelendiğinde, “mektup” ile ilgili kazandırılacak davranışlara ilköğretimin ikinci sınıfından itibaren yer verildiği görülmektedir. Ancak günümüzde birçok insanın haberleşmede kullandığı “elmek (e-posta)” ile ilgili, genel ağın gelişimi dikkate alındığında haklı olarak, hiçbir açıklamaya yer verilmediği görülmektedir. Bu sebeple, Türkçe dersi programının, günümüzdeki teknolojik gelişmelerle ortaya çıkan yeni durumları dikkate alarak güncelleştirilmesi gerekmektedir.

2. Okul

İletişimin sağlandığı her ortamda öğrencilerin dile gereken önemi vermesi, okulda kazandırılacak bir davranıştır. Bunun için okula büyük görevler düşmektedir.

Günlük hayatta çocuklar, çok küçük yaşlarda bilgisayar ve genel ağ ile tanışmakta ve bu ortamda arkadaşlarıyla haberleşmektedirler. Ancak bunları kullanmayı çoğunlukla ailenin yardımıyla ya da deneme yanılma yoluyla öğrenmektedirler. Çocukların genel ağ ortamında yazılı anlatım ile ilgili bilgileri, öğrenmeleri ve uygulamaları gereken yer okuldur. Bu nedenle okullarda öğrencilerin kullanabileceği bilgisayar sınıfının olması ve bu bilgisayarlarda genel ağdan faydalanma imkânının bulunması gerekmektedir. Öğrencilere genel ağın kullanımı ve bu ağda elmeklerin nasıl yazılacağı ile ilgili bilgi ve uygulamalar, öğretmenler

gözetiminde yapılmalıdır. Böylece okul, öğrencileri hayata daha iyi bir şekilde hazırlayacaktır.

3. Türkçe Ders Kitapları

Türkçe ders kitaplarında mektup türü ile ilgili açıklamalara ve uygulamalara, programda belirtildiği üzere, yer verilmiştir. Bununla ilgili örnek metinler bulunmaktadır. Ancak bu kitaplarda, günümüzün haberleşme araçlarından elmeklerin kullanımı ve yazımında dikkat edilecek noktalarla ilgili açıklamalar bulunmamaktadır. Hazırlanacak ders kitaplarında yeni haberleşme teknolojilerinde dilin nasıl kullanılması gerektiğine yer verilmesi gerekmektedir.

Türkçe ders kitapları, dil eğitimi ve öğretiminde bir araç olduğu dikkate alınarak geliştirilmelidir. Kitaplarda, dört temel dil becerisi dikkate alınmalı; öğrenciler bu becerilerin geliştirilmesi için ortak çalışmalara, yaratıcılığa ve arayışlara yönlendirilmelidir (Deniz, 2000: 142). Bu şekilde hazırlanacak ders kitapları aracılığıyla dil eğitimi ve öğretimi günlük hayatın gereksinimlerini karşılayacaktır.

4. Öğretmen

Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı derslerine, bu alanda özel eğitim almış, kendisi de dil becerilerini başarılı bir şekilde kullanabilen öğretmenler girmelidir.

Türkçe öğretmeni, alanıyla ilgili gelişmelerden, araştırmalardan haberdar olabilmelidir. Çeşitli kaynaklardan materyalleri ve teknikleri seçebilmeli ve uygulayabilmelidir (Deniz, 2000:146).

Türkçe öğretmeni, genel ağdan faydalanabilmeyi ve bu ağda haberleşmeyi sağlayan elmeklerin kullanımını öğrencilere kazandırmalıdır. Öğretmenlerin eğitimleri sırasında bu konuyla ilgili eksiklikleri bulunabilir. Bu nedenle, Türkçe öğretmenlerine, yeni gelişen teknolojilerden öğrencilerin nasıl faydalanabilecekleri konusunda gerekli eğitimin verilmesi gerekmektedir. Bu eğitim, lisansta yapılabileceği gibi hizmet içi eğitim kurslarında da verilebilir (Aytaş, 1991).

Teknoloji ile birlikte dile giren yabancı kelimelerin kullanımı her geçen gün artmıştır. Bu yeni kelimeler iletişimde kullanılmaya başlanmıştır. Dile giren yabancı kelimelerden kaynaklanan sorunlar için çözüm olarak birtakım çalışmalar yapılmaktadır. Bunlar arasında en önemlisi, dile giren yeni kelimelere Türkçe karşılıklar bulmaktır. Bu yeni türetilen kelimelerin de okulda öğrencilere eğitim-öğretim sırasında kazandırılması gerekmektedir.

5. Moderatörler (Elmek Grubu Yöneticileri)

Moderatörler, elmek gruplarının kurucusu ve yöneticisi konumundadırlar. Gruba gelen elmekleri inceleyip grup üyelerine postalamaktadırlar. Bu inceleme sırasında grubun kuruluş amacı dışında gönderilmiş reklâm, vb. amaçlı elmekleri çıkarma hakkına sahiptir. Elmek grubu yöneticileri bilinen görevleri dışında grup üyelerinin elmeklerde kullandığı dili de takip etmeli; dili hatalı ve özensiz kullananları uyarmalıdır. Böylece elmeklerde daha iyi ve doğru bir anlatım gerçekleşecektir.

6. Grup Üyeleri

Grup üyeleri, elmekleri yazan ve gönderen kişilerdir. Genel ağ çoğu kişi tarafından serbest bir ortam olarak algılanmaktadır. Bu nedenle dil ile ilgili kurallara pek önem verilmemektedir. Elmek grubu üyelerinin yazışmalarda Türkçenin doğru ve güzel kullanımı için gereken özeni göstermeleri ve eğer varsa dil kullanımı ile ilgili bilgi eksikliklerini tamamlamaları gerekmektedir.

Genel ağı bilgi aktarma veya haberleşme aracı olarak kullanan herkesin, dilin doğru ve güzel kullanımına önem vermesi gerekmektedir; çünkü bu, sağlıklı iletişimin temel şartıdır.

KAYNAKÇA

- AĞCA, Hüseyin. (2001a). **Türk Dili**. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- AĞCA, Hüseyin. (2001b). **Sözlü ve Yazılı Anlatımda Türkçenin Kullanımı**. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- AKALIN, Halûk Şükrü. (2002). *Bilişim Türkçesi*. **Türk Dili** (Dil Bayramının 70. Yılı Özel Sayısı). (609), 472-481.
- AKALIN, Halûk Şükrü. (2003). *Q Klavye Sorunu ve Bilgisayarlarda Türkçe Karakterler*. **Türk Dili** (6169), 353-356.
- AKIN, Cahit. (1996). **Her Yönüyle İnternet**. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- ALLEN, W. Douglas ve S. JOHNSON. (1998). **İnternet Öğrenim Kılavuzu**. (Çev. Alfa çeviri grubu), İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- ATAMAN, Bekir Kemal. (2003). *Arşivcilikte Elektronik İletişim ve Yayıncılık Aracı Olarak BBS'ler ve İnternet*. http://www.archimac.org/JAS/JAS1999/JAS01_03.spml (17.11.2003)
- AYTAŞ, Gıyasettin. (1991). *Eğitimde Yeni Teknoloji Kullanımındaki Virajlarda Bilgisayar Destekli Eğitimin Düşündürdükleri*. **Milli Eğitim Vakfı Dergisi**. (24).
- AYTAŞ, Gıyasettin. (2001). *Türkçe Ders Kitaplarının Yazımında Metin Seçimi ve Metin Altı Sorularının Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Hususlar*. **Türk Yurdu**. 21 (162-163), 56-61.
- BALCI, Ali. (2001). **Sosyal Bilimlerde Araştırma**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

BARRON, Billy, J. H. ELLSWORTH ve K. M. SAVETZ. (1997). **Internet Unleashed**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

BIÇAKÇI, İlker. (1998). **İletişim ve Halkla İlişkiler**. Ankara: Mediacat Yayınları.

BİLGİN, Muhittin. (2002). **Anlamdan Anlatıma Türkçemiz**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

COSTALES, Bryan ve E. ALMAN. (1997). **Sendmail**. United States of America: O'Reilly and Associates.

ÇORAPÇIOĞLU, M. Yavuz (Ed.). (1999). **Uluslar arası Osmanlı Posta Tarihi Sergisi (Katalog)**. Ankara.

DENİZ, Kemalettin. (2000). **Yazılı Anlatım Becerileri Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu**. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

DEREBAŞI, Muammer. (1999). **Internet: Benim Memleket**. İstanbul: Kamer Bilgisayar.

DOĞRUEL, S., S. KURTAR, M. GÜNDOĞDU. (2001). **İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 7**. İstanbul: MEB Yayınevi.

ERSOYLU, H., M. KUTLU ve R. ERTEM. **Mektup. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**. 6, 231. İstanbul: Dergah Yayınları.

GÜLİZAR, Jülide. (1998). **Sözlü ve Yazılı Basında Türkçe'nin Kullanılışı. Dil Dergisi**. (Yazılı ve Görsel Basında Türkçe'nin Özel Sayısı). (67), 40-43.

<http://groups.yahoo.com/group/alevalatli/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/aryonis/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/beyindili/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/cocukbakimi/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/dergibim/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/duygusalzeka/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/egeuniversitesi/> (01.11.2002)

http://groups.yahoo.com/group/egitim_gurubu/ (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/egitimsiteleri/> (01.11.2002)

http://groups.yahoo.com/group/Felsefe_ogretimi/ (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/ogretmenler/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/oktaysinanoglu/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/okuloncesinet/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/tarihegitimi/> (01.11.2002)

<http://groups.yahoo.com/group/turkoloji/> (01.11.2002)

<http://www.edebiyatdunyasi.com/yazilianlatim.htm#mektup> (07.11.2003)

<http://www.meya.8m.com/lisans%20tezi.htm#BÖLÜM I> (07.11.2003)

İNAN, Aslan. (1998). **İnternet El Kitabı**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

KAFALI, Seyfi. (1981). *Mektuba Dair*. **Türk Edebiyatı**, (91), 18-19.

KANTEMİR, Enise. (1997). **Sözlü ve Yazılı Anlatım**. Ankara: Engin Yayınevi.

KARASAR, Niyazi. (1982). **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler.** Ankara.

KURUDAYIOĞLU, Mehmet. (2000). **1998 Yılı İçinde Ulusal Gazetelerimizdeki Yazarların Köşe Yazılarında Türkçeyi Kullanma Becerileri Üzerine Bir Araştırma.** Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

MEB Komisyon. (1999) **Türk Dili ve Edebiyatı Kompozisyon 3.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB Komisyon. (2000) **Lise Edebî Metinler 2.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB Komisyon. (2000) **Türk Dili ve Edebiyatı 3.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB Komisyon. (2001) **Türk Dili ve Edebiyatı 2.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB Komisyon. (2001) **Türk Dili ve Edebiyatı 1.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB Komisyon. (2001a) **Türk Dili ve Edebiyatı Kompozisyon 1.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB. (1995). **İlköğretim Programı.** Ankara: MEB Yayınları.

MEB. (1998) **Lise Ders Programları. C.1.** MEB Yayınları.

MEB. (2000). **İlköğretim Okulu Türkçe – Yazı Programı 6 - 7 - 8. Sınıf.** İstanbul: MEB Yayınları.

MEB. (2001). **Türk Dili ve Edebiyatı Kompozisyon 1.** İstanbul: MEB Yayınları.

NAUMANN, Joseph K. F. (1945). *Mektubun Çağlar Boyunca Geçirdiği Tekâmül Safhaları.* T.C. Ulaştırma Bakanlığı P.T.T. Dergisi, 5 (58), 21-26.

OKTAY, Dilek. (1996). **Kim Korkar Network'ten.** İstanbul: Pusula Yayınları.

- ÖZARSLAN, Ersin. (1996). *Kitle Haberleşmesinde Söz ve İfade Sakatlıkları veya Mesaj Tıkanması*. **TürkYurdu**. 16 (107), 53-56.
- ÖZBAY, Murat. (2000). **İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri –Alan Araştırması-** Ankara.
- ÖZBAY, Murat. (2003). **Türkçe Öğretimi Bibliyografyası**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- SARAÇOĞLU, A., C. ÇİMEN, Y. GÜZEL. (2001). **İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 8**. İstanbul: MEB Yayınevi.
- SARIHAN, Tan Deniz. (1995). **Herkes İçin İnternet**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- TABAK, Zülâl. (1997). **Yazılı İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımına Dair Bir Saha Araştırması**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- TANSEL, Fevziye Abdullah. (1983). **İyi ve Doğru Yazma Usulleri-III**. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- TAŞTAN, Galip. (1998). **İnternet**. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- TDK. (1998). **Türkçe Sözlük**. Ankara: TDK Yayınları.
- TDK. (2000). **İmlâ Kılavuzu**. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dili. (1997). *İnternet'e Türkçe Karakterler*. **Türk Dili** (Basından), (551), 470.
- ÜNAL, Meral, M.Y. ÖNER, N. BAYRAK. (2001). **İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 6**. İstanbul: MEB Yayınevi.
- YALÇIN, Alemdar. (2002). **Türkçe Öğretim Yöntemleri**. Ankara: Akçağ Yayınları.

YALÇIN, Alemdar ve Gıyasettin AYTAŞ. (2002). **Çocuk Edebiyatı**. Ankara: Akçağ Yayınları.

YILDIZ, Cemal. (2000). **Yazılı Basında Metin ve Manşet**. İstanbul: Teknik Yayınları.

ZÜLFİKAR, Hamza. (2002). *Doğru Yazalım Doğru Konuşalım*. **Türk Dili**. (612), 1009-1012.

EKLER

Ek.1 Tartışma Gruplarından Seçilen Elmek Örnekleri

1. alevatli (<http://groups.yahoo.com/group/alevalatli/>)

Elmek Numarası: 18717

From: mehmet sayim karacan"
Date: Wed Oct 2, 2002 10:43 am
Subject: Re: [Alev ALATLI] önemli

sevgili erkut
 Reply edilen mektuplarda cevap verilen mektubun bulunmamasini grup ayarlarından benim yapmam mümkün degil böyle bir seçenek yok. Ancak eger outlook express türü posta programi kullaniyorsanız tools/options/send (include message in reply seçili olmayacak) da bunu kendiniz düzenleyebilirsiniz. Yok web üzerinden mektup okuyup yaziyorsanız. Mail options (general preferences de /replying)da böyle bir seçenek mevcut Yani onu da ancak siz yapabilirsiniz.

selamlar
 mehmet sayim karacan

Elmek Numarası: 18718

From: "UFUK YERCAN"
Date: Wed Oct 2, 2002 7:55 pm
Subject: Re: [Alev ALATLI] TR : // "TOMA'YA GÖRE İNCİL YA DA HZ. İSA'NIN 114 HADİSİ"

Selamlar,

Asagıdaki kitabı nasıl temin edebilirim ? Hangi yayın evinden satısa çıkıyor
 acaba ? İstanbul'da yaşayanlar sanslı çok önemli olabilecek bir konu...

Selam, sevgi

UFUK YERCAN

2. aryonis • Arastirma Yontemleri ve Istatistik
(<http://groups.yahoo.com/group/aryonis/>)

Elmek Numarası: 518

From: zeki aykutköksal <atacagan@y...>
Date: Wed Oct 2, 2002 9:09am
Subject: yardım

Öncelikle iyi çalışmalar....
İstatistik adına güzel bir grup.
Benim de bir konuda yardıma ihtiyacım var. İlaç denemelerinde (İlacın etkinliği ve mevcut ilaçlardan farklılığı vb.) kullanılan istatistiksel analizlerin genel adı var mıdır?
Şimdiden teşekkür ederim.
Özlem KÖKSAL

Elmek Numarası: 519

From: Coskun Coskun <kara99@m...>
Date: Wed Oct 2, 2002 1:20pm
Subject: Re: [T. Internet Toplulugu] [ekonomi ve borsa]

Akhayatzedede kardesim.
Onlar bu laflardan anlamaz.
Onlar icin varsa yoksa satalim, güzelleşelim.
Her seye nasıl olur da uc bes kurus yolumuzu buluruz diye bakarlar. Uc gun sonra Sabanci hepisene birer reklam verir.
Hepimiz Akhayat'in ne kadar durust guvenlir oldugunu anlar.
Gider paralarimizi yatiririz. Senin gibi parami kaptirdim diyenler isin kusuratidir. Seni kimse dinlemez. sana tavsiyem
sen de oyunu kuralina gore oyna.
Saygilar,

3. beyindili · BEYIN DILI NLP GRUBU

<http://groups.yahoo.com/group/beyindili/>

Elmek Numarası: 736

From: peter <imparator100000@y...>

Date: Sun Oct 6, 2002 6:49pm

Subject: nlp grubunda nlp

nlp anladığım kadarıyla iki bölümden oluşmakta.

1. kişinin doğuştan yapısı ile sonradan eklediği tecrübeler ışığında özü.bu öz harita oluyor.haritamız ile dünya ile ilişki kurarız.

2. kişi başka kişilerin yapılarında uyguladıkları birikimin bir ürünü olan sistemin paylaşılması.boylece sistemler karşı karşıya gelerek bir ayna çarpılmaı yaşıyor.kısaca paylaşmak yani.

eee.

grubun mesajlarına baktım.3-5 gerçekten ilgili mesaj.bunlarda menupule biçiminde.sanki hakikatleri

konuşuyorlar.erdemliler ya. güçlü kişilik bir bu konularda yararlanabilir.adamın anlattığı manupuleden

güzel bir şeyi alır hoşuna giderse. grubda hareket etmek

gerek.kişiler var elimizde.yani grup dinanizmi

yakalabilinir. kişiler belli konularda tarz ve fikirlerini orataya koyabilirler.hakkikat olarak değil.sistem olarak.

ben nlp ile ilgili 3-5 şey okudum.bunu anladım.boyle değil de.nlp cilerin uyguladığı manulupeyse sadece.5

para etmez bu sistem. ama bence sanırım boyle değil.iyiye

yorumlayalım.konular.çalışma grupları gibi şeyler

gerek.bilişsel olarak paylaştıkça zihin zenginleşecek.yani bu budur.konular seçinde.başlıyak.

najka

Elmek Numarası: 738

From: SadeYasam <sadeyasam@y...>

Date: Mon Oct 7, 2002 3:35pm

Subject: Alışveriş tutkunu musunuz?

Alışveriş tutkunu musunuz?

Bu konudaki görüşlerinizi aşağıdaki adrese bildirebilirsiniz:

<http://www.ozgurvebilge.com/anket/alisveris.htm>

4. Cocukbakimi mail grubu (<http://groups.yahoo.com/group/cocukbakimi/>)

Elmek Numarası: 1786

From: "Aydin, Ozcan"
Date: Fri Nov 1, 2002 9:24 am
Subject: 1 soru 10 cevap TESEKKURLER

Sormus oldugum soruyla ilgilenip cevap yazan herkese tesekkür ederim. Tek tek tesekkür edip gereksiz mail trafigi yaratmak istemedim.

Kolay gele.

Özcan AYDI

Elmek Numarası: 1787

From: "Pinar Sondal" <pinarsondal@h...>
Date: Fri Nov 1, 2002 11:14 am
Subject: www.anneyiz.biz

Sevgili Arkadaslar,
 Cocuklar, bebekler, annelik ve hamilelige dair herseyi icinde barindiran yepyeni bir site dun acildi. www.anneyiz.biz Mutlaka ziyaret edip uye olmanizi tavsiye ederim.
 Not: sitenin "Print it/bastir" adli bolumunude ben hazirladim. Burada cocugunuzu mutlu edecek yaratici oyunlar için tek ihtiyacınız bir printer. Bilmeceler, üç boyutlu hayvanlar, kagit bebekler hepsi burada. keyfini çıkarmak size kaldı..

Sevgiler,
 Pinar Sondal
 İthalat ve Halkla İlişkiler Sorumlusu

Tetisan Endüstriyel Klima Tesisleri
 İmalat San. ve Tic. Ltd. Sti.
 Tunc Cad. Has Sanayi Sit.
 A Blok 34850 Hadimkoy/IST
 tel: 0 212 623 20 15
 fax:0 212 623 20 17
www.tetisan.com

5. Dergibim eposta grubu (<http://groups.yahoo.com/group/dergibim/>)

Elmek Numarası: 700

From: "Elchin Azimli" <elchin@s...>
Date: Sat Sep 28, 2002 7:27 pm
Subject: Bahtiyar Vahapzadenin kendi sesinden siirler

Degerli arkadaslarim,

Unlu Azerbaijan Sairi Bahtiyar Vahapzadenin kendi sesinden siirleri
<http://www.vahabzade.net> sayfasindan dinleye bilersiniz.

Saygilarimla,
 azeriyurdum

Elmek Numarası: 702

From: "Nevzat Akyar" <kemenkes@t...>
Date: Mon Sep 30, 2002 1:50 pm
Subject: meraklısına

kemenkeş, sanal ortamda şiirlerini yayınlıyor...sevgiyle
www.intelfocus.net/nevzatakya

Elmek Numarası: 711

From: "Dursun SAHIN" <dursunsahin@u...>
Date: Sun Oct 6, 2002 3:16 pm
Subject: Nazan Bekiroglu'nun son eseri...

Merhabalar...

Nazan Bekiroglu'nun son eseri
 ISIMLE ATES ARASINDA
 15 Ekim'den itibaren kitapcilarda...

Nice guzelliklerde bulusmak umidiyle...
 Dursun SAHIN
www.nazanbekiroglu.com
www.dursunsahin.arsivi.com

6. duygusalzeka (<http://groups.yahoo.com/group/duygusalzeka/>)

Elmek Numarası: 909

From: Ustun Ongel <uongel@m...>

Date: Tue Oct 1, 2002 10:42am

Subject: Ynt: [DZ] MUTLULUK ÜZERİNE

Valla merak ettim, nasıl bir edebiyat dergisiymiş bu!... Sanki, edebiyat dergisi değil de, piyasada çokça bulunan mutluluk reçetesi satan didaktik kitapların yayın organı...

Son yıllarda, bizzat psikologların da bu yanlının içine dustugunu, bu yanlısı besledigini gözlemliyorum. Efendim, psikologların asli görevi insanların mutlulugunu sağlamaktır, falan filan.

Yok böyle bir şey. Mutluluk bir duygudur (yazıda "mutlulugun duygusal yönü" diye bir ifade kullanılmış, olur mu böyle bir şey, mutluluk zaten duygudur). Nasıl huzun, kızgınlık, kışkırtıcı, keder gibi olumsuz duygularımız varsa, mutluluk, sevinç, coşku gibi olumlu duygularımız da var. Yaşam, sadece olumlu duyguları yaşayacağımız bir süreç değil. Olumsuzluklarla olumluluklar iç içedir her zaman. Kimi dönemde olumsuz duygularımız daha yoğun, kimi zaman da olumlu duygularımız daha yoğun olabilir. Bu duygu değişimlerinin en önemli belirleyicisi de bilhassa çocukluktan itibaren yaşam koşullarımızdır, deneyimlerimizdir. Evet; kimi zaman yetişkinlik dönemlerinde, bazı insanların dünyayı ağırlıklı olarak olumsuz tarafından "algıladığını" görebiliriz. Ama bu olumsuz algılama, gene de sadece bireyde başlayan bireyde biten bir süreç değildir. Bir kere her seferinde, geçmişten getirdiğimiz bir altyapımız vardır. Yani sıra, güncel yaşamımızda çevre koşullarımız dünyayı olumsuz algılamamızın devamına sebep olmaya devam ediyor olabilir.

İnsan etkileşimsel bir varlıktır. Bu etkileşimin dinamiklerini ele almadan, sadece bireye odaklanarak birtakım reçeteler oluşturmak fevkalade yanlıs.

Psikolojinin (psikologların) görevi, sorumluluğu, insanların mutlu olmasını sağlamak değildir; olsa olsa, insanların, tüm duygularının "farkına varmasına" ve bu olumlu-olumsuz duygularıyla belli bir denge ve huzur içinde yaşamalarına yardımcı olmaktır.

İlla hep mutlu olacağım diye kendinizi strese sokmanın alemi yok. Aynı şekilde insanlara mutluluk reçeteleri sunarak insanları strese sokmanın hiç alemi yok.

Sağlıkla kalın,

Ustun Ongel

sosyal psikolog, C.U. Eğitim Fakültesi, Balcalı, Adana, 01330

tel: 0322. 338 71 50

7. egeuniversitesi (<http://groups.yahoo.com/group/egeuniversitesi/>)

Elmek Numarası: 2377

From: "Ismail Oguz" <oguz@z...>
Date: Tue Oct 1, 2002 4:16 pm
Subject: Giysi kampanyası

Ege Üniversitesi ve Çağdaş Yasami destekleme İzmir Subesi işbirliği ile Üniversite öğrencilerinin eğitimi sırasında onlara destek vermek amacıyla kullanılabilir giysi kampanyası başlatılmıştır. Bu kampanya kapsamında sizlerin desteğine gereksinim duymaktayız. Bu amaçla "KULLANMADIĞINIZ AMA ÖĞRENCİLERİN SEVEREK KULLANACAGINI DÜŞÜNDÜĞÜNÜZ AKSESUARLARINIZI (kravat, fular, takı vb.) TEMİZ VE UTULU" bir şekilde aşağıdaki adrese iletebilirsiniz.

Adres: E.U. Ziraat Fakültesi C Blok
 Saat: 09:30-16:30- Hafta içi her gün
 İrtibat Tel: 3884000-2716 veya 2718-
 Prof.Dr. Özge Altan

Elmek Numarası: 2382

From: "Tanay "BİRİŞÇİ" YILDIRIM" <tanaybyil@y...>
Date: Wed Oct 2, 2002 11:07 am
Subject: yararlı bir site

<http://www.conferencealerts.com/>

Dunyadan konferans, seminer, sempozyum duyurularının yer aldığı oldukça yararlı bir sitebir site. Bugün ekoloji çevre grubundan gelen bire- posta ile öğrendim ve sizlerle paylaşmak istedim.

Tanay BİRİŞÇİ YILDIRIM

Elmek Numarası: 2386

From: Arca Atay <nisanbir@y...>
Date: Fri Oct 4, 2002 7:48 am
Subject: İki doğaseverin maceraları

Belki tanıyanlarınız vardır ama bilmeyenler lütfen Gökova'daki doğa savascıları Heike ve Thomas Thol-Schmitz'i tanışınlar...

http://www.akyaka.org/index_tr.html

Gökova-Akyaka'yı Sevenler Derneği'ni ve Su Samurunu tanıyın

<http://www.akyaka.org/gazete/buletin14.html>

A.Atay

8. egitim_gurubu (http://groups.yahoo.com/group/egitim_gurubu)

Elmek Numarası: 207

From: yunusbaligi <yunusavanoglu@h...>
Date: Sun Oct 6, 2002 11:59pm
Subject: Öğretim üyelerinde tükenmişlik

Tükenmişlik (to be burn out) son yıllarda psikoloji vepsikolojik danışma alanlarının populer araştırma konusu gibi gözüktüğü gelenmektuplardan kolayca anlaşılmaktadır: Tıp  ğrencilerinde, öğretmenlerde,polislerde, hemşirelerde, bankacılar,  z rl lerle  alışanlardavb. ve şimdide: Üniversite hocalarında....

Peki psikolog ve/veya psikolojik danışmanlardadurumnasıl? diye merak ediyorum. Bu konuda araştırma var mı?

Teşekkürler...

Not: Burada alıntı vardı.

From: SadeYasam <sadeyasam@y...>
Date: Mon Oct 7, 2002 3:35pm
Subject: Alışveriş tutkunu musunuz?

Elmek Numarası: 209

Alışveriş tutkunu musunuz?
Bu konudaki görüşlerinizi aşağıdaki adrese bildirebilirsiniz:
<http://www.ozgurvebilge.com/anket/alisveris.htm>

From: Ayşegül G k akır <aysegul@k...>
Date: Tue Oct 8, 2002 4:33pm
Subject: okul öncesi eğitimdeki sorunlar...

Elmek Numarası: 215

Okul  ncesi  ğretmenliğı son sınıf öğrencisiyim. Okul  ncesi eğitimdeki sorunlar adlı bir araştırma  devi hazırlıyorum. Lütfen bu alanda öğretmenlik yapan herkesten sorunlarını bildirecekleri e-mailler bekliyorum.

Teşekkürler&

9. EĞİTİM SİTELERİ EDITÖRLERİ MAİL GURUBU
 (http://groups.yahoo.com/group/egitimsiteleri/)

Elmek Numarası: 558

From: hakan@p...
Date: Wed Oct 2, 2002 0:43am
Subject: Sizlerden Gelenler

Değerli Öğretmenlerimiz,

Sitemize katkıda bulunmak isteyen öğretmenlerimiz bundan böyle uygardergi@u... adresine gönderecekleri mesajlarıyla her türlü düşüncelerini bizlerle paylaşabilirler.

Yine yukarıdaki adrese göndereceğiniz yazılarınız, türü ne olursa olsun makale, deneme, hikaye ve şiirleriniz Sizlerden Gelenler bölümünde, adınız altında yayımlanacak; beğenilen ve ilgi gören yazılarınız isteğiniz doğrultusunda yayın evimiz aracılığıyla basılacak ve dağıtımı yapılacaktır.

Her türlü projenizi bizlerle paylaşabilir, ve belki de içinizde gizli kalmış yazara veya şaire bu yolla hayat verebilirsiniz.

Bilgi için lütfen sitemizi takip ediniz...

HYPERLINK "<http://www.pacaman.net/>"www.pacaman.net
 Derpaş AŞ
 Uzman - Uygur Ünite Dergileri

Elmek Numarası: 562

From: bursrehberi <dersbulnet@h...>
Date: Sun Oct 6, 2002 3:21pm
Subject: www.bogaziciegitim.com

Bogazicili abilerden ablalardan evinizde özel ders

10. Felsefe_ogretimi · Felsefe Öğretimi
(http://groups.yahoo.com/group/Felsefe_ogretimi/)

Elmek Numarası: 79

From: Mehmet Ali Dombaycı <malidombayci@s...>
Date: Wed Oct 2, 2002 7:24pm
Subject: Re: İnsanın estetik eğitimi üzerine -Tanışma

Söz Üstün Dökmen'en açılmışken bir kitap tanıtımı yapmanın uygun olacağını düşündüm.
Kitabın Adı: Varolmak Gelişmek Uzlaşmak
Yazarı: Üstün Dökmen

İnsan yarına kalmak ister, uzun yaşamak ister, yakınlarının genlerinin kültürünün yarına kalmasını ister, hiç olmadı bu dünyada bir hoş seda bırakmak ister. Bunların gerçekleşmesi insanın varolma gelişme ve uzlaşma becerisini artırmasına bağlıdır. Kitabın kuramsal temelinde bilişsel psikoloji, genetik, sosyobiyojoloji, sosyometei ve kuantum mantığı ile kaynaştırılmış varoluşçu felsefe ve psikoloji var. Kitapta karmaşık açıklamalardan arındırılmış, günlük yaşama indirgenmiş, iyimser bir varoluşçuluk sergilenmektedir. Alışlagelmiş varoluşçuluğun dışına çıkılarak genetik yapının ve çevrenin varoluşumuzdaki payı vurgulanmış, farkına varma, anlam verme, duygu-dil-bilinç kavramlarına ilişkin yeni tanımlar, sınıflamalar ortaya konmuş, bazı Nasreddin Hoca fıkraları yeni bir bakış açısıyla yorumlanmıştır. Kitabın temel amacı, okuyanların varoluş hazzı duymalarına, gelişerek uzlaşarak evrenle kucaklaşmalarına ve uyumlaşmalarına katkıda bulunmaktır. Siz izin vermediğiniz sürece engeller iradenizi yok edemez; ama iradeniz engelleri yok edebilir.

(Gönderen Rehberlik öğrencisi Hatice Koç)

Mehmet Ali DOMBAYCI

Felsefe Grubu Öğretmeni

malidombayci@superonline.com

ICQ:480657

(Tüm öğretmenlerimizi (özellikle felsefe öğretmenleri)

http://groups.yahoo.com/group/Felsefe_ogretimi/ adresindeki grubumuza destek için bekliyoruz.

Üye olmak için Felsefe_ogretimi-subscribe@yahoogroups.com adresini kullanabilirsiniz.

Arşimiz herkese açıktır.)

11. öğretmenler · Öğretmenler platformu
(<http://groups.yahoo.com/group/ogretmenler/>)

Elmek Numarası: 1792

From: oozbosnalioglu <oozbosnalioglu@y...>
Date: Sun Oct 6, 2002 7:21pm
Subject: Sayın bakanım sizi birileri kandırıyor

Herkese merhaba,
Ben İstanbul'dan mağdur bir ingilizce öğretmeni adayıyım. Maalesef haksız yere başvurum iptal edilince, tecihlerim dışında bir ile atanmayı kabul ettiğim halde 78 puanla atanamadım. Sayın bakan:"Bir tek kişi bile ben haksız yere atanamadım diye itiraz dilekçesi vermedi" dese de ben verdim. M.E.B Personel Gen. Müd. damgalı Dilekçe tarih-no: 12.09.2002 no:62920 M.E.B çalışanları da şifai olarak haksız yere atanamadığımı kabul ettiler. Ancak yazılı bir yanıt henüz alamadım. Yok sayılan bir dilekçeyle ben hakkımı nasıl arayacağım?

Elmek Numarası: 1793

From: yunusbaligi <yunusavanoglu@h...>
Date: Sun Oct 6, 2002 11:59pm
Subject: öğretim üyelerinde tükenmişlik

Tükenmişlik (to be burn out) son yıllarda psikoloji vepsikolojik danışma alanlarının popüler araştırma konusu gibi gözüktüğü gelenmektuplardan kolayca anlaşılmaktadır. Tıp öğrencilerinde, öğretmenlerde, polislerde, hemşirelerde, bankacılar, özörlülerle çalışanlardavb. ve şimdide: üniversite hocalarında....

Peki psikolog ve/veya psikolojik danışmanlardadurumnasıl? diye merak ediyorum. Bu konuda araştırma var mı?

Teşekkürler...

Not: Burada alıntı vardı.

Elmek Numarası: 1795

From: İkrām ÇİNAR <ikram@i...>
Date: Mon Oct 7, 2002 10:29am
Subject: Re: öğretim üyelerinde tükenmişlik

Tükenmişlik konusunda bir araştırma:

Burhanettin DÖNMEZ ve Hasan GÜNEŞ (İnönü Ün.) "İlköğretim Okulu Yöneticilerinde Tükenmişlik." Eğitim Araştırmaları Dergisi, Ekim, 2001, sayı 5'te Başarılar.

12. oktaysinanoglu mail gurbu
 (http://groups.yahoo.com/group/oktaysinanoglu/)

Elmek Numarası: 600

From: ahmet savas <copendoz@y...>
Date: Wed Oct 2, 2002 6:16 am
Subject: Re: bizde yok yok !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Değerli arkadaşlar,
 Amerika ve İngiltere'nin en son oyunlarını aydınlatan bir mail aldım
 bunu
 sizlerle
 paylaşmak istiyorum...
 yorum sizin...

saygılarımla,
 Ahmet Savaş

Elmek Numarası: 604

From: "ottoman" <ottoman@o...>
Date: Wed Oct 2, 2002 8:26 pm
Subject: Birlik

Merhaba

Arkadaşıma gönülden katılıyorum. Birlik olarak insanları uyarırsak çok daha etkili olur hem örütbağ üzeinden hemde kendi aramızda uyarılarla yavaş yavaş yol katedebiliriz. Kampanyaturk sitesi gibi bir düzengiyle hem dil ile ilgili hemde daha ilerde Türkiye üzerinde oynanan oyunlar ile ilgili de uyarılarda bulunabiliriz. Aslında www.kampanyaturk.gen.tr bu konuda çok iyi bir site onlardan ayrılmadan, ortak çalışarak yaparsak, birlik daha fazla olacağından daha etkili olabiliriz.

Emre Dağıstanlı

Elmek Numarası: 612

From: ahmet savas <copendoz@y...>
Date: Thu Oct 3, 2002 2:25 pm
Subject: miraç kandili

Değerli arkadaşlarım,
 Miraç Kandilinin Bütün insanlığa hayırlar getirmesini dilerim.

Saygılarımla,
 Ahmet Savaş

13. okuloncesinet • Okuloncesi.net Group
 (http://groups.yahoo.com/group/okuloncesinet/)

Elmek Numarası: 1040

From: Sevgi <skosaner@y...>
Date: Fri Oct 18, 2002 6:20pm
Subject: Olu bebek kokusu

Merhaba,
 Savas cigliklarinin atildigi, bir cok gencimizi kaybedebilecegimizin
 soylandigi bugunlerde bu yaziyi herkes okumali..
 Ne bebekler, ne gencler hic bir canli olmemeli..
 Sevgi

Elmek Numarası: 1042

From: necati yilmaz <necati68@h...>
Date: Wed Oct 16, 2002 9:27am
Subject: KUTLAMA

MÜBAREK BERAAT KANDİLİNİZİ KUTLAR
 CENABİ ALLAHTAN SAĞLIK VE MUTLULUKLAR
 DİLERİM NECATİ YILMAZ

Elmek Numarası: 1043

From: M. Ali SÖYLER <masoyler@h...>
Date: Mon Oct 21, 2002 2:34am
Subject: Re: KUTLAMA

BENDE SİZLERİN MÜBAREK BERAAT
 KANDİLİNİZİ KUTLAR CENABİ ALLAHTAN
 SAĞLIK VE MUTLULUKLAR DİLERİM
 MASOYLER

14. TARİH EĞGİTİMİ

(<http://groups.yahoo.com/group/tarihegitimi/messages>)

Elmek Numarası: 214

From: erdogan <doganertr@h...>
Date: Wed Oct 2, 2002 5:05pm
Subject: Osmanlı da...

Merhaba;

Esprî niyetine okudum ama Sn.Sami Akyürek, yargılarınız tarihçi kimliğime hakareti içermiyor mu dersiniz?

Kitaplarımın sizi rahatsız etmesini anlarım ve saygıyla karşılarım, hepimiz resmi tarihçiliğinin hızarından geçtik ne de olsa; orda bellediklerimizin karşıtı iddialarla karşılaştığımızda ürperebiliyor, rahatsız olabiliyoruz.

Osmanlının niteliği, sorgulanması gereken yanları sorununu tartışmaya devam ederiz; kaldı ki bu konuda, tüm resmi tarih manipölasyonlarına rağmen (□Fatih ve Fetih / Mitler ve Gerçekler□, □Osmanlı Gerçeği / Nizam-ı Alem□in Gayrı Resmi Tarihi□ adlı çalışmalarım da dahil) çok fazla malzeme ortaya konmuş durumda. Resmi tarihçiliğin mızrağı eskisi gibi çuvala sığmıyor artık. Gerçekleri, resmi tarihlerde ifadesini bulan egemen çıkarlar penceresinin dışına çıkarak, hümanist bir gözle aradığınızda, tarihe ezilenlerin, fethedilenlerin, sürülenlerin, asimile edilenlerin gözlükleriyle baktığınızda bambaşka bir evrene kendiliğinden açıldığınızı görüyorsunuz. Yeter ki bize belletilenlerle yetinmeyip, acaba, niye, neden vb. sorularla araştırmaya başlayalım, yeter.

Benim kitaplarımın nesnel olmadığını yazmışsınız. Bilimsel disiplinim, sizi önsel olarak, □hayır, ben nesnelim!□ diye karşılamama engel. Ancak egemen ideolojinin temel araçlarından olan resmi tarihçilikçe tersine çevrilmiş gerçekleri düzeltmek gibi önemli bir iddianın sahiplerinden biri olarak, nesnellik kaygımın her şeyin üstünde olduğunu da belirtmeliyim. Dolayısıyla, sizin gibi, nesnel olmadığım iddiasındaki arkadaşların, temel iddialarıma ilişkin öznelliklerimi göstermeleri gerekir sanıyorum. Bunu yapmanız halinde, ola ki yanılğı ve öznelliklerim varsa beni, ve 6. baskısı hazırlanan bu iki kitabımın okurlarını da uyarmış olursunuz; size müteşekkir olurum.

Erdoğan Aydın

15. Turkoloji (<http://groups.yahoo.com/group/turkoloji>)

Elmek Numarası: 5103

From: kemal goz <gozkemal@y...>

Date: Tue Oct 1, 2002 6:41pm

Subject: Tölögön Kasımbekov'un yazmış olduğu Singan Kılıç(Kırılan Kılıç) ismindeki tarihi romanın başı: Kırgız Türkçesinden Türkiye Türkçesine çeviren Kemal Göz Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Türkoloji Bölümü III. sınıf öğrencisi 99109055

Tölögön Kasımbekov'un yazmış olduğu Singan Kılıç(Kırılan Kılıç) ismindeki tarihi romanın başı: Kırgız Türkçesinden Türkiye Türkçesine çeviren Kemal Göz Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Türkoloji Bölümü III. sınıf öğrencisi 99109055

(Not: Burada alıntı bir yazı vardı.)

Elmek Numarası: 5104

From: TIMUR KOCAOGLU <tkocaoglu@K...>

Date: Wed Oct 2, 2002 6:28am

Subject: Re: [Turkoloji - Turkology] Tölögön Kasımbekov'un yazmış olduğu Syngan Kylyç(Kyrylan Kylyç) ismindeki tarihi romanın başı: Kırgız Türkçesinden Türkiye Türkçesine çeviren Kemal Göz Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Türkoloji Bölümü III. sınıf öğrencisi 99109055

Aşağıdaki ceviri basında geçen "Kokondukların" sözünün "Kokandlilerin" şeklinde yazılması gerekirdi. Kırgızca ses kurallarına göre eserin Kırgızcasında bulunan "Kokondukların" kelimesi Türkiye Türkçesine "Kokandlilerin" (Kokand seyrinde yaşayanların) şeklinde çevrilmesi lazım.

Timur

(Not: Burada, metin vardı)

Elmek Numarası: 5106

From: Gonul Pultar <gonul@B...>

Date: Wed Oct 2, 2002 5:40pm

Subject: 15 Ekim 1552 - 15 Ekim 2002

Kazan Hanlığı'nın yıkılışının 450. yılı dolayısıyla, Türk Dil Kurumu Başkanlığı ve Dünya Tatarlar Birliği, 15 ekim 2002 Salı günü Ankara'da Türk Dil Kurumu Konferans Salonu'nda (Atatürk Bulvarı 217, Kavaklıdere) "1552 ve Sonrası: Kazan'ın işgali ve Türk Toplulukları" başlıklı bir toplantı düzenlemiştir. Program ayrıca gönderilecektir. (Altınorda devletinden sonra kurulan Kazan Hanlığı'nın işgali, diğer Türk topluluklarının da Rus hegemonyası altına girişinin başlangıcı olmuştur.)